

Saraswathi Niketanam,
VETAPALLE

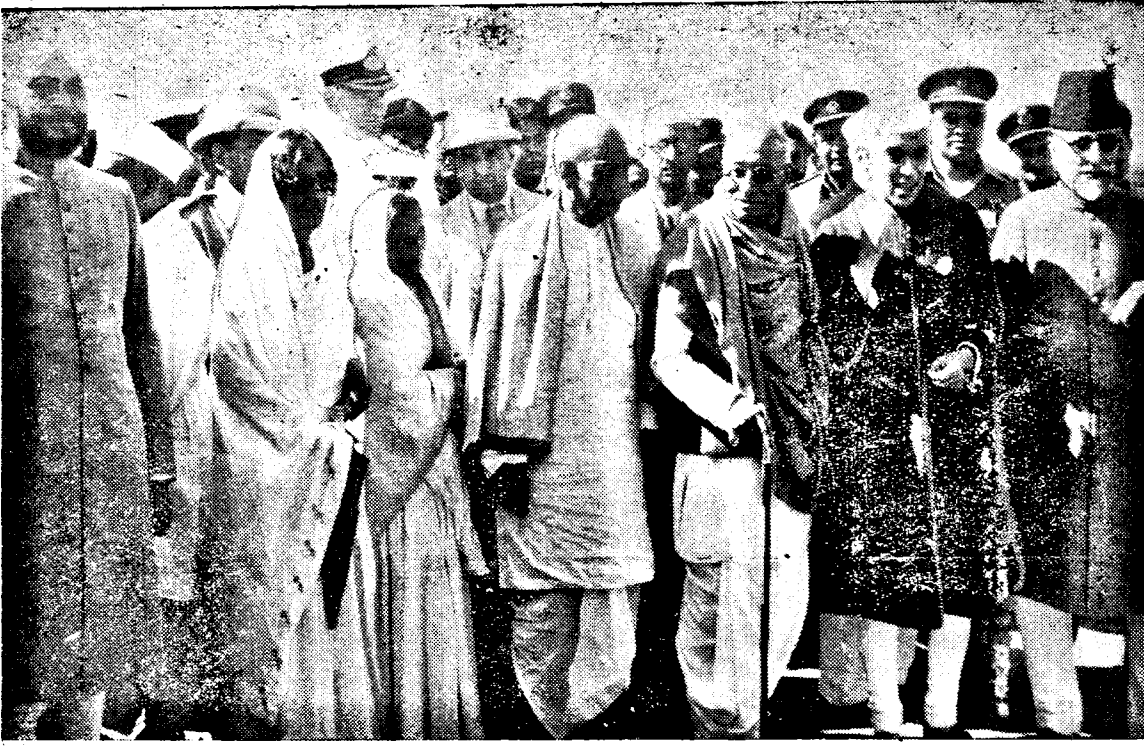
ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్రవారపత్రిక

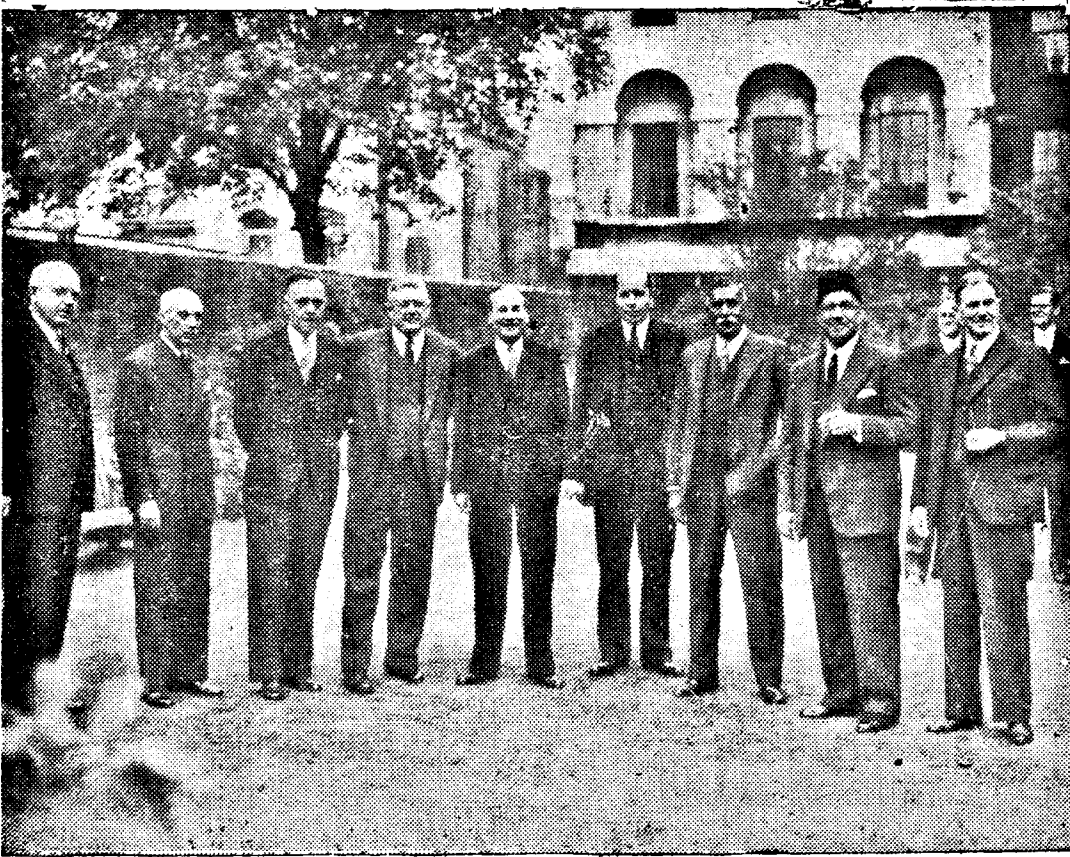

ప్రణామాంజలి

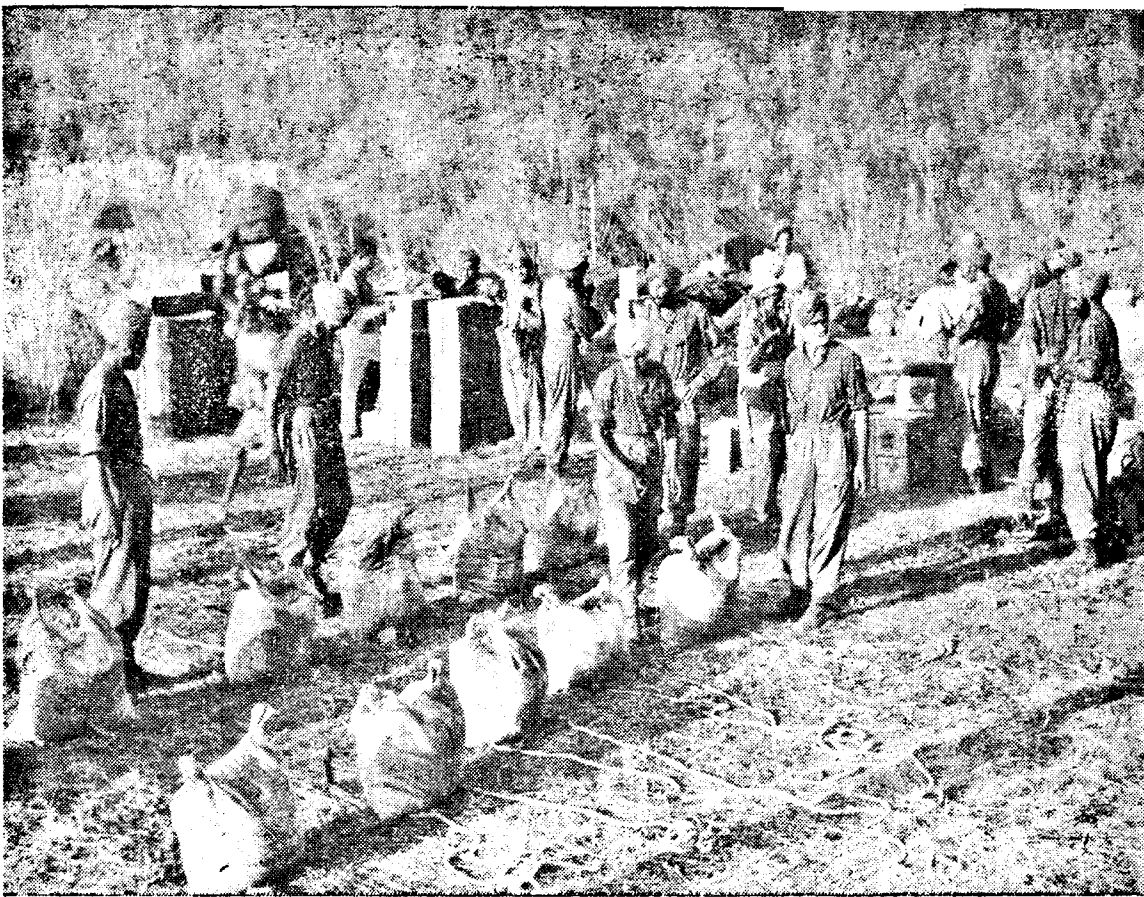
◆ చిత్రాల్లో వార్తలు ◆

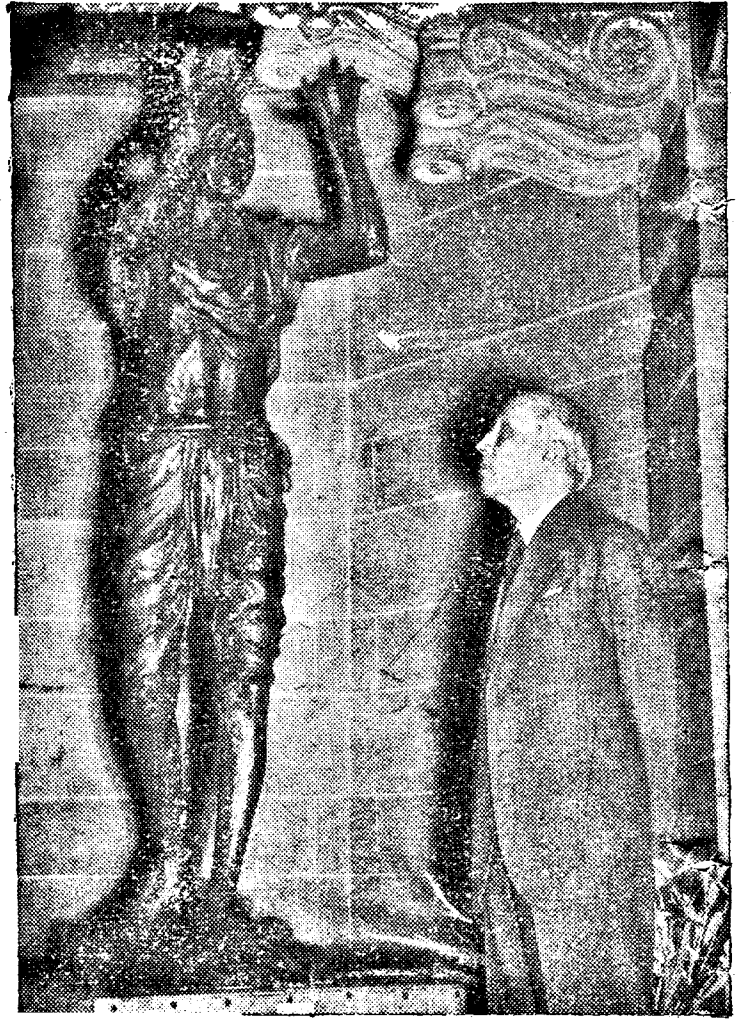
ప్రధానికి ప్రముఖుల స్వాగతం
 లండనులో జరిగిన కామన్వెల్త్ ప్రధానుల సభకు వెళ్ళియండి తిరిగివచ్చిన భారతప్రధానికి పండిట్ నెహ్రూకు పాలం విమానాశ్రయంవద్ద గవర్నరు జనరల్, ఉపప్రధాని, తదితర మంత్రుల స్వాగతం

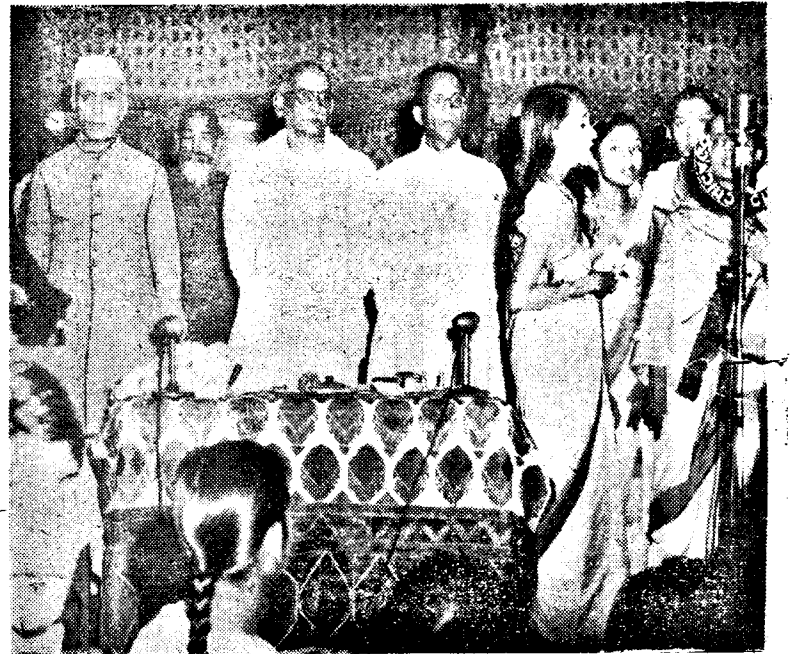
ఈమధ్య లండనులో సమావేశమై అనేకానేకవిషయాలు చర్చించిన కామన్వెల్త్ ప్రధానులు. ఎడమనుండి రెండవవారు భారతప్రధాని పండిట్ నెహ్రూ

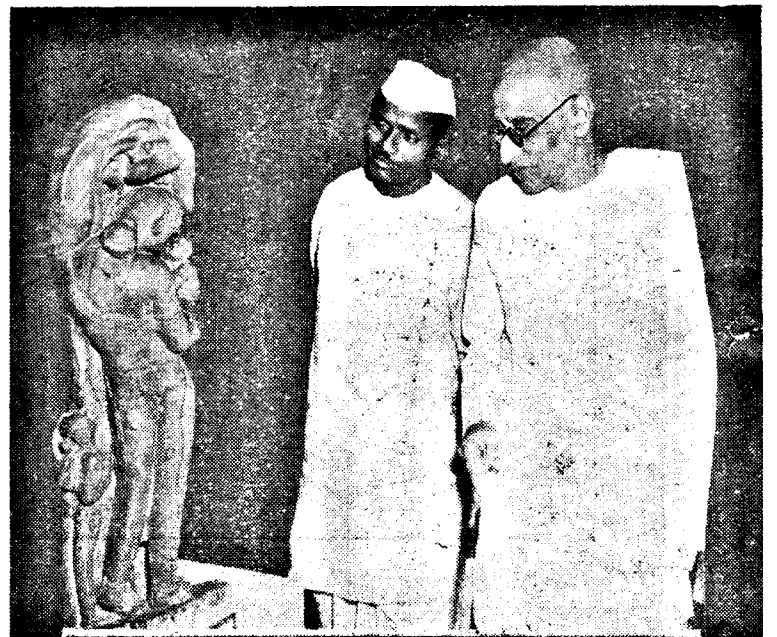
ఆహార-రేషన్ల సరఫరా
 కాశ్మీరు యుద్ధరంగంలోవున్న భారతీయ సైనికులకు రాయల్ ఇండియన్ సైనికసరఫరాదశంవారు ఏ దినమున కాదినం ఆహారరేషన్లు, ఇతరసరఫరా లా అందజేస్తున్న దృశ్యము. రోజురోజు ప్రాంతీయ సరఫరా గిడ్డంగి వద్ద చేరి సైనికులు తమతమ సామగ్రి స్వీకరిస్తారు.

బాపూజీ దర్శనం
 మొగమొన్న నే కామన్వెల్త్ మహాసభా సందర్భంలో లండను వెళ్ళినప్పుడు ఇండియా మాజీవారు ఏర్పాటుచేసిన గాంధీజయంతిప్రదర్శనంలోని గాంధీజీప్రతిమను తడకదీక్షతో చూస్తున్న భారతప్రధాని పండిట్ నెహ్రూ

నూతన రాష్ట్రపతితో భారతప్రధాని
 "శ్రేష్ఠ" ప్రతీక రజతోత్సవమునకు హాజరైన ప్రధాని నెహ్రూ, పురుషోత్తమ దాస్ టాండక్, రాష్ట్రపతి డా॥ పట్టాభి, ఎడ్మిర్ బేకెంథు గుప్తగారలు

గవర్నరు జనరల్ కళాశ్రద్ధ
 శిల్పీ ప్రభుత్వ భవనంలో ఇటీవల జరిగిన ఒక భారతీయకళాప్రదర్శనంలోని కళావస్తువులను కన్నుల కరువు దీరా చూస్తున్న గవర్నరు జనరల్ రాజాజీ

సంవత్సర చందా రూ. 12-0-0

విడిపత్రిక అకౌంట్ 0-4-0

ప్రతిబుధవారమున ప్రకటింపబడును

ఒరు లేయవి యొనరించిన నరభర ! యప్రియము తన మనంబున కగు దా

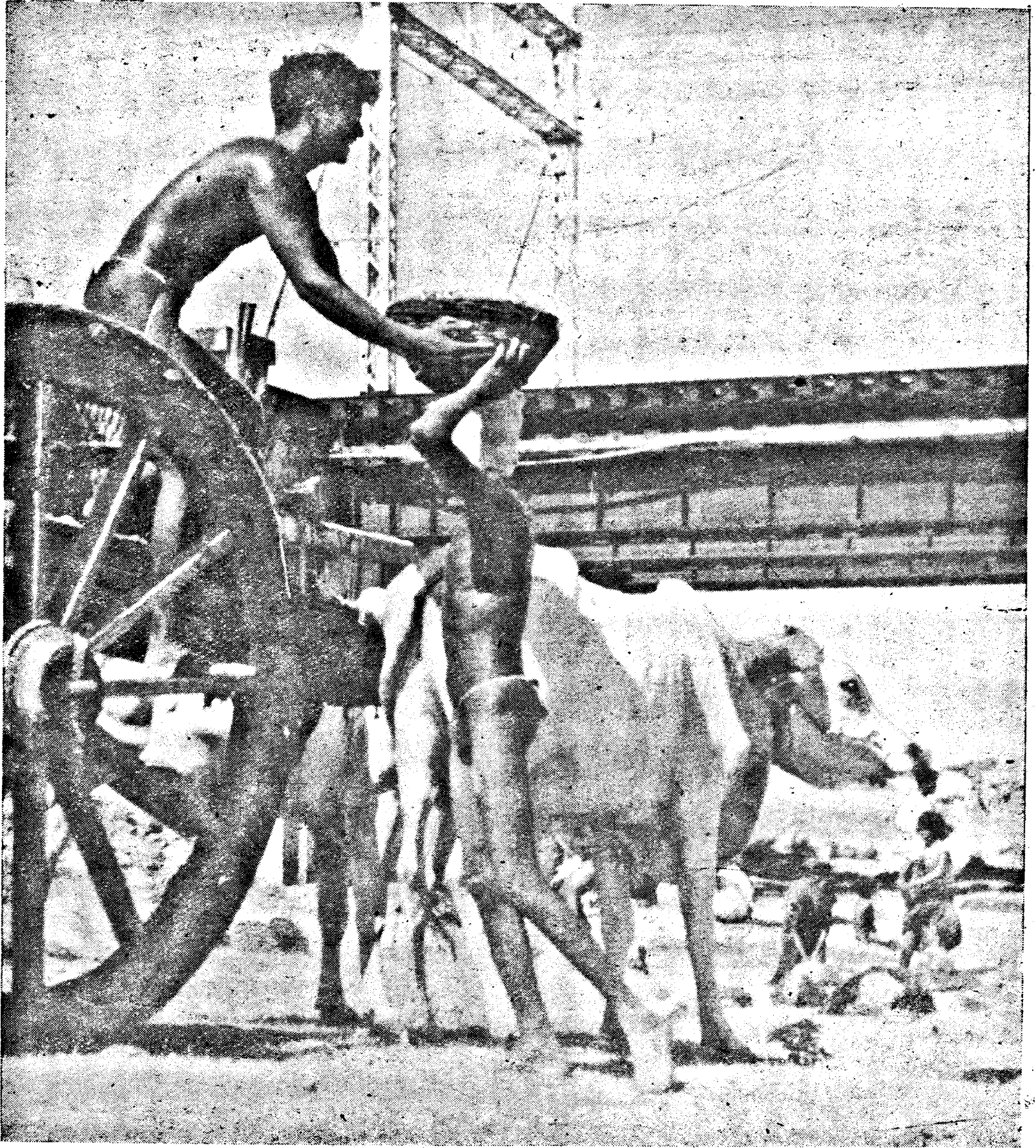
నొరులకు నవి నేయకునికి పరాయణము పరమధర్మ పథముల కెల్లఁగా. (మహాభారతము)

సంపుటము 41

సంచిక 11

Founder : K. NAGESWARA RAO

సర్వధారానాథవత్సర కార్తిక బహుళ పాడ్యమి బుధవారము

కష్టజీవులు

ఆంధ్రపత్రిక

1948-వ సం॥ నవంబరు నెల 17-వ తేది బుధవారము

భాషారాష్ట్రాలు: ప్రభుత్వ విపరీతవైఖరి

రాజ్యాంగ పరిషత్తు సమావేశము వందును, ప్రతి కావి లేఖరుల సభ యందును ప్రధానామాత్యుడు ప్రపంచ సమస్యలపైన, కామస్వల్ప రాజ్యము లతో భారత దేశమునకు ఉండవలసిన సంబంధములపైన వెల్లడించిన యభిప్రాయములను అంగీకరింపనివారుండక పోవచ్చును. కాని దేశీయసమస్యలు, వాటి పరిష్కారమునకు అనుసరింప వగు మార్గములనుగురించి వారు వెల్లడించిన భావములు బహుజనాంగీకారమును పొంద వని నిస్సందేహముగ చెప్పవచ్చును. ఇటీవల భారత ప్రభుత్వము, ఆ ప్రభుత్వమును చూచి వివిధ రాష్ట్ర ప్రభుత్వములు అనేక ప్రధాన విషయములం దనుసరించుచున్న విధానము తీవ్రఅసంతృప్తికారణమైన దని అంగీకరింపక తప్పదు. ఏ విషయ ప్రసక్తి వచ్చినను "అందుకు ఇది తగిన సమయముకాదు" అను ప్రభుత్వ ప్రత్యుత్తరములు ప్రజలలో వైరాళ్యమునకు, ఒక విధమగు నిర్లక్ష్యతకు దారితీయుచున్నవి. గాంధీమహాత్ముడు వక్కాడించుచుండిన వైతికప్రమాణము వానాటికి అదృశ్యమగుచున్నది. సకాలములో తగిన చికిత్స జరుగకున్న పరిణామము అత్యంతప్రమాదకరమగు నని, ప్రభుత్వమునందు బాధ్యతగల స్థానముల నధిష్ఠించినవారు గుర్తింపవలసియున్నది.

వ్యాధినిర్మూలనమునకు అవసరమైనది తక్షణచికిత్సగాని, వ్యాధిగ్రస్తుని నిర్మూలనము గాదు. వ్యాధిముదిరి దుర్లక్షణము లేర్పడక పూర్వము చికిత్స జరిగిన, వ్యాధివ్యాప్తిని అరికట్టుటే గాక, వ్యాధిని సమూలముగ నిర్మూలించుటకూడ సాధ్యమే. ఇటీవల భాషారాష్ట్రముల నిర్మాణముపై ధ్వజమెత్తినవారు ఈ విషయమును గ్రహింపవలసి యున్నది. భాషారాష్ట్ర వాంఛ ఉన్నాదనిత మనువాదకూడ నేడు అగ్రనాయకులలో పలువురు ముట్టతోచనీయము.

భాషారాష్ట్ర నిర్మాణమున కిది అదను కాదను వాదము నిర్వేతుకమైనదేగాక అతిపేలవమైనది. దేశమును ఈనాడు ఎదుర్కొనుచున్నవి, ఆర్థిక, సాంఘిక సమస్యలు గాని రాజ

కీయసమస్యలు గావు. ఆర్థిక రాజకీయ రంగములందు అధికార వికేంద్రీకరణ సిద్ధాంతమును కాంగ్రెస్ అంగీకరించి నది. నూతన రాజ్యాంగమును తయారు చేయునపుడు ఆ నూతన రాజ్యాంగము ఈ సిద్ధాంతముల ననుసరించి యున్నదా, లేదా యని విచారించవలసి యున్నది. కాని భారత ప్రధానామాత్యుని మొదలు మోదరాబాదులోని భారత ఏజెంట్ జనరల్ వరకు ఈ ప్రధానవిషయమును, వాస్తవిక పరిస్థితులను ఎవ్వరు గుర్తించినట్లు కన్పింపదు. ఉత్పత్తిని వృద్ధిచేయుటకు పరిశ్రమలను జాతీయముచేయవలెనని, పరిశ్రమల లాభములందు పనివారికి భాగముండవలెనని, పరిశ్రమనిర్వహణయందు కార్మికులకు ప్రమేయము ఉండవలెననియు వాదించువారు పరిపాలన సమర్థముగ నుండుటకు ప్రజలకు ఆ పరిపాలనతో ప్రత్యక్షసంబంధము, ఆ పరిపాలన యందు భాగస్వామ్యము ఉండవలెనని అంగీకరింపకపోవుట విచారితముగ నున్నది. డాక్టర్ అంబేద్కర్ గారు భాషారాష్ట్ర విచారణ సంఘమువారికి సమర్పించిన నివేదికలో సూచించినట్లు ప్రజాస్వామ్యము తృప్తికరముగ అమలు జరుగవలెనన్న, భాషారాష్ట్రములు అవసరము. అప్పుడుగాని ప్రభుత్వయంత్రముతో ప్రజలకు సన్నిహిత సంబంధ మేర్పడదు.

భారత ప్రధానామాత్యుడు గత సంవత్సరమున ఈ విషయమై సుదీర్ఘ, విస్తృత ప్రకటన చేసినపుడు, తత్తాపి రాజ్యాంగ రచనా సంఘ సూచనను అనుసరించి సంవత్సర అధ్యక్షుడు విచారణ సంఘమును నియమించినపుడు వారి విషయమును గ్రహించి రని రాష్ట్రనిర్మాణావశ్యకతను గుర్తించి రని అందరు భావించిరి. కాని ఇటీవలి ప్రకటనలనుబట్టి సమస్య పరిష్కారమును, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువలెనే, వాయిదా వేయుటకు, జాత్యం చేయుటకు వీరును విచారణ సంఘములను నియమింపదలచినట్లు స్పష్టమగుచున్నది. బ్రిటిష్ అధికారము అంతరించినను, బ్రిటిష్ విధానము వర్ధిల్లుచున్నదను విమర్శ సహేతుకమైనదే నని ఇందువల్ల ధృవపడుచున్నది.

స్వాతంత్ర్యమును భద్రపరచుటకు, ఇంతవరకు లభించిన ప్రయోజనములను కూడదీసికొనుటకు, ప్రజాస్వామిక వ్యవస్థకు సుస్థిర పునాదులు వేయుటకు భాషారాష్ట్ర నిర్మాణము అత్యంతావశ్యకము. సమస్యల నెదుర్కొని పరిష్కరించుటే రాజ్యాంగ తంత్రజ్ఞుల లక్షణము. ఈ భాషారాష్ట్ర ఉద్యమమును తెగడుటకు వినియోగించు కాలములో, ఉద్దేశ ఉత్సాహములలో ఏ కొద్దియైనను సమస్య పరిష్కారమునకు వినియోగించిన ఎన్నడో ఈ సమస్య పరిష్కారమై భారతదేశ సర్వతోముఖాభివృద్ధి ఇప్పటికంటె తృప్తికరముగ, శీఘ్రగతిని జరిగియుండెడిది.

రాజ్యాంగ ముసాయిదా

"ఆనాటి మన లక్ష్యనిర్వచన తీర్మానమునకు మరింత మెరుగుపెట్ట సంస్కరింపవచ్చును. ఆ తీర్మానములో మన రాజ్యాంగవిధానము ఉండవలసిన ప్రాతిపదిక అంశములన్నియు క్రోడీకరింపబడినవి" అని భారత ప్రధానామాత్యుడు పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూ ఈ నెల 17 వ తేదీన భారత రాజ్యాంగ పరిషత్తులో సభ్యుల కర్తవ్యమును బోధించుచు తెలిపిరి. "భారత జాతి సంకల్పబలమంతయు లక్ష్య నిర్వచన తీర్మానములో ఇమిడియున్నది. ఏ జాతీయసంకల్పబలమైనను ఎల్లకాలము హెచ్చుస్థాయిలో నుంచుట సాధ్యముగాదు. కాని ఆ ఉచ్చస్థాయిలోనే ఈ రాజ్యాంగవిధానమును తయారుచేయుటకు పూనుకొనబడెను. అట్టి ఉచ్చస్థాయిలోనే ఈ రాజ్యాంగవిధానమును మన మిష్పడు పరిశీలించుటకు పూనుకొనవలెను" అని నెహ్రూ హెచ్చరించెను. కాని రాజ్యాంగ ముసాయిదాపై గతవారము జరిగిన స్థూలచర్చను, సోమవారము సమావేశమున ప్రొఫెసర్ కె. టి. పాగారి సవరణను ఖండించుచు రాజ్యాంగ రచనా సంఘాధ్యక్షుడు డాక్టర్ అంబేద్కర్ చేసిన ప్రసంగమును పరిశీలించిన 'రాజ్యాంగ రచయితలు' నెహ్రూ హెచ్చరికను, సలహాను పాటించినట్లు కన్పింపదు. రాజ్యాంగము ప్రజలకుగాని, ప్రజలు రాజ్యాంగమునకు గాదను సాధారణ సూత్రమునే డాక్టర్ అంబేద్కర్ గుర్తించినట్లు కన్పింపదు. రాజ్యాంగ ముసాయిదా లక్ష్య నిర్వచన తీర్మాన సూత్రములు పొందుపరుపబడినట్లు కన్పింపదు. కనుకనే ప్రొఫెసర్ పా "యూనియన్ ఆఫ్ స్టేట్స్" అను పదములకు ముందు "సెక్యూలర్, ఫెడరల్, సోషలిస్ట్" అను మాటలను చేర్చవలసినదని కోరెను. కాని అంబేద్కర్ గారు అందుకు సమ్మతించలేదు. "రాజ్యాంగము ప్రభుత్వ వివిధాంగములను సక్రమపద్ధతిన నడుపుటకు ఉద్దేశింపబడిన ఒక సాధనముగాని, ప్రత్యేకసిద్ధాంతములను, లేదా ప్రత్యేకపక్షములను అధికారమునం దుంచుట కేర్పడినది కాదు" అని అంబేద్కర్ గారు వాదించిరి.

రాజ్యాంగపరిపాలనా పద్ధతులు, వివరములకు సంబంధించిన దేగాక ప్రభుత్వయంత్ర నిర్మాణమునకు సంబంధించిన దని కూడ అంగీకరింపవలసి యున్నది. ప్రజలు వాంఛించు ప్రభుత్వయంత్రనిర్మాణమునకే రాజ్యాంగము దోహదము చేయవలెను. అట్టి పనిని ఈ రాజ్యాంగ ముసాయిదా చేయుట లేదనియే చెప్పవలెను. 1942 ఆగస్టులో అజలభారత కాంగ్రెస్ సంఘము చేసిన చరిత్రాత్మక మైన తీర్మానము "రాజ్యాధికారము దుక్కిదున్నులైతులకు, కర్మాగారములందు పని చేయు కార్మికులకు చెందవలెను" అని ప్రకటించినది. ఈ రాజ్యాంగము స్థిరపడిన ఇంతలో అట్టి పరిణామము సాధ్యముగాదు. అధమము లక్ష్య నిర్వచన తీర్మాన అంశములపై నను రచనాసంఘమువారు ముసాయిదాలో చేర్చుటకు ప్రయత్నింపలేదు. కొన్ని ఆ తీర్మానాంశములకు విరుద్ధమైన క్లాజులు కూడకలవు.

ముందు యుగములవారి వాంఛలను, అభీప్రాయములను గమనించి ఇష్టపడి రాజ్యాంగమును తయారు చేయుచున్నట్లు అంబేద్కర్ గారు సూచించుచుండిరి. దేశకాలపరిస్థితినిబట్టి రాజ్యాంగమును మార్పుకొనవచ్చునని, అట్టి మార్పుల కవకాశము ఉండవలెననియు అంబేద్కర్ గారు వాదించిరి. కాని ఇప్పటి పరిస్థితులకు, ప్రజల అభిమతములకు తగినట్లుగ ఈ రాజ్యాంగ మున్నదని అంగీకరించుటకు వీలుగాదు. కేంద్రమునందు రెండు శాసనసభల నేర్పాటుచేయుట ఈ వాదమునకు బల మిచ్చినది.

భారతదేశ ఏకత్వమునకు ఐక్యతకు భంగము కలుగవచ్చునని 'ఫెడరల్' అన్న ప్రయోగమునకు అంబేద్కర్ గారు అభ్యంతాపెట్టి యుండవచ్చును. కాని మిగత రెండు ప్రయోగములకు వారు తెలిపిన అభ్యంతరములు విమర్శకు నిలువవు. ప్రపంచమంతట, ముఖ్యముగ ఆసియాఖండములో కమ్యూనిస్టు శక్తులు విజృంభించినవి. జాతీయశక్తులను విచ్చిన్నము చేయుటకే అన్ని దేశములందును కమ్యూనిస్టులు ప్రబలనన్నాహములను చేసికొనుచుండిరి. అట్టి ప్రమాదము భారతదేశమున కేర్పడకుండ చూడగల శక్తి, చూడవలసిన బాధ్యత నూతన రాజ్యాంగమును తయారుచేయువారి పైననే ఉన్నది. దాదాపు నాల్గువేల సవరణలు ప్రతిపాదించిన సభ్యులు నోటీసు ఇచ్చి రన్న ముసాయిదా ఎంతటి సంస్కారమును బొందవలసి యున్నదో స్పష్టము కాగలదు.

పరిషత్తు సభ్యులు, కాంగ్రెస్ అధిష్ఠానవర్గము, కేంద్ర ప్రభుత్వమంత్రులు కూడ దేశావసరముల హెచ్చు ప్రాధాన్య మిచ్చి, సుస్థిర ప్రస్వామ్య భారతదేశ నిర్మాణమున దోహదము చేయగల రాజ్యాంగమును తయారుచేయవలసి యున్నది. ఈ బాధ్యతను పరిషత్తు నిర్వహింపగలదని ఆశించుచున్నాము.

నేటి ప్రపంచం

మొదట రాజ్యాల ప్రతినిధులు గల అంతర్జాతీయ విచారణసంఘం జనరల్ హిడ్రోజో, కోక్సి హిరోటా, కెంజీ డొయిహారా మొదలైన జపాన్ యుద్ధనేరస్తులపై నేరారోపణలను ఖాయపరుస్తూ శిక్షలు విధించింది. 1941 డిసెంబరులో పెర్ల్ హార్బర్ సంఘటనకు రెండు నెలలు క్రితం జపాన్ ప్రధానీ, యుద్ధమంత్రి అయిన జనరల్ హిడ్రోజో, 1944 మొదలు 1945 వరకు సింగపూర్ లో జపాన్ సేనాధిపతిగా పనిచేసిన కెంజీ డొయిహారా, కొనోయి మొత్తవర్గంలో విదేశాంగమంత్రిగా పనిచేసిన కోక్సి హిరోటా మొదలైన వారందరూ ఈ విచారణలో ముద్దాయిలు. హిడ్రోజో, హిరోటా, డొయిహారాలకు, ఇంకా నల్లరు ప్రముఖులకు ఉరిశిక్ష విధించారు; ద్వితీయ ప్రపంచసంగ్రామంలో జరిగిన నేరాలకు, అంతకు పూర్వం మంచూరియా ఆక్రమణ మొదలు జరిగిన నేరాలకు కలిపి ఆ నేరమునికి యావజ్జీవకారాగార శిక్షలూ, కాలపరిమితితో కూడిన కారాగార శిక్షలూ విధించారు.

వాస్తవానికి వీరందరూ యుద్ధనేరస్తులే అయితే, ఈ నేరాల్నిటికీ కారణభూతుడైన జపాన్ చక్రవర్తి హిరోహిటో ప్రధాన దోషి కావ్వలసింది. కాని ఆయనమీద మాత్రం ఏవిధమైన విచారణా జరగలేదు. జపాన్ చక్రవర్తిని నిర్దోషిగా ఎంచిన మిత్రరాజ్యవిచారణకర్తలకు, కేసలం ఆయనఆజ్ఞలను శిరసావహించి పనిచేసిన మంత్రులు, సేనానులు ఏవిధంగా దోషులొందారోహ్యం. అసలు ఈ నేరరూపణ మొత్తం పడకొండు న్యాయమూర్తులూ సంపూర్ణ ఏకీభావంతో చేసింది కాదు. న్యాయమూర్తిగా పనిచేసిన భారతప్రతినిధి పాల్, హాలెండు ప్రతినిధి డా|| బి. వి. రోలింగ్, ఫ్రాన్సు ప్రతినిధి బెర్నార్డ్ గారలు విచారణ సంఘంలో అధిక సంఖ్యాకులు చెప్పిన తీర్పుపట్ల తమ అభిశంసనను అధిక్షేపణను సైతం ప్రకటించారు. వీరిలో భారతప్రతినిధి పాల్ మరీ తీవ్రమైన ఆక్షేపణను తెలియజేశాడు.

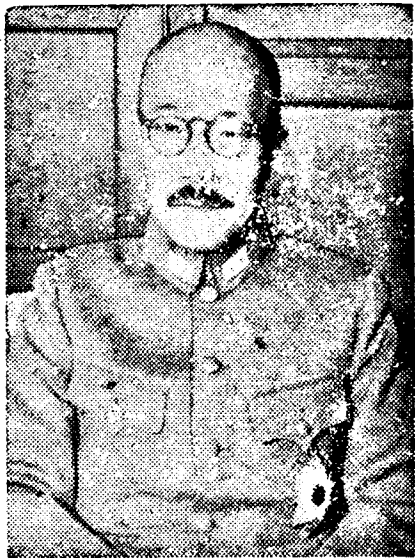
ద్వితీయ ప్రపంచసంగ్రామానికి పూర్వం మంచూరియా ఆక్రమణ సందర్భంలోనూ, తదితర సందర్భాలలోనూ జరిగిన సంఘటనలను గురించి విచారించడానికి న్యాయమూర్తులకు ఏవిధమైన అధికారమూ లేదని చెబుతూ విచారణసంఘంలోని భారతప్రతినిధి పాల్ ఇలా కూడా తన వాదనను బలపరుచుకున్నాడు: "అంతర్జాతీయ జీవితవిధానంలో ఒక జాతి మరొక జాతిపై ఆధిపత్యం చలాయించడం నేరంగా పరిగణించింది దని ఎవరూ భావించలేరు. ప్రపంచంలో ఈనాడు అనేకబలీయమైన జాతులకు ఇదే వృత్తిగా వున్నది. ఇది నేరమే అయితే నేటి అంతర్జాతీయ జీవితవిధానమే ఘోరమైన నేర మవుతుంది. ఏవిధంగా చూచినప్పటికీ జపాన్ యుద్ధనేరస్తులపై ఏనేరమూ రుజువు కానేలేదు."

దయాదాక్షిణ్యరహితమైన క్రూరభోరణిలో యుద్ధం చేయాలనే ఉద్దేశం ముద్దాయిలకు వున్నట్లు ఎక్కడా నిదర్శనం కనబడలేదని, అ మాటకు వస్తే, ఏటంబాబు ప్రయోగాన్ని నిర్వహించిన మిత్రరాజ్యాలపైనే ఇట్టి నేరాన్ని ఆపాదించవలసి వుంటుందని కూడా న్యాయమూర్తి పాల్ అన్నాడు.

పాశ్చాత్య పారిశ్రామిక పోకడలను, విజ్ఞాన సంపదను జాగ్రత్తగా అలవరచుకొని దూరప్రాచ్యరాజ్యాలలో అచిరకాలంలోనే అమోఘంగా పైకి వచ్చినదేశం జపాను. జపాన్ జాతిఅభ్యున్నతి పాశ్చాత్య రాజ్యాలకు, ముఖ్యంగా బ్రిటన్, అమెరికాలకు కంటకంగా పరిణమించినా, ప్రాచ్యఖండ జాతులకు మాత్రం సర్వదా గర్వహేతునే అయింది. యుద్ధంలో ఓడిపోయి సుప్రౌఢపతనావస్థను పొందిన జపాన్ జాతిపట్ల విశేషరాజ్యలు చూపవలసినంత ఔదార్యాన్ని చూపకపోవడం నిజంగా కోపనీయమే. యుద్ధం

ఒక రాక్షసకృత్యమన్న మాట నిస్సందేహమే అయినప్పటికీ, అందులో ఏజాతి ఎంతవరకు నేరం చేసిందనే విషయాన్ని—విచారణ సంఘంలో భారతప్రతినిధి చెప్పినట్లు—చరిత్రే నిర్ణయించవలసి వుంటుంది. విజయసాధనకు అమెరికా సాగించిన ఏటంబాబుల ప్రయోగంతో పోల్చుచూస్తే, యుద్ధంలో జపానువారు చేసిన నేరాలు వాస్తవానికి నేరాలే కావేమో నని అనిపించక మానదు. అందుచేత విచారణసంఘం విధించిన మరణశిక్షలను అమలుచేయడం ఘోరమైన అన్యాయ మనిపించుకొనక మానదు.

దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయుల విషయం లోనే గాక, పొరుగున వున్న నైరృతిఆఫ్రికా విషయంలోకూడా డా|| మలాన్ ప్రభుత్వం సంపూర్ణంగా అభాయిత్వానికి ఒడిగట్టుకొంటున్నది. ఐక్యరాజ్యసమితి ధర్మకర్తృత్వసంఘంలో దక్షిణాఫ్రికా ప్రతినిధి ఎరిక్ తా చేస్తున్న విపరీత వాదనను చూస్తే ఎవరికైనా ఆశ్చర్యం వేయక

జపాన్ మాజీ ప్రధాని హిడ్రోజో

మానదు. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులనువ్యతిరేక సమితి అదేశాలను ఏవిధంగా పడేపడే ఢిక్కరిస్తున్నదో, నైరృతిఆఫ్రికా ధర్మకర్తృత్వస్థాపన సమస్యపైకూడా డా|| మలాన్ ప్రభుత్వం అసందర్భనైఖరినే చూపుతున్నది. ఏదోవిధంగా నైరృతి ఆఫ్రికాను హిట్లర్ పద్ధతిలో కబళించి వేయవలెన్నదే దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వోద్దేశం. నైరృతి ఆఫ్రికా 1918 కే పూర్వం జర్మనీ వలస రాజ్యం. ప్రభుత్వప్రపంచసంగ్రామానంతరం దీనిమీద దక్షిణాఫ్రికా ఆధ్వర్యంక్రింద మాంజేటరీ పరిపాలనను నానాజాతిసమితి ఏర్పాటు చేసింది. మాంజేటరీ పరిపాలనను నిర్వహిస్తూ దక్షిణాఫ్రికా నైరృతి ఆఫ్రికా ఆదిమనివాసుల అభ్యున్నతికిగాని, తే మానికిగాని ఏవిధంగానూ శ్రమపడేన పాపాన పోలేదు.

నానాజాతిసమితి గతించిపోయింది కాబట్టి దాన్ని సాకుగా తీసుకొని నైరృతిఆఫ్రికాను స్వాహా చేయడానికి మలాన్ ప్రభుత్వం ఎత్తువేసి నాటకం ఆడుతున్నది. మాంజేటరీ పరిపాలనా విధానానికి బదులుగానే, కొత్తగా ఏర్పడిన ఐక్యరాజ్యసమితి ధర్మకర్తృత్వ విధానాన్ని ఏర్పాటుచేసింది. ఈ అంశాన్ని దక్షిణాఫ్రికా అంగీకరించక, నైరృతి ఆఫ్రికా తమతో సన్నిహితసంబంధాన్ని పెంపొందించుకోవాలని మాత్రమే అభిలషిస్తున్నదని, దాన్ని ఆక్రమించే ఉద్దేశం తమకు ఏమాత్రం లేదని వాదిస్తున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వ మొండివాదనను ఖండిస్తూ సమితిధర్మకర్తృత్వ సంఘంలో భారతప్రతినిధివర్గ నాయకురాలు శ్రీమతి విజయలక్ష్మి తీవ్రమైన హెచ్చరిక చేసింది. "నైరృతి ఆఫ్రికాను తక్షణమే ధర్మకర్తృత్వాధికారం క్రిందికి మార్చడం అవసరమని సమితి దక్షిణాఫ్రికాను ఆదేశించాలి. అక్కడి ప్రజలు ఏవిధమైన ఏర్పాటును వాంఛిస్తున్నారో తెలుసుకోడానికి సమితి నిష్పక్షిక విచారణ సంఘాన్ని ఒకదాన్ని పంపించాలి," అని శ్రీమతి విజయలక్ష్మి ఉద్ఘాటించింది.

ఇటీవల దక్షిణాఫ్రికాకు, నైరృతిఆఫ్రికాకు మధ్య జరిగిన ఒడంబడిక నైరృతిఆఫ్రికాను తమలో కలిపేవేసుకోడానికి ఉద్దేశంపలిపినది కాదని, ఉభయరాజ్యాలమధ్య సన్నిహితసంబంధాలను సాపేక్షమోవడమే దాని అంతర్యమని మలాన్ ప్రతినిధి వాదించాడు. దక్షిణాఫ్రికా విపరీతవాదనను ఏమాత్రం సమితి అంగీకరించడానికి వీలేదని, ఐక్యరాజ్యసమితి 1947 మొదలు ఇస్తున్న ఆదేశాలను దక్షిణాఫ్రికా నిర్లక్ష్యం చేసి ఢిక్కరిస్తున్నదని విజయలక్ష్మి ఘంటా పథంగా చెప్పింది.

నైరృతి ఆఫ్రికాలో ఆదిమనివాసులైన బోయో, తెగవారి దుర్భర ఆర్థికసాంఘిక పరిస్థితులను వివరిస్తూ, ఆదిమనివాసుల శ్రేయస్సుకై పాటుపడుతున్న రెపరెండ్ మైకేల్ స్కాట్ ను దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వం ఏవిధంగా పారిస్ రాకుండా చేసిందీకూడా విజయలక్ష్మి చెప్పింది.

పాకిస్తాన్, చైనా, ఉరుగ్వే, బ్రెజిల్, మెక్సికో, ఫిలిప్పీన్స్ ప్రతినిధులు, రష్య, పోలాండు, జెర్మనీ వాకియా ప్రతినిధులు భారత దేశవాదనను బలపరుస్తూ నైరృతిఆఫ్రికా ధర్మకర్తృత్వపాలనకిందకి వచ్చితిరాలని హెచ్చరిక చేశారు. దక్షిణాఫ్రికాను ఏవిధంగానూ ఒత్తిడి చేయడానికి వీలేదని సామ్రాజ్యాధిపత్యంగల బ్రిటన్, ఫ్రాన్సు ప్రతినిధులు ఎదుగు వాదన చేశారు.

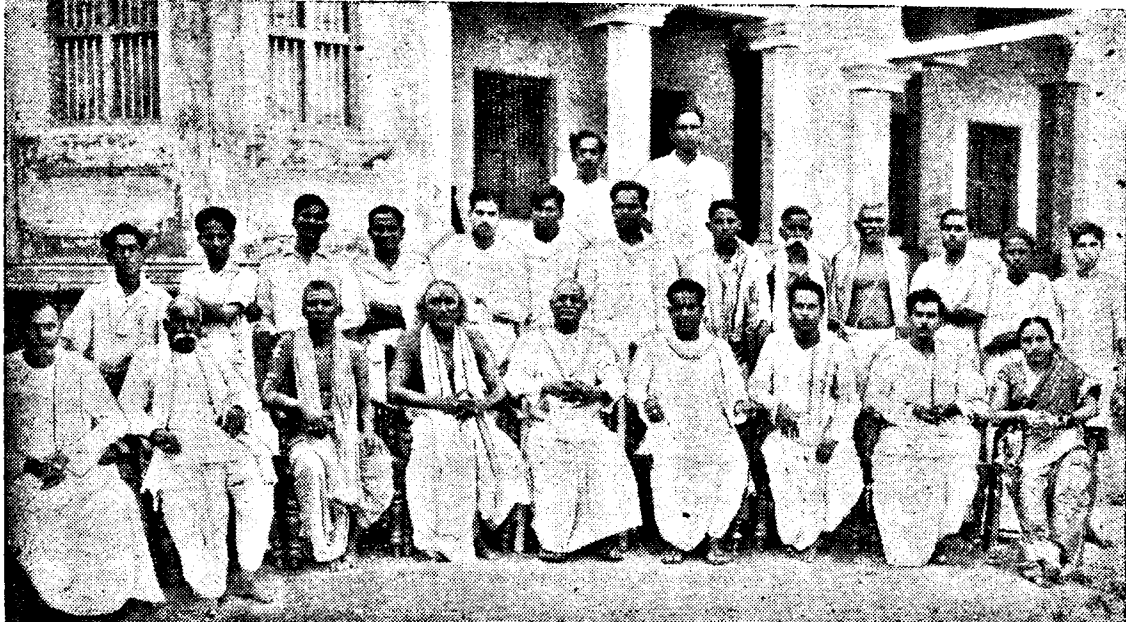
నైరృతి ఆఫ్రికాసమస్యపై విజయలక్ష్మి ప్రతిపాదించిన తీర్మానం దక్షిణాఫ్రికాను లొంగదీయడంలో సమితి కత్తిసామర్థ్యాలను పరీ

విజయలక్ష్మి పండిట్

క్షించడానికి గీటురాయివంటిది. సమితి ఈ తీర్మానాన్ని ఎంతవరకు ఆమోదించి, అమలు జరపగలదో చూడాలి.

చైనా అంతర్యుద్ధంలో కమ్యూనిస్టునేలూ విజయ పతంపరమ సాధిస్తున్నది. చాంగ్ కై షేక్ ప్రభుత్వానికి రాజధానిఅయిన నాంకింగ్, నగరానికి ముప్పు వాటిల్లి నట్లు ఇటీవలి వార్తలు తెలియజేసినవి. మంచూరియా రాజధానిని ఆక్రమించిన కమ్యూనిస్టులు 'గ్రేట్ వాల్'ను సైతం దాటి ఉత్తరచైనా రక్షణకేణిని జయప్రదంగా చేదించడమేగాక నాంకింగ్ దిశగా పెద్దపెట్టున దండయాత్ర ప్రారంభించారు. ఉత్తరదేశీన హ్యుచో నగరసమాపంలో "గ్రాండ్ కెనాల్" వద్ద దాదాపు లక్షన్నరమంది కమ్యూనిస్టు సైన్యకులు చిందరవంద రై నారనీ, దాదాపు 87 వేల మందికి ప్రమాదాలు సంభవించినవనీ, అనేక వేల మంది కమ్యూనిస్టులు మరణించారనీ ఇటీవల వార్తలు తెలుపుతున్నప్పటికీ, ఆరికవిచ్చి తిన్నట్లు, ప్రభుత్వోద్యోగులలో తాండవిస్తున్న అవినీతి లంచగొండితనాలవల్లా చాంగ్ కై షేక్ ప్రభుత్వము కమ్యూనిస్టుమహాప్రవాహాన్ని ఆట్టే కాలం అరికట్ట గలుగుతుందని తోచదు. కమ్యూనిస్టులకు రష్యాసహాయసంపద పూర్తిగా లభ్యమవుతున్నదని చాంగ్ కై షేక్ ఆశోపించి లాభం లేదు. వారికి పరోక్షంగా రష్యా సహాయపడుతుంటే, తన ప్రభుత్వానికి ప్రత్యక్షంగా అన్యదేశ సైనిక ఆధిపత్యము లభ్యమవుతూనే వున్నది. ఎప్పటికైనా తోటిప్రజలతో సమాధాన పడి, దేశాన్ని బలిష్ఠం చేసుకోవలసిన బాధ్యత చాంగ్ కై షేక్ మీద వున్నది. ఇదివరకుకంటే విరివిగా అమెరికా కేసడాల సహాయం చాంగ్ కై షేక్ కు నేటి విపదలో లభ్యం కావచ్చు. దేశంలో ఏర్పడిన ఘోరమైన కాటకంపల్లకతన సైన్యంలోనే ఏర్పడిన తిరుగుబాటు భోరణివల్లూ తన సహచరుల అవినీతి వర్తనవల్లా, ఎంత అమెరికా సహాయం లభ్యమైనా ప్రయోజనం వుండదనే తోస్తున్నది. తాత్కాలికంగా కొన్ని విజయాలు చేకూరితే చేకూరవచ్చు; కాని దీర్ఘ అంతర్యుద్ధఫలితంగా ఇప్పటికే అతిసంతుభితమైన చైనా ఇక మరీ విపత్కర్మమైన పరిస్థితులను ఎదుర్కొనవలసి వస్తుంది. ఈ స్థితిలో నూతన నాయకత్వమే చైనాకు కరణ్యం.

తూర్పుగోదావరిజిల్లా శృంగరములో ఈమధ్య శ్రీ రాధాకృష్ణ భక్తసమాజము జరిపిన లక్ష్మీగణపతి నవరాత్రి మహోత్సవములో పాల్గొనిన హరిశ్చంద్రులు, వాద్యకారులు

|| లీ. యస్. ఎలియట్ ||

'చతుర్వేది'

ఈ సమస్యలకు సాహిత్యంలో నో టేల్ బహుమానం అర్హతయేండ్లు నిండిన ఆంగ్ల కవిశేఖరుడు తా మన్ స్టరన్స్ ఎలియట్ కి వచ్చిందే. ఇది ఆంగ్ల సాహిత్య ప్రయులంతా సంతోషించదగిన వార్త. ఆంగ్ల సాహిత్యంలోనే కాదు, ఏ సాహిత్యంలోనైనా సత్య కొత్తదాన్ని కోరేవారూ, వెచ్చుకునేవారూ ఈవార్త విని ఆనందించాలి. ఆనందించటమే కాకుండా ఇంతటి విశేష గౌరవానికి పాత్రుడైన టి. యస్. ఎలియట్ మహాకవిని అభినందించాలి.

ఈ గౌరవం అమెరికాకు దక్కుతుందా? ఇంగ్లండుకు దక్కుతుందా? అనే ప్రశ్న పెంబనే తట్టుతుంది. ఎందుకంటే టి. యస్. ఎలియట్ జన్మించిన దేశం ఆ మెరికా. 1888 వ సంవత్సరంలో అమెరికాలో జన్మించాడు. కాని అమెరికాను విడిచి ఇంగ్లండులోనే కాపుర ముంటున్నాడు. 1927 నుంచి ఆయన బ్రిటిష్ పౌరుడుగా పరిగణించబడుతున్నాడు. అమెరికా ఎలియట్ కన్నతల్లి. ఇంగ్లండు పెంపుడుతల్లి. ఈ రెండుదేశాలూ తమ పుత్రుడు పొందిన గౌరవానికి పుత్రోత్సాహంతో నేడు పొంగిపోతవి. ఈ అనందంలో ఆంగ్లదేశంకూడా భాగం పంచుకోవాలని. ఎందుకంటే ఎలియట్ ని అభిమానించినవారూ, అనుసరించినవారూ, ఆస్వాదించినవారూ అధునికాంగ్లకవిశేఖరులలో చాలామంది వున్నారు. ఆంగ్లకవిత్వంలో బయలుదేరిన కొన్ని కొత్తపోకడలకి టి. యస్. ఎలియట్ ప్రభావమే కారణమని చెప్పవచ్చును.

అంతేకాదు. టి. యస్. ఎలియట్ కేవలం ఆంగ్లకవిమాత్రమేకాదు. ఇరవయ్యే శతాబ్దంలోని ప్రత్యేక పరిణామాలనీ, వింతసంఘటనలనీ తన కవిత్వంలో ప్రతిబింబింపజేశాడు. అందువల్ల విశ్వసాహిత్యంలో టి. యస్. ఎలియట్ తాళతబాదానికే ప్రతినిధిగా నిలబడగలడు. కవిత్వంలో అధునికరీతులన్నిటికీ ఎలియట్ మూర్తి భావం. భావంలో, శైలిలో చందస్సులో విప్లవాన్ని ప్రబోధించిన కవిశేఖరుడు టి. యస్. ఎలియట్. మరికొందరు ఈయన ప్రభావం ఈశతాబ్దంలో వివిధ దేశాల సాహిత్యంలో ముఖ్యంగా కవిత్వంలో అపారంగా కనిపిస్తుంది. ఎలియట్ కి నో టేల్ బహుమానం వచ్చిందంటే ఆ ప్రభావాన్ని గుర్తించి, గౌరవించాల్సి అర్థం.

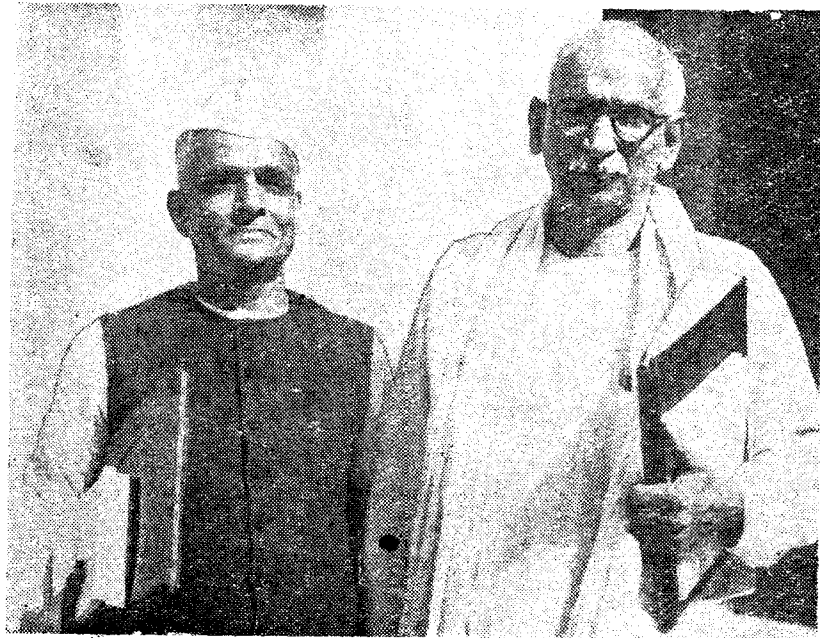
ఎలియట్ కి నో టేల్ బహుమానం రావటానికి రెండే రెండు కారణాలు. ఈశతాబ్దంలో ఆంగ్ల సాహిత్యంలో ఇంతటి ప్రతిభని ప్రదర్శించిన కవి మరొకడు లేడు. కేవలం ప్రతిభమాత్రమే కాక, అపారమైన పుష్పత్తికూడా ఎలియట్ కుంపాదించాడు. నేటి ఇంగ్లీషుకవులలో ఇంతటి పండితుడు లేడని నిస్సంశయంగా చెప్పవచ్చును. అందుకే కొందరు విమర్శకులు ఎలియట్ పుష్పత్తిని గురించి "ఎలియట్ ఇరవయ్యే శతాబ్దపు మల్లన్" అని ప్రశంసించారు. మిల్లన్ లాగా ఎలియట్ కూడా గొప్పకవి, గొప్పపండితుడు. అన్నిటిని విుంచింది ఎలియట్ శైలిలోని కొత్త భవనం. కొన్ని కొన్ని రచనలు చదువుతుంటే ఈ తాత్పర్యం ఎంతట్రో మేలేలాగా పొగు ర్చులు మనిసిస్తుంది. దీనికి ఒక్క ఉదాహరణ ఇస్తే చాలు. "సంధ్యా కాలపు సూర్యుడు, అపమనకి సిద్ధంగా బల్లమిద పడుకో తట్టి క్లోజ్ ఫోర్ డిచ్చిన రోగి లాగా వున్నాడు" అని ఒకచోట ఎలియట్ అస్తమయాన్ని వర్ణించాడు. ఎందరో మహాకవులు అస్తమయాన్ని వర్ణించారు. కాని ఇది సక్రమ ఇరవయ్యే శతాబ్దపు వర్ణన. ఆధునికవిజ్ఞానం, ఆధునిక నాగరికత, ఆధునిక వాతావరణం ఎలియట్ కవిత్వంలో పూర్తిగా ప్రతిబింబిస్తుంది.

అసలు ఎలియట్ సాహిత్యజీవితం 1917 లో ఆరంభమయింది. "ప్రాప్రాక్" అనే పద్య సంపుటి ఆయన మొదటిరచన. కాని 1920 లో ఆయన ప్రచురించిన పద్యసంపుటమే ఎలియట్ కి దీనిసాధానికే పునాది.

ఈ పద్యసంపుటం వెలువడేసరికి మొదటి ప్రచురణయం ముగిసి ఎక్కువ రోజులు

కాలేను. యుద్ధం పేరిట జరిగిన విప్లవంపై యూరప్ ఖండమంతా రుద్రభూమిలాగా వుంది. యువకుల విశ్వాసాలూ, ఆదర్శాలూ, స్వప్నాలూ పునాదులతో కూడా నేలకూలిపోయినయ్యే. నాటి యువకులకి మానసిక వ్యాకర్ణం ప్రాప్తించి భవిష్యత్తుమీద ఆశలన్నీ కుడిచి పెట్టుకు పోయినయ్యే. యుద్ధంలో విజయం పరాజయం కంటే దుర్ఘరమయి పోయింది. ఏకైకతరబడి కలలు కన్న ప్రపంచశాంతి ఎంతమాదియై పోయింది. యుద్ధకాలం నాటి ధర్మపన్నాలన్నీ కూడా కాలంగా తేలిపోయియ్యే. శాంతి ప్రపంచాలన్నీ ఆర్ధలేని శుష్కప్రియాలుగా తయారైనయ్యే. అంతటా వారణమైన సైతికపతనం కాన వచ్చింది. ప్రజలు నిరాశచెందారు; నిస్పృహ పొందారు. మానవత్వం మీద విశ్వాసాన్ని కోలుపోయారు. గతన్నీ మరచిపోవాలని పరి తపించారు. కాని గతన్నీ మరచించగల బావిఁ ఊహించలేకపోయారు. రోజురోజూ తారు

పెనసరంగా వుంటుంది. ఇవి కవీ బుద్ధివార్యకం గానే ప్రవేశపెట్టిన గుణాలు. పుష్పత్తిపూజైన ఎలియట్ తను చదివిన వివిధగ్రంథాలలోంచి కొన్ని భాగాలని ఎత్తి తన కావ్యంలో ప్రవేశ పెట్టాడు. పాఠకుడికి కూడా సమానమైన పాండిత్యం లేకపోతే ఇవి అర్థం కావు. సినిమాలో సాధించే శిల్పవిద్యాసాలని ఎలియట్ కవిత్వంలో సాధించటానికి పూనుకున్నాడు. దగ్గర వస్తువులని మారంగా వున్నవాటితోనూ, ప్రస్తుతకాలాన్ని గతకాలంలోనూ, పేదవదైన నాటిని గంభీరమైనవాటితోనూ తీసేసే చెయ్యాలని ప్రయత్నించాడు. ఇది ప్రతిభావంతమైన ప్రయత్నం. ఆయన పుటికీ "మరుఘూమి" ప్రభావంజరకంకాదు. అనేక గ్రంథాలను సరివిన సంకీర్ణులకే ఈ కావ్యం స్వాధీనమౌతుంది. 'బిటి మంషులు' (The Hollow Men) అనే కావ్యం 1925 లో వెలువడి 'మరుఘూమి' లాంటి ఎలియట్ సంపాదించిన కీర్తిని నిలచెట్టింది.

కర్నాటక కాంగ్రెసు ప్రముఖ నాయకుడు ఆర్. దివాకర్, నుత్తురాష్ట్రీపతి డా. పట్టాభిగాణ్ణు రాజ్యాంగపరిషత్తుభవన వెళ్లుచున్నారు

మాదై పోతున్న వర్తమానాన్ని పట్టుకు నేర్పాడెటం మొదలు పెట్టారు. యుద్ధానంతరం సునిరీశాంతి నెలకొనలేదు. జరుగుతుందని ఆశించిన పునర్నిర్మాణం స్వప్నమాత్రం గానే మిగిలిపోయింది. జరిగినదానికంటే భూతరంతంగా జరగడమే యుద్ధం వెనుఘాతంలాగా ఒడి పిన్నాంది. అతాంతో అస్తవ్యస్తమైన, కథా విహీనమైన వాతావరణంలో ఎలియట్ పద్య సంపుటి 1920 లో వెలువడింది. ఆ నాటి శాంతి హీనమైన జీవితాన్ని ఉన్నపాధాన ప్రతిబింబించే కవిత్వం వెలువడింది దని అంతా సంతోషించారు. ఆనాటి సౌందర్య రహితమైన జీవితంతో శృతికలిపే కవిత్వం వెలువరించి నందుకు అంతా ఎలియట్ ని అభినందించారు. ఈ కవిత్వం ఉదాత్త విషయాలని గురించి ప్రస్తావించదు. వస్తుహీనంగా కనబడుతుంది. శైలిలో నగిగిలు లేవు, అలంకారాలు లేవు. విషయాన్ని సూత్రప్రాయంగా ప్రకటిస్తుంది. కులాసాగా ఛలోక్తి విసిరినట్లు నిర్లిప్తంగా కనిపించుతుంది. ఈ సౌందర్య రహితమైన నగ్నకవిత్వం ఆ నాటి నివృహనీ, నిష్కలనీ చక్కగా ప్రతిబింబించింది దని చాలామంది అభిప్రాయపడ్డారు. దగ్గమై, శిథిలమైన నాగరికత సౌధపు భగ్నరాశినీ, పూలనీ కవితావస్తువులుగా వినియోగించగల కవి ఎలియట్ రూపంలో అవతరించాడని అంతా తలపోశారు.

తరువాత ఎలియట్ 1922 లో మరుఘూమి (The Waste Land) అనే కావ్యాన్ని ప్రకటించి అందరినీ ఆకర్షించాడు. అప్పటికే ఎలియట్ కి అనుచరవర్గం ఏర్పడి వుంది. ఇప్పుడు వారు భక్తులుగా మారి "మరుఘూమి"ని నేడంగా పారాయణ చేయటం మొదలు పెట్టారు. ఈ కావ్యం అయోమయంగా వుంటుంది. కవిమడికారం కట్టే విధించినట్లు

కాని 'బుధవారం' (Ash-wednesday) అనే కావ్యం 1930 లో వెలువడి అందరినీ ఆశ్చర్యపరుపగల్గి చేసింది. అంతవరకూ దేని మీదా విశ్వాసం లేని నాస్తికుడుగా కనిపించిన ఎలియట్ ఒక్కసారిగా మారిపోయాడు. వినమ్రమైన ఆధ్యాత్మిక దృక్పథం ఈ కావ్యంలో కనిపించింది. ఇది శుష్కశాతక కవిత్వం కాదు. ఆధ్యాత్మిక సంపదతో అలరాశే మహాకావ్యం. ఈ కావ్యాన్ని చదివి ఎలియట్ భక్తులు నిస్సృహ చెందారు. "ఇకలాభం లేదు. ఎలియట్ కవి పని అయిపోయిందనుకున్నారు. కాని రసజ్వలైన విమర్శకులు మాత్రం చాలా సంతోషించారు. ఇకమందు ఎలియట్ మంచి కవిత్వం రాస్తాడని ఆశపడ్డారు.

తరువాత ఎలియట్ నాటకరచనకి పూనుకున్నాడు. మొదట "ది రాక్" అనే నాటకాన్ని చర్చిలో ప్రదర్శనం కోసం రచించాడు. "అలయంలో హత్య" అనేది ఎలియట్ రెండో నాటకం. ఇది చరిత్రాత్మకమైన నాటకం. ప్రజల మతవిశ్వాసాలని ఎలియట్ బాగా వినియోగించాడు. ఈ నాటకం బాగా ప్రజాదరణ పొందగలిగింది. "పునస్సమాగమం" (Family reunion) అనేది ఎలియట్ రాసిన సాంఘిక నాటకం. ఈ నాటకం గద్యంలాగే కనిపించే పద్యంలో రాశాడు. దీన్ని విశ్వకవి కేంద్రం చాలా మెచ్చుకున్నారు. మొత్తంమీద నాటక రచయితగా ఎలియట్ ఎక్కువ కేసు రాలేదు. ఈ నాటకాలు ఆదర్శానికంటే చదువుకోవటానికే ఎక్కువ బాగుంటయ్యే.

పూర్వశతాబ్దానికి చెందిన రోమాంటిక్ (భావ?) కవులమీద ఎలియట్ స్వజమెత్తాడు. ఇంగ్లండులో అన్-రోమాంటిక్ (అభావ?) కవిత్వాన్ని సృష్టించి ప్రచారం చేశాడు. ఎలియట్ కవిత్వంలో ఉన్నదాన్ని తక్కువ

చేసి చెప్పటం, అన్ని విషయాలపట్లా అవిశ్లేషణని ప్రదర్శించటం అనేవి స్పష్టంగా కనిపించే గుణాలు. అధునాతనమని పిటిని గుణాలుగా పరిగణిస్తారు. సనాతనులు పిటిని దోషాలని నిరసిస్తారు.

ఎలియట్ కవిత్వంలో అందరినీ ముగ్ధుల్ని చేసే ఉపజ్ఞ (Originality) వుంది. ఇది పేక్స్ పియర్ లాగా, రవీంద్రునిలాగా స్వాభావికమైన ఉపజ్ఞ కాదు. ఇది పాండిత్యంవల్ల కలిగిన ఉపజ్ఞ అని కొందరు విమర్శకుల అభిప్రాయం.

ఉపజ్ఞ వుండికాని కవిత్వంలో గాంభీర్యం, వైశాల్యం వైవిధ్యం తక్కువని కొందరి విమర్శ. ఎలియట్ చాలాతక్కువ అని మరికొందరి ఆక్షేపణ.

ఒకటిమటుకు నిజం. ఎలియట్ ప్రజల కవి కాదు. కవులకవి, పండితులకవి. అతని శైలి సూత్రప్రాయంగా వ్యవహరించేటంతగా, నిర్దేశంబరంగా వుంటుంది. సంఘ సంస్కారానికి, హితోపదేశానికి, ఎలియట్ కవిత్వాన్ని వినియోగించలేదు. ఎలియట్ కవిత్వం అందరికీ కాదు; కొందరికే.

ఎలియట్ కొన్ని కొత్త పోకడలని కవిత్వంలో ప్రవేశపెట్టాడు. ఫలప్రదమైన తన ప్రయత్నాలవ్వారా కవి తా సామ్రాజ్యాన్ని విస్తరింపజేశాడు. శాస్త్రానికి సాహిత్యానికి, గద్యానికి పద్యానికి మధ్య వున్న విభేదాలని కొంతవరకు ఎలియట్ నిర్మూలించాడు.

కవిగా ఎలియట్ సాధించిన విజయం అపారం. విమర్శకుడుగా ఎలియట్ స్థాపించుకున్న స్థానం ఆచంచలం. మేతూర్ ఆర్నాల్డ్ లాగా ఎలియట్ పద్యంకంటే గద్యమే ఎక్కువ రాశాడు. ఎలియట్ చచనశైలి అమోఘమైనది. ఆధునికవిమర్శకాచార్యులలో ఎలియట్ కే అగ్ర కీర్తి. డైరెక్టుగా, దాంతేమీదా, ఎలియట్ చేసిన సాహిత్యవిమర్శ అపూర్వమైనది. 'కవిత్వప్రయోజనం, విమర్శప్రయోజనం' అనే విమర్శగ్రంథం ఎలియట్ విమర్శనాశక్తికి నిరర్పణం. విమర్శకుడుగా ఎలియట్ గొప్ప ఖ్యాతిని సంపాదించాడు. సమకాలికులమీద అతనికి అభిమానం జాస్తి అని కొందరి ఆరోపణ. ఖండించేటప్పుడు ఎలియట్ నిర్మాణీయంగా వుంటాడు. పొగడేటప్పుడు చాలా జాగ్రగా పొగడుతాడు. కనక తెగడినప్పటికంటే పొగడినప్పుడే ఎలియట్ విమర్శకుడుగా ఎక్కువ రాణిస్తాడు.

మొత్తంమీద, నో టేల్ బహుమానం వున్నదైన, పండితుడైన ఆంగ్లకవి టి. యస్. ఎలియట్ రావటం సంతోషించదగిన, అభినందనీయ సంఘటి. ఈ బహుమానాన్ని పొందటానికి ఇంతటి అర్హత కలిగిన అధునికాంగ్లకవి ఇంకొకరు లేరు.

నెరసిన వెంట్రుకల ఔషధము

రంగుపూయనక్కరలేదు. అయిర్వేదచికిత్స తెల్లనిరంగును మార్చి కాళ్ళకముగా వెంట్రుకలకు నలుపుచున్న గుణం కానిదో ఔషధ వాసమచేయబడును. తెలుపు కొంచెమెయ్యండిన రూ 2-8-0 మధ్యరకమై యుండిన రూ 3-8-0 పూర్తిగాయుండిన రూ 5-0-0.

గమనింపు:— ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ నిచ్చు ఔషధము.

Dinrakshak Aushadhalaya,
No. 214 P. O. Rajdhanavar (Hazariabagh.)

నవీనరకం రిప్లేవాచిరు. 16/12-

రాస్కావలీవరు ఫ్లాట్ షేపు 10 1/2"
నెం. 30W వికెట్ నిల్వరకేసు రు. 112-0-8.
నెం. 32B DO DO 4 రాళ్ళు రు. 20- 8-0.
నెం. 38R DO నెంబర్ నెకండ్ రు. 25-12-0.
నెం. 55C DO 15 రాళ్ళు రు. 36-12-0.
నెం. 44E రోల్టర్ గుడ్లు 10 పట్లగ్యారంటీ. 55-12-0.
ఒకేసారి 3 వాచిల కొన్నవారికి ఒక గు. 5.
ఫౌంటెన్ పెన్ ఉచితము. ప్యాకింగు, పోస్టేజీ 14 అణలు. బాబులు ఇంగ్లీషులో వ్రాయాలి.
UNIVERSAL WATCH Co., (A)
Post Box No. 11401. Calcutta. 6.

మనకి సర్వప్రపంచం వాళ్ల అక్కయ్యే! అక్కయ్యే లేకపోతే తాను ఒక్క తనం ఉండలేడు. తన బ్రతుకు క్లౌంట్ అధారం అక్కయ్యే. తాను జీవిస్తున్నది అక్కయ్యే మూలాననే—తాను జీవిస్తున్నది. అక్కయ్యే కోసం మే—అవకుంటాడు మను అక్కయ్యే గనక లేకపోతే తానూ లే ఉండుంటాడు. వాళ్ల అక్కయ్యని మానూ ఉంటే ఏదో అన్నం తొంటున్నట్టుగానూ, అక్కయ్యతో మాట్లాడు తూంటే అమృతం త్రాగుతున్నట్టుగానూ భావిస్తాడు మను.

అమ్మకన్నా అక్కయ్యంటేనే ఎక్కువ చురుపు మనుకీ. అక్కయ్యంటే ఎంతో ప్రేమ—ఎంతో భక్తి. దీనికి కారణం మనుమీద వాళ్ల అక్కయ్యకు గల వాత్సల్యం. తమ్ముడంటే అక్కయ్యకు వాత్సల్యం. అక్కయ్యంటే తమ్ముడికి ప్రేమ—చిన్ననాటినుంచీ మనని చేతుల్లో పెంచింది అక్కయ్య. అక్కయ్య చెప్తో పోస్తేనేగానీ తమ్ముడు తెలుసుకుంటా పోనుకోడు. అక్కయ్య ప్రక్కన ఉంటేనే గాని అన్నం తినడు. అక్కయ్యతో మాట్లాడక బోతే అన్నం తీర్చుకొనుడు. తన సర్వకార్యక్రమాలలోనూ అక్కయ్య వెంట ఉండాలినిందే!

చిన్ననాడు అక్కయ్యే అన్నం కలిపి పెట్టేది తమ్ముడికి. మను రాత్రిళ్లు వాళ్ల అక్కయ్యే పక్కనే పడుకునేవాడు. అక్కయ్య పాలు చెబుతోంటే కోల పాటల్లాగా తొర్రేడి మనుకీ. ఊరి కొడుతూ నిద్దరో యేవాడు. తెల్లవారి లేచి పక్కమీద అక్కయ్యే లేకపోతే “అక్కయ్య!” అంటూ పరుగెత్తుకెళ్లేవాడు. మనుకీ బడియాడు వచ్చేదాకా అక్కయ్యని విడిచి ఒక్కక్షణం వుండి పరుగెడు.

మను చిన్నతనంలో—ఒక రోజు రాత్రి ఏడుస్తూ పడుకున్నాడు. అక్కయ్య వచ్చి చూచి బుజ్జించి బుజ్జించి ఆడిగింది. కారణం ఎంతకీ చెప్పలేదు మను. చెప్పమని బతి మారింది—చిరకీ చెప్పేడు దుఃఖపడుతూ. “అక్కయ్య! పుట్టిన వాళ్లందరూ చచ్చి పోతారా?” అక్కయ్య ఒళ్లు జలుమున్నది. “వెళ్లివరా! అప్పుడే ఏ కంఠమకా?...” అన్నది అక్కయ్య. మను పెద్ద పెద్ద పిల్లల వలె మొదలెట్టేడు. “అయితే, నవ్వుకూడా చచ్చి పోతారా అక్కయ్య?”—అక్కయ్య ప్రసాదించింది మనుమీద మనుమీద జాలేసింది ఆ అమానుషత్యానికి—తనమీద వున్న ఆ ప్రేమకి, అప్రయత్నంగా అక్కయ్య నోట్లోంచి యామాటలు వచ్చి నాయి: “పోను—తానూ...పోను...” తమ్ముణ్ణి దగ్గర తీసుకుని దీక్షపడడానికి వాత్సల్యం.

క్రమంగా మను ని బల్లో వేసేడు. అతి కష్టంలో బడిగంటలు లెక్కపెట్టుకునే వాడు మను. బడికి పోబోయే మందు తీసుకుంటా కా అక్కయ్య వెంటనే వుండేవాడు. ఇంటి గేటు వాకా చచ్చి తమ్ముణ్ణి, అక్కయ్యే సాగ నంపాలి బడికి. మధ్యాహ్నం నికి అన్నం కలిపి పిటి ఫీసు కేరీ రులో పెట్టి యిచ్చేది తమ్ముడికి. ఎంతో ఆనందంతో అది తీసుకుని బడి కెళ్లేవాడు మను. సాయంత్రం బడి గంట కొట్టగానే పరుగెత్తుకొచ్చేవాడు. రాంగానే అక్కయ్య తమ్ముణ్ణి దగ్గరచేర్చి “ఏమిటి ఈ పూట బల్లో...మధ్యాహ్నం అన్నం బావుందా?” అని పరామర్శించాలి. “ఇవాళ అల వల నేర్చుకున్నా నక్కయ్య!” అని ఎంతో సంతోషంతో చెప్పకొచ్చేవాడు. “అక్కయ్య! మరి నవ్వు మాకు మేష్టరుగా రాకుంటా? ఎప్పుడూ నాతోనే వుంటావు. ఇద్దరం కలిసి బడికిపోవచ్చు ఊరే?” అనేవాడు అమానుషంగా. కాస్తేపు మేడిమీద కబురు చెప్పకుని చదువుకునేవారు. మేష్టరుని పెట్టినా వద్దని తీయించేసి అక్కయ్యదగ్గరే పాఠాలు నేర్చుకునేవాడు. “రేపటికి యీ పదాలు రావాలి తమ్ముడా!” అనేది అక్కయ్య. మరు నాడు ఒప్పచెప్పేవాడు మను.

మను సెకండుఫారానికి వచ్చేడు. బడి బాగా అలవాటయింది. చదువుకునేవాడు. కొంటె పనులు చేస్తూ గిట్టికట్టాలు తీసుకున్నాడు. ఒక నాడు బడిలో ఒక పెన్నిలు కాజేసిడు దొంగ తనంగా. పెన్నిలు దాచేసి ఏమీ ఎరుగనివాడిలా కూర్చున్నాడు. సాయంత్రం బడిగంట కొట్ట

కథానిక:

'తమ్ముడు'

శ్రీ ఆనందమూర్తి

గానే ‘అక్కయ్య!’ అంటూ పరుగెత్తు కొచ్చాడు. ‘ఏమిటి వికేసులు బడిలో?’ అని అడిగింది అక్కయ్య మామూలుగా. “నేనో తమాషా చేసేను” అన్నాడు మను. ‘ఏమిటి?’ అంది అక్కయ్య. పెన్నిలు చూపుతూ ‘నా క్షేంద్రం...తీసుకున్నా తెలియదా... గమ్మత్తు!’ అన్నాడు మను. అక్కయ్యకేసి చూశాడు అక్కయ్య మెచ్చుకుంటుందని. పెన్నిలు తెలియదా తీసుకున్నా గమ్మత్తు చేసే ననేగానీ దొంగిలించి తప్పచేసే నని ఆప్పటి కంకా తోచలేదు మనుకీ. అక్కయ్యకేసి చూస్తున్నాడు. అక్కయ్య ఎందుకో విచారంగా కనబడింది. కళ్ల వెంట బడి నీళ్లు కారు తున్నాయి. ఏమిటోగా చూస్తోంది తన చేతిలో వున్న పెన్నిలుని. మనుకీ అర్థంకా లేదు. అక్కయ్య కన్నీళ్లతోబాటు మను చేతిలో పెన్నిలుకూడ నేలబడింది. అక్కయ్య దగ్గర కొచ్చి కూచున్నాడు మను. ‘అక్కయ్య!’

పించింది మనుకీ. ‘అక్కయ్య! ఇప్పుడే యిచ్చినస్తా. అన్నంతింటావా?’ అన్నాడు మను. ‘తింటాను. త్వరగా వెళ్లు’ అన్నది అక్కయ్య. పరుగెత్తుకెళ్ళేడు. అక్కయ్య వాకిట్లో నుంచుంది మను రాక కోసం. రాంగానే అంది—‘చీకట్లో వెళ్ళేవు. ఇచ్చేవా బాబూ? రా, భోజనంచేదామ!’ చెయ్యి పట్టు కుని వెంటతీసికెళ్ళింది. భోజనంఅయ్యాక తమ్ముడి దగ్గర కొచ్చి ‘తమ్ముడా, దొంగతనం చెయ్యడం, అబద్ధలాడడం తప్ప బాబూ’ అన్నది నెమ్మదిగా. ‘ఇకమీదట చెయ్యి నక్కయ్య. బుద్ధాచ్చింది’ అన్నాడు మను అక్కయ్యబడిలోకి జరుగుతూ. తమ్ముడి హృదయం వికసించినందుకు అక్కయ్య సంతోషించింది. ఒకసారిగా మను శిరస్సుని మార్చుకున్నది వాత్సల్యం ఉట్టి పడేట్లు. మను అక్కయ్యచేతుల్లో తన ఒళ్లు తాను మరిచిపోయాడు.

రోజులు గడిచిపోయాయి. ఒకనాటిరాత్రి

చిరకాలమునకు పునరుమావేశమైన భారత రాజ్యాంగ పరిషత్తుభ్యుత్థ-అసంతోషనం అయ్యం గారు, జడ్జిపూరం, శ్రీ శ్యామప్రసాద్ ముఖర్జీ గార్లు ఒకరినొకరు అగ్నేనందించు కొంటున్నారు

ఏడుస్తున్నావా? అన్నాడు. ‘తమ్ముడా’ అంది అక్కయ్య గులక మింగు తూ. ‘ఏమిట అక్కయ్య!’ అన్నాడు అడుగ్దాతో అక్కయ్య ముఖంకేసి చూస్తూ. ‘దొంగ... తనం...చేశావా బాబూ?’ అన్నది అక్కయ్య కంఠం కళ్లు తుడుచుకుంటూ. తాను చేసింది తప్పని అప్పు టికి తెలిసి వచ్చింది మనుకీ. అక్కయ్య ఏడి చింది. తాను చేసింది తప్పకాదా? పెద్దతప్పు. చెయ్యరాని పని చేశాడు కాబట్టే అక్కయ్య దుఃఖపడింది. తన మూలన అక్కయ్యకి కష్టం కలిగిందని చాలా నొచ్చు కున్నాడు. ‘అక్కయ్య, ఏడవకు—తప్పు చేశాను. ఇకప్పుడూ చెయ్యింతు’ అని గట్టిగా చెప్పలు వాయింతున్నాడు. తాను చేసిన తప్పు తప్పని తెలిసి ఒప్పు కున్నాడు. ఇంకెప్పుడూ చెయ్యి నన్నాడు. అక్కయ్య కెంతో సంతోషమైంది. చెప్పలు వాయింతు కొంటున్న మనుచేతులు పట్టుకుంది. ‘తప్పమా! వెళ్లి యిచ్చేసిరా’ అని క్రింద పడివున్న పెన్నిలు తీసి మనుచేతి కెచ్చింది. ‘రేపు బల్లో యిచ్చేస్తా నక్కయ్య!’ అన్నాడు. ‘పుట్ట పెన్నిలు యిచ్చేసరకూ నే వన్నంతినా’ అంది అక్కయ్య. ఈ మాటకీ మను హృదయం దద్దరిల్లిపోయింది. పరుల సొమ్ము తనదగ్గర ఒక్కక్షణంకూడా ఉండ కూడదని తెలుసుకున్నాడు. పాపం! తన మూలన అక్కయ్య ఎంత కష్టపడిందో! మనుకీ దుఃఖం వచ్చింది. కళ్ల వెంట బడి నీళ్లు కారిస్తే చేతిలో వున్న పెన్నిలు ఒపామూలా కనిపించింది. ఒళ్లంతా కేళ్ళూ, పామూలా కఱ్ఱిన ట్టని

మను, యింటిప్రక్కన వున్న గుడి నంటపం. పడుకుని దుఃఖిస్తున్నాడు. మను దుఃఖకారణం పాతకులు యంతలో పూహించలేరు. మను హృదయం ఎందుకో తీని ఆవేదన పడుతోంది. ఆపుకోలేక వెక్కిరించి ఏడుస్తున్నాడు ఆనాడు వారి యింట్లో ఉత్సవవేళేమంగా సందడిగా వుంది మరునాడు మను అక్కయ్యకుపెళ్ళి. బంధువులందరూ వచ్చేరు. అందరూ ఆ సంగం భంలో ఉన్నారు. మనుమాటే పరిచిపోయాడు. ఆనాడు అక్కయ్యకూడా పట్టించుకోలేదు మను విషయం. మను మంటపంలో నున్నట్టు ఎవరికీ తెలియదు. రాత్రి అయిపోయింది. పన్నెం డయింది...ఒకటయింది...రెండయింది. మను ఆరాత్రి భోజనాని కి రాలేదు. అది ఎవరూ గుర్తించలేదు. మనుకీ రాత్రి నిద్రపట్టలేదు. ఏదో భారం అనభవిస్తున్నాడు. రోజూ తా నెక్కడ వున్నా తెలుసుకుంటూ వచ్చి ‘తమ్ముడా, రా, భోజనానికి’ అని పిలుచు కెళ్ళేది. ఆనాడు రాలేదు. మనుకీ కష్టంగా వుంది. అక్కయ్య వివాహం అవడంతోనే మను హృద యంలో ఏదో దిగులుగా వుంది. వివాహం అయితే అక్కయ్య బావతో వెళ్ళిపోతుంది. ‘ఇక తన్ను ‘తమ్ముడా’ అని పిలిచే డెయిరా? తా నెలా జీవించటం అక్కయ్య లేకపోతే!’ ఇదే అతని విచారం. తాను భోజనం చెయ్యటానికి యిష్టపడ లేదు. కడుపులో ఏదో ఆరాటంగా వుంది. తన్ను పిలుచుకు పోడానికి అక్కయ్య వస్తుందను కున్నాడు మను. కాని ఆనాడు అక్కయ్య మనుమాట మరిచిపోయింది. రాలేదు. మనుకీ

ఆవేదన ఎక్కువైంది. ‘అక్కయ్య నన్ను మరిచి పోయిందా అప్పుడే! నే నెంత అభాగ్యుణ్ణి!’ అని తన్ను తాను నింపించుకున్నాడు. నిద్ర పట్టలేదు. ఇదే దిగులు. తెల్లారింది. మను యింట్లోకి రాలేదు. పళ్లు తోమకోలేదు. ఇంటిలో అందరూ టిఫినుచేస్తున్నారు. మనుమాట ఎవరూ చూడలేదు. ఉదయం ఏడుగంటలకు ముహూర్తం. లోపలి కెళ్ళి అక్కయ్యని చూడా లని, అక్కయ్యతో మాట్లాడా లని వుంది మనుకీ. కాని ఏమిటో దిగులుగా వుంది. నెమ్మదిగా వాకిటి కిటికీనుంచి చూశాడు. అలంకారాలతో తలవంచుకుని కూచునివుంది అక్కయ్య పీట మీద. తమ్ముడి నుం డెల్లో భారంగా వుంది. అక్కయ్య ఇంక వెళ్ళిపోతుంది! దుఃఖం వచ్చింది. చూడలేకపోయాడు. ఇల్లుదగ్గరి బయటికి వచ్చేకేడు. పెద్దపెట్టున ఏడ్చాడు ఏకాంతంలో. మనుదుఃఖం—అక్కయ్య తనకు లేక పోయిందనే. అక్కయ్య వివాహంఅయిపోయింది. ఇక కొద్దిరోజులలో బావతో వెళ్ళిపోతుంది. మనుహృదయం క్రమేణా జారిపోతోంది. అన్నం సయించదు. ఎప్పుడూ ఏదో వెళ్ళి వాడులా కనిపిస్తాడు. అక్కయ్య బావతో పోబోతోంది! అమాతే తనకు ఎంతో కష్టంగా వుంది.

“ఉభయపంశలలామ మయ్యుత్పలాశీ అత్తవారింటి కరిగెడు నవసరమున మాతృ జనక సఖజన భ్రాతృవరహ మధిపతిప్రేమ జలరాశి కార్వమయ్యే.”

పద్యం జ్ఞాపకం వచ్చింది. అంతేకాబోలు! అక్కయ్య యిక తన్ను మరిచిపోతుంది. తనకు ఏది లేకపోతే తా నుండలేదో తనకు అది యిక వుండదు. అదే మనువిచారం! అక్కయ్య పోబో తుంటే “అక్కయ్య! నిన్ను వదిలి ఉండలేను. నేనూ వస్తాను” అన్నాడు ఏడుస్తూ. అక్కయ్య జాలివడింది. హృదయం నీరయింది. తమ్ముణ్ణి కొలిచుకుంది.

ముగ్గురూ ఊరు చేరుకున్నారు. మనుకీ విచారం తగ్గ లేదు. అక్కయ్య తన్ను యిది వరకు మల్లే చూట్టం లేదు. తనతో ఎప్పుడూ కూచుని మాట్లాడేది పూర్వం. ఇప్పుడు అంతగా మాట్లాడదు. “నేను పెద్దవాణ్ణిపోతున్నాను. ఎప్పుడూ కుత్తాణ్ణిగా వుంటే అక్కయ్యతోనే వుంటావు! పాపాయి నయి మళ్ళీ అక్కయ్య చెతుల్లో పెరిగితే బాగుండును!” అను కున్నాడు. తాను పాపాయి నవాలనీ— అక్కయ్యదగ్గరే ఎప్పుడూ వుండాలనీ ఆలో చనలు సాగినయి మనుకీ. కాని, మార్గం? ఒక్కటే తోచింది.

ఒకనాటి రాత్రి తన గదిలో దీపం వెలిగించాడు. కొద్దిసే పయింది...దీపం అల్పేసు కున్నాడు!

మరునాడు ఉదయం పనిచేసేది ఒక కాగితం అతెచ్చి అక్కయ్య కిచ్చింది. అది చూచుకొని లోక క్షయం నేల గూలింది!

“అక్కయ్య! విచారించండి! మీకు పాపాయినిగా పుట్టా లని ఆశగా వుంది. పాపాయిగానే వుడతాను...”

ఆంధ్ర వాఙ్మయ చరిత్ర

కర్త: కళాప్రహర

క్రి. శే. కాశీనాథ:ని నాగేశ్వరరావు

సరికొత్తవధిని, సంగ్రహరూపంలో నడచిన సమగ్రసమీక్ష. వయ్యండ్ల వాఙ్మయ చరిత్రకు విశుదదర్శనం.

పాఠచరిత్రల సన్నిటి అనలోదనచేసి, సరిగా సమన్వయించి ప్రోదేశించిన సిలయిన చరిత్ర. కాసాలలోనూ వాటిలోనూ అన్యక్తస్వరూపంలో ఉండిఉండి, నన్నయ ధర్మమా అది ఒక్క ఊపున దివ్యాకారంతో లైలబడి, నానాటికి నవనవోద్యలంగా వికసించిన మన వాఙ్మయం పోయిన పలుపోకడలను బాడిమితో చూపెట్టాలిన ఉత్తమాత్తమ గ్రంథమ.

వెల రూపాయలు 2.

రెహలాఖర్న 0-6-0.

ఆంధ్రగ్రంథమాల,
తపాలావెట్ట 212, మద్రాసు.

వైవాహిక సమస్యలలో ముఖ్యమైనది ఒకటి. అది ఏ ఒక ప్రత్యేక కారణమేదా ఆధార పడి ఉంటుంది. ముఖ్యంగా దేశము, కాలము, వృత్తి, ఆర్థిక స్థితి, కుటుంబ గుణగణాలను బట్టి ఈ సమస్య నిర్ణయించబడి ఉన్నది.

కొన్ని దేశాలలోనూ, జాతులలోనూ భార్యలు దొరకటం చాలా కష్టము. కొన్ని దేశాలు కేవలం 'కన్యానివాహం' పరమ పవిత్రముగా భావిస్తుంటుంది. అటుంటి సందర్భాలలో వయస్సు ఈ లక్షణాలను అనుసరించి దేశకాల ప్రాంతాలగా నిర్ణయించబడుతుంది. బగండాజాతిలో బహుమతీ వ్యవధానం అమలులో ఉంది. స్త్రీపురుష జన సంఖ్య 81 : 100 ఉన్నాయనుకుంటే భార్యలు దొరకటం కష్టమవుతుంది. అందులకు అజాతివాద కన్యకలు చాలాగా కొనవచ్చునే ఉండేంతో కన్యానివాహంలు చేస్తారు. అందులకు కన్యాత్వం చూపి తమ కౌమార్యమును భూమిని ఉభయవంశాల పరస్పర ప్రాతిపదిక అభివృద్ధి అకృతముగా పెంపొందించుకొంటుంది. కొన్ని సెమిటిక జాతులలో 18 ఏళ్లు దాటిన పురుషుణ్ణి భార్యగా చూచుకొనునీ - న్యాయస్థానం ఒత్తికి చేస్తుంది. అటువంటి నిర్ణయము స్త్రీల విషయంలో 12 వ సంవత్సరానికి ప్రారంభమైంది.

కన్యా వివాహాలు పనికిరావనే వారు వారికి ప్రథమంలో విశేషనాజ్ఞానం ఉండని కాలంలో వివాహం జరిగి, తరువాత రజస్వలయై భర్తగృహంలో నూతనగృహస్థితలతో విడుదల చెందుతుంటారు. అది భవిష్యత్తునాహిక జీవనానికి భంగం కలిగిస్తుందని అభిప్రాయపడ్డారు. యానారంభంలో వివాహం జరిగితే ఆవయస్సులో స్త్రీపురుషుల మనస్సులు కొంత పరిపక్వతను పొంది ఉండటంవల్ల ఒకరినొకరు అనుకరించుకొనగలుగుతారు; అందువల్ల వైవాహిక జీవితంలో ఆనోన్యత ఉంటుందని వారంటారు. యానారంభంలో జరిగే వివాహాలలో కేవలం జాత్యాకర్షణ (Sexual attraction) కు మాత్రమే ప్రధానస్థితి లభిస్తుందనీ, పరిపూర్ణమైన మానసిక, ఉద్వేగం ది కాలము గురించి ఉద్వేగవంతంలో ఉన్నవారు ఆలోచించరనీ వీరిని కొందరు భువించుకొంటుంటారు.

వివాహవయస్సు నిర్ణయించే ప్రధాన మూలాలలో సంతానం ఒకటి. వయస్సుమీరిన కొద్దీ సంతానాన్ని పొందటం కష్టం. వయస్సు మించినకొద్దీ స్త్రీలో ముఖ్యంగా, కొంత ప్రభుత్వ (Frigidity) ఏర్పడుతుంది. అందువల్ల ముప్పది ఏండ్లు దాటిన స్త్రీ సంతానాన్ని పొందటానికి ఎంతో బాధపడుతుంది. యావన రంధంలో ఉన్నవ్యక్తి శరీరాపాయం లేకుండా సంతానం కలుగుతుందని శాస్త్రజ్ఞులు అభిప్రాయపడుతున్నారు. యావన రంధ్రం ఆయితరువాత వయస్సు ఎంతగా పెరగకపోతే సంతానాన్ని అంత సుకరంగా పొందవచ్చునన్నమాట.

పేగళ, మాక్కు క్రిష్టియన్లంటి సంతాన శాస్త్రజ్ఞులు పురుషుడు 25 ఏట, అంతకంటే కొంత వయస్సు తక్కువలో స్త్రీ వివాహం చేసుకోటం యుక్తమన్నారు. అనేక కారణాలచేత కొద్ది వయస్సులో వివాహం చేయటం పనికిరాదని పాశ్చాత్య లోకాలలో శాస్త్రజ్ఞులు పలుకుతున్నారు. వారు చెప్పే ముఖ్య కారణాలను పరిశీలించవలసి ఉంటుంది. ఆధునిక స్త్రీ పురుషులలో సమానస్వేచ్ఛనూ, ప్రాతినిధ్యాన్ని వహిస్తున్నది. అందులకు ఆమెకు ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వమున్నది. ఆ కారణమాలంగా వెనకటి వలె వివాహనిర్ణయ విషయంలో పురుషునికి ఆమెకు ప్రధానస్థితి ఉన్నది. ఆమెకు వయస్సు అభివృద్ధి అవుతున్న కొద్దీ ఆశకులతో పరిచయం కలిగించుకునే అవకాశం లభిస్తుంది. ఆ పరిచయములూ ఎవరితో ఆమె వైవాహికజీవనము సంప్రీతికరంగా ఉంటుందో నిర్ణయించుకునే అవకాశం ఆమెకు లభింపజేయటం అత్యవసరం కనుక కన్యకగా ఉన్నప్పుడే ఇక వివాహం పొందగ దని వీరి అభిప్రాయం.

70వ కారణం విద్యాసంబంధమైనది. భవిష్యత్తునాకృత్యాలను సమర్థతతో సరిదిద్దుకోదగిన విద్య కొలుసుగణ్యమైన విజ్ఞానం పొందటానికి యుక్తమైన వయస్సు ప్రాచీనకాలం

వివాహము - వయస్సు

శ్రీ వావిలాల సోమయాజులు

కంటే విశేషంగా కావలసిఉంది. అందువల్ల కూడా వైవాహిక వయస్సు నిపుకుండా అభివృద్ధి పొందవలసిన అగత్యం కనిపిస్తున్నదని వారి నిశ్చయము. ఇందుచూలంగా పురుషుని వైవాహిక వయస్సుకూడా పెరిగి కావలసిన ధనాదికాన్ని సంపాదించి వైవాహిక జీవనాన్ని సుఖప్రదం చేసుకునే అవకాశాన్ని ఆతడూ పొందగలుగుతాడట. ఇటువంటి ఆకాశాలు లేక బాగా జీవితసహపథకులుగా ఉండి పవిత్రజీవయాత్ర సాగిస్తామనకునే భాగ్యభర్త లిద్దరూ నిరాశ పొందుతుంటారు. సంసార బాధ్యతలతో భర్త ఆర్థిక ప్రతిపత్తితోనూ పావులాడుతుంటే, భార్య ఏకాంతజీవనం గడుపుతూనే, లేక ఆమె కూడా ఆమెకు పూనకాలని ఉండటం వలనో వైవాహిక జీవనం అసంతృప్తికరమవుతుందని వారి అభిప్రాయము.

కానీ అటువంటి వ్యక్తులు కూడా వైవాహికాసందాన్ని పొందటానికి వీలులేకపోలేదు. అది సంతాన రోధము. వాగు కొలది రాబడిలోనే జీవితాన్ని ఇమడ్చుకుంటూ సంతాననిరోధక సామగ్రి (Contraceptives) సహాయంతో సంసారం పెరగకుండా చూచుకుంటూ కొంత కాలం ధనం ఆర్జించిన తరువాత సంతానాన్ని పొందవచ్చుననే పాశ్చాత్య సంతాన శాస్త్రవేత్తలు కొందరు న్నారు. బహుకాలము విశేషంగా సంతాననిరోధక సామగ్రిని ఉపయోగించిన వధూవరులకు సంతానం కలగటం అసంభవమనేవారు కొందరూ, కలితే సంతానం కేవల తామసిక, రాజసిక ప్రస్థులలో ఉంటుందనేవారు కొందరూ లేకపోలేదు. నేటి ఆర్థిక స్థితిని ఆనుసరించి పాశ్చాత్యదేశాలలో వైవాహిక వయస్సు 20, 25 సంవత్సరాలు స్త్రీకినీ, పురుషుడికి 30 సంవత్సరాలు అనీ వివాహగ్రంథకర్తలు నిశ్చయించారు.

వివాహానికి కన్యకలు రజస్వలలు కావటానికి కొంత సన్న హితంబంధము కనిపిస్తున్నది. పుష్పవతులు కానివాళ్ళకు వ్యక్తిత్వముండదని - వినునా కొందరికి లేకపోవచ్చును - సామాన్యాభిప్రాయము. మొగిల్లలకుకూడా వ్యక్తిత్వానికి కొంత వయస్సు అంటూ ఉన్నది. మానసిక శాస్త్రవేత్తలు మానజీవితాన్ని (1) నగ్నత్వము (Infancy), (2) బాల్యము (Childhood), (3) యావనము, (4) ప్రాథమ్యము (Adult life), వృద్ధాప్యము (Old Age) అని విభజించారు. నగ్నత్వము ఏడు సంవత్సరములరకు. ఏడుమొదలు పదునాలుగురకు బాల్యము. అదిమొదలు యావనము ఇరవైరవరకు సంవత్సరములరకు. ప్రాథమికవయస్సు 50 సంవత్సరములతో అంతమౌతుంది. తరువాత వృద్ధాప్యము. రోమక భర్త శాస్త్రములో స్త్రీపురుష వ్యక్తిత్వయోనిర్ణయం కనిపిస్తుంది. అందు స్త్రీకి 12 వ ఏట, పురుషునికి 14 వ ఏట వ్యక్తిత్వం (Puberty) కలుగుతుందని నిర్ణయం జరిగింది. వీటినిబట్టి సర్వ సామాన్యంగా పదనాలుగు సంవత్సరాల ప్రాంతములో వ్యక్తిత్వం స్త్రీ పురుషులందుకు కలగటం ప్రారంభమైందని చూడగలము. చెప్పవచ్చును. కానీ ఈ వ్యక్తిత్వం కలగటం కూడా ఆ దేశాల శీతోష్ణక్షితులమీద విశేషంగా ఆధారపడి ఉంటుంది. ఉష్ణప్రదేశాలలో కొంత వేగంగానూ, శీతలప్రదేశాలలో కొంత ఆలస్యంగానూ బాలబాలికలకు వ్యక్తిత్వం కలగటము సహజమని అభిజ్ఞులు పలుకుతున్నారు. కొన్ని సమయాలలోనూ, సంఘాలలోనూ వారివారి కామకృతజీవనంకూడా బాలబాలికలకు త్వరగా

గానీ, ఆలస్యంగానూ వ్యక్తిత్వం కలగటానికి తోడ్పడుతుంటుంది. ప్రపంచములోని కొన్ని దేశాలలో వ్యక్తిత్వాన్ని (Majority), అంగీకరించటానికి కేవలం రజస్వలసందర్భాన్నిగానీ, ఉద్వేగవంతాన్నిగానీ పరిగణించక యావన ప్రారంభసంతరము కొన్ని సంవత్సరాలు గడవనిచ్చారు. ఇటలీలోనూ, హాలండు, గ్రీసు, ఇంగ్లండు, ఫ్రాన్సు దేశాలలో 21 వ వత్సరంగా స్త్రీ పురుష విభేదం శీకుండా వ్యక్తిత్వయోనిర్ణయం (Determining the Age of Majority) జర్మనీలో 20 గానూ, స్పెయిన్ 23, ఆస్ట్రీయా 24 గానూ ఈ వయస్సును పరిశీలిస్తున్నది. కానీ ఈ వయోనిర్ణయము న్యాయశాస్త్రానికి మాత్రమే వర్తిస్తుంది. సామాన్య వ్యక్తిత్వము (Puberty) స్త్రీలకే ముందు ప్రారంభమయ్యేటట్లు అందరూ అంగీకరిస్తారు. ప్రపంచంలోని వివిధ దేశాలలోనూ ఈ శతాబ్దారంభదశలో ఈ కిందివిధంగా వైవాహికవయోనిర్ణయం జరిగినట్లు తెలుస్తున్నది.

దేశము	పురుషుడు	స్త్రీ
ఫ్రాన్సు	18	15
జర్మనీ	20	16
ఆస్ట్రీయా	25	24
స్పెయిన్	18	16
గ్రీసు	16	14
హాలండు	18	16
ఇటలీ	18	15
డెన్మార్కు	20	16

అయితే తల్లిదండ్రుల (ఉభయపక్షాలతోనూ, అంగీకారంఉంటే) బాలబాలికలు 14వ సంవత్సరంలో వివాహం చేసుకోవచ్చునని ఆస్ట్రీయా దేశం అభిప్రాయంగా ఉండేది.

భారతదేశంలో వైవాహికవయోనిర్ణయం చిత్రాతి చిత్రమైన మార్గాలను అనుసరించువట్లు కనిపిస్తుంది. మొదట రజస్వలసంతరవివాహాలు ఉన్నట్లే కనుపించినా తరువాతతరువాత కన్యా వివాహాలు ప్రబలినవని చెప్పవలసివస్తున్నది. అవి వర్ణ వ్యవస్థ ననుసరించి అంతర్విభేదాలతో కూడా ఉన్నట్లు అర్థమౌతుంది. 'దేశప్రవృత్తి సాంకేతికత' ప్రాప్య ప్రాజాపత్యవృత్తి వైవాహిక మనస్తత్వమైన వివాహాన శాస్త్రతః పరిణయే దితి వరణవిధానమ్' (2-1-21) అన్న వాత్సర్యయన మహర్షి సూత్రాన్నిబట్టి మాస్తే భారతదేశంలో క్రీ. శ. 4 వ శతాబ్ది మధ్య భాగం నాటికే, అంతకుపూర్వం కొంతకాలంనంచి కూడా అప్పటి వివాహాలు జరుగుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది. కొందరు కన్యనూ, కొందరు గాంధర్వ విధానాన యువతినీ వివాహమాడినట్లు విస్తృతము. కామతంత్రానికి ఏకైక శాస్త్రకారుడు వాత్సర్యయనుడు కన్యా సంప్రయుక్తంలో గాంధర్వము ఉత్తమోత్తమ వివాహమన్నాడు ఒకచోట. అందువల్ల రజస్వలసంతరవివాహాలు కన్యావివాహాలుగానే పూర్వం పరిగణితమైనవని అనవచ్చును. కన్యా వయోనిర్ణయముకూడా అశ్వనశ్శంగా మారుతూ వచ్చినట్లు కనిపిస్తున్నది. దానిని కొంతగా ఇక్కడ సంగ్రహించటం అవసరం.

భారతీయ గృహ్యసూత్రాలలో కొన్ని పిల్ల పుష్పతి కానప్పడు వివాహం చెయ్యమని కొన్ని నగ్నకగా ఉన్నప్పుడే చెయ్యమని (పారణ్యకే గృహ్యసూత్రము-1-18-2) చెప్పినవి. నగ్నక అంటే ఆసన్నార్తవ. మానవ గృహ్యసూత్రము పుష్పవతి కాని కన్యకను వివాహం చేసుకోమని చెప్పబడుతున్నది (1-7-4). పారాశరగృహ్యసూత్రం లో నూతన వధూవరులు ఊరం తినకూడదనీ, మూడు రాత్రులు

అభివృద్ధి చెయ్యమనీ మిథునకర్మ పనికిరాదనీ చెబుతున్నది (2-1-4). ఆశ్వ లాయన (1-8-10). ఆపస్తంబ (3-8-89) సాంఖ్యాయన (1-17) మానవ (1-14-14), కారక (30-1) ఖాదిర (1-4-9) గోత్రీయ (2-3-15) గృహ్యసూత్రాలలోనూ ఇటువంటి నిబంధనలే కనిపిస్తున్నవి. ఆశ్వలాయన గృహ్యసూత్ర వ్యాఖ్యాత కాలం - క్రీ. శ. 1200 ప్రాంతము. వివాహం కాగానే గాంధర్వం జరగటం ఉన్నట్లు ఆయనగ్రంథం లో వ్యక్తమౌతున్నది. అందుకు మోదతుని కాలంనాటికి వైవాహిక వయస్సు కన్యకకు 14 సంవత్సరాలు అని నిర్ణయం చెయ్యవచ్చును. యాజుర్వల్క్యది (1-2) సూత్రగ్రంథంలో గాంధర్వానం నంటిదే చతురికర్మ ఒకటి కనిపిస్తున్నది. ఈ కర్మ వివాహమైన తరువాత, అంటే పాణిగ్రహణానంతరం నాలవ నాడు జరుగుతుంది. నూడు దినాలు గడిచిన తరువాత ప్రథమసంక్రమం జరుగవచ్చునని కొందరు ఆచార్యుల మతం. ప్రథమ సంక్రమణము ప్రథమరజస్సు అనిపించునంటే జరుగవలెనని సాంఖ్యాయన (1-17-19), పరాశర (1-11) ఆపస్తంబ (3-8-10-11) పారణ్యకే (1-23) గృహ్యసూత్రాలు పలుకుతున్నవి. కొన్ని గృహ్యసూత్రాలలో వివాహం జరుగుతుండగా ప్రథమరజోదర్శన మైతే కొద్ది పాటి ప్రాయశ్చిత్తం కనిపిస్తున్నది. బ్రాహ్మయశ్శ (4-1-10); కాశిక - (79-16) వైశాఖీ సూరసూత్రాలు (6-13). మను స్మృతిలో పుష్పవతి ఆయన తరువాత మూడు సంవత్సరాలు గడచిన తరువాత కన్యకకు తల్లిదండ్రులు వివాహం య్యకపోతే ఆమె స్వయంగా భర్తను తుక్కువచ్చును అనే అనుశాసనం కనిపిస్తున్నది. మనువు కన్యక ముమ్మారు పుష్పవతి అయిన తరువాత స్వయముగా పురుషుని సరించి సంయోగాన్ని పొందవలెననీ, నగ్నకగా ఉన్నప్పుడే వివాహం జరగవలెనని కొందరు రస్మమాట తప్పనీ త్రోసివేసినాడు. వీటన్నిటిబట్టి పరిశీలించినప్పుడు రజస్వల వయసే వివాహవయస్సు. బ్రాహ్మయన భర్త సూత్రం కూడా (4-1-12-15) ఈ విషయాన్ని అంగీకరించింది.

(17 వ పేజీ నుండి)

భారతప్రశస్తి

స్త్రీల ఆరోగ్య భాగ్యానికి

లోచ్రా

కేసరిగుటిరం లిమిటెడ్ మద్రాస్

బరిస్టర్, నైజామియామియన్, ఆంధ్రజిల్లా.

తమిళనాడులకు ఏకైకము:

సీతారామ జనరల్ స్టోర్స్,

బరంపరం, సికింద్రాబాద్, బెజవాడ, మద్రాస్.

(Jai Hind Publicities)

ప్రాచీన కాలముందు విద్య కేవలం మాటల ద్వారానే (verbal instruction) ప్రబోధింపబడుచుండేది. శిష్యుడు సంభాషణ ద్వారానే విద్య గ్రహించెడివాడు. అందుచే బాలుని విద్యాగ్రహణమున కద్యే వ్యయం చాలా స్వల్పమైనది.

కాని ఆధునిక విద్యావిధానం కడువ్యయ పూరితమైనది. బోధనోపకరణములు (modern aids) విపరీతంగా కావలసివున్నవి. విద్య బోధించుట మాటలద్వారా గాక, వస్తుప్రదర్శన రూపకంగానూ, ఇంద్రియశీతలద్వారానూ (sense training) జరుగవలసి ఉంది. ఇట్లు జరిగినచే బాలుడు నేర్చే విద్య ఉపయోగకరము గనూ, శాశ్వతముగనూ, వాస్తవమైనదిగనూ ఉంటున్నది. కేవలపుస్తకజ్ఞానము (bookish knowledge) జీవితమునకు సంబంధం లేకుండు లాభేగాక భారతశక్తిని నెత్తము తిగిస్తోంది. ఇందు చేతనే విద్యావిధానంలో ఒక గొప్ప మార్పు రావలసివచ్చింది.

చలనచిత్రముల ద్వారానేమి, సినిమాలద్వారా నేమి, రేడియోలద్వారా నేమి, నేర్పవలసిన విద్య ఎంతైనా కలదు. వీటివలన నేర్పిన విద్య నిత్యమైనదిగనూ, ప్రత్యక్షముగనూ, స్వాభావముగనూ ఉండగలదు. అందుచేతనే ఆధునిక విద్యావిధానాన్ని రూపొందించుటకు వీటిని కల్పింపవలసిన ఆవశ్యకత ఎంతైనా కలదు. వీటికే ప్రథమస్థానం యివ్వాలి ఉంది.

"Things before words" అని ఒక ఆధునిక విద్యావేత్త చెప్పినట్లు, మాటలకంటే వస్తుచయమునకే ప్రథమ స్థానము ఇవ్వవలసి ఉంది. అప్పుడే బాలునకు స్వాభావము లభించును. ఏనుగును గూర్చి కేవల పాఠమును కంఠస్థం చేయుటకంటే, ఒకపర్యాయం ఏనుగును పరిశీలించిన ప్రత్యక్షజ్ఞానం లభించును గదా! అప్పుడే బాలునకు లేక విద్యార్థికి ప్రథమతరహా జ్ఞానము (first hand knowledge) లభించుచున్నది. ఇట్టి అనుభవజ్ఞానమే ప్రతి విద్యార్థికి లభింపవలసిన ఆధునికవిద్యావిధాన మాడేసించుచున్నది. సాధ్యమైనంతవరకు ఒక ప్రదేశమును గాని, ఒక వస్తువును గాని ప్రత్యక్షముగా చూచిన శాశ్వతజ్ఞానము లభించును. ఆట్టి దృశ్యమును బాలుడు ఎన్నడూ మరచిపోడు. అట్లు ప్రత్యక్షముగా చూచుటకు వీలుగాని పక్షమున కనీసం చలనచిత్రములనైనా సందర్శించవలెను. అప్పుడే కొంత వరకైనా వాస్తవిక (realistic) జ్ఞానము లభించును. ఇందుకు వైజ్ఞానిక చలనచిత్రములు అవినశంగా కావలసి ఉన్నవి. ప్రణాళిక (syllabus) ననుసరించి ఫిల్ములు తయారుచేసి ప్రదర్శింపబడినచో వాస్తవికజ్ఞానము లభించును. తద్వారా పిల్లల ఉత్సాహము నెత్తము ఇసుమడింపజేయవచ్చును. పాఠశాల కార్యక్రమంలో అభిరుచి పెంపొందజేయవచ్చును.

ఒక జలపాతమును, ఒక మొక్క పెరుగుదలను, ఒక ఇంజను పనిచేయుదాన్ని, ఒక రిజ

విదేశసంచారం జయప్రదంగా ముగించుకొని గతవారం 6-వ తేదీనాడు భారతప్రధాని పండిట్ జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు స్వదేశానికి తిరిగి చేరుకొన్నారు. నాలుగువారల ఈ యూరపు సంచారం మూలంగా ఆయన యావత్తు ప్రపంచదృష్టిని భారతదేశంపై ప్రసరింపజేసినాడు. అక్కడ ఆయన అనేకమంది పెద్దలతో అనేకవిషయాలు చర్చించాడు. ఇండియా కామన్వెల్త్ లో ఉండడమూ, లేక తప్పకొనడమూ అన్న విషయమైన చాలా చర్చలు జరిగాయి. ఆ బాధ్యత పండితనెహ్రూ రాజ్యాంగపరిషత్తు వారిమీదనే మోపినాడు. మొత్తానికి ఈ విదేశ యాత్ర దేశానికి ఒకవిధంగా లాభకరంగానే తోస్తున్నది.

తన విదేశయాత్రనుగురించి ఆయన వచ్చి రాగానే తన సహచరులకూ, సోదరనాయకులకూ అందరికీ కూడా సవివరంగా నివేదించినాడు. అక్కడ జరిగిన కథలంతా పూసగ్రుచ్చినట్లు మనవి చేసినాడు. ఇక మిగిలిన పూచీ ఇంతా మీదే నన్నాడు.

ఈ వివరణ అందరికీ సంతృప్తికరంగానే ఉంటుంది. ఆక్షేపణ లేదు. కాని భాషారాష్ట్ర

ఆధునిక విద్యావిధానంలో చలనచిత్రాలు

శ్రీ ధూళిపాళ్ల కృష్ణమూర్తి

రవ్వాయరు దృశ్యమును, హిమానీనదులు, అజంతా గుహలు, కాశ్మీర్ లోయలు, మొదలగువాటిని పిల్లలు పరోక్షంగా దర్శించి ఆనందించుటకు ఎంతైనా ఈ చలనచిత్రాలు దోహద మివ్వగలవు. మానవకోటికీ, సంఘానికి, మానవకోటికీ సంస్కృతికి గల సంబంధాన్ని నిరూపించుటకునూ, సులకాలపరిమితులభేదం లేకుండా ఏవిషయమునైనా, ఏసంఘటననైనా, సులభంగా హృదయంలో నాటేటట్లు చెయ్యడానికి, ఇంతకంటే అమూల్యసాధనం వేరొకటి లేదు. ఇవి పూర్తిగా అన్నిచోట్ల ఆచరణకు వచ్చి

గాని, కొన్ని శతాబ్దాలకు పూర్వం జరిగిన చారిత్రకఘట్టాల్ని చూడగలుగుతూన్నాడు.

అమెరికాలో చలనచిత్రపరిశ్రమకు పితామహుడనందగిన "థామస్ ఎడిసన్" (Thomas Addison) ఏనాడో చలనచిత్రాలు విద్యాబోధనకు అపారంగా తోడ్పడగలనని, ఇవి విద్యావిధానంలో గొప్ప విలువాన్ని నెత్తము తీసుకరాగలవని పెరిచిచ్చాడు.

ఈ విషయంలో ఇతరదేశాలు ఎంతో ముందడుగువేశాయి. అమెరికాలో 1920-1925 వరకూ పాఠశాలల్లోనూ, కళాశాలల్లోనూ, ప్రద

[‘థామస్ ఎడిసన్’ అనే ఇంగ్లీషు హాస్యచిత్రంలో ప్రసిద్ధహాస్యనటుడు లారెల్ హాడ్స్.]

నచో, విద్యాబోధనకు అపారంగా తోడ్పడి, చాలావరకు, పాఠ్యగ్రంథాల స్థానాన్ని ఈ చలనచిత్రాలు ఆక్రమించుకోగలవు. విద్యార్థులు పుస్తకములు చదివి ఉహించుదానికంటే, కంటితోచూచి, చెవులతోవిని, బుద్ధివైకాసము పెంపొందింపజేయుటకు ఇవి అపూర్వంగా తోడ్పడగలవు. పిల్లలు కొన్ని వేలమైళ్ల దూరంలో

ర్పించడానికి యోగ్యమైన విద్యాచిత్రాలు దాదాపు 200 తయారైనాయి. చాలా పాఠశాలలు వాటి ప్రదర్శనకు కావలసిన ప్రాజెక్టరులను నెత్తము సంపాదించుకొని విద్యాబోధనకు సాధనంగా ఉపయోగించుకోగల్గినవి. 1936 మొదలు 1947 వరకూ యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో సొండు ప్రాజెక్టరు (Sound projectors) లను

పెట్టుకొన్న పాఠశాలలు నూటికి 70 వంతులు హెచ్చినవి.

1935 లో 6074 చలనచిత్రాలను, 458 టాకీలను; 1941 లో 12,092 చలనచిత్రాలను, 10,747 టాకీలను; 1947 లో 15,000 చలనచిత్రాలను, 85,000 టాకీలను; 1949 లో ఈ టాకీలసంఖ్య దాదాపు 80,000 వరకు గూడా పెరుగునట్లు విషయములు అంచనా వున్నాయి. అమెరికాలోని పాఠశాలల్లో చలనచిత్రములు, టాకీలసంఖ్య దినాదిసాధ్యుడగుము పొందుచున్నది.

కాని మన హిందూదేశంలో కేంద్రప్రభుత్వం గాని, రాష్ట్రీయప్రభుత్వాలూగాని ఇందునుగూర్చి కనీసం నిర్దిష్టప్రణాళికలుగూడా తయారుచేయలేదు. ఇందువిషయంలో తనకృషి చేయుచుండలేదు. అందుచేతనే విద్యా, విజ్ఞానాలు వలసివంతగా వృధిపొందడం లేదు.

ప్రభుత్వకర్తవ్యం

కేంద్ర రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వాల విద్యాచిత్రాల (educational films) నిర్మాణ ప్రదర్శనకు ఒక నిర్దిష్టమైన ప్రణాళిక తయారుచెయ్యాలను. ఉపాధ్యాయుల తోడ్పాటు తోనూ, విద్యావేత్తల సలహాతోనూ, అవి ఆచరణ యోగ్యముగానుండునట్లు చూడాలను. పిల్లల వయోవర్గమితి, మనోవికాసమునకు, తగిన విధముగా చిత్రాలు తీయబడవలెను. వీటికి ప్రత్యేకమైన బోర్డును నియమించాలి. ఫిల్మ్ లైబ్రరీలను ప్రతిజిల్లాలోనూ స్థాపించి ఆయా జిల్లాల ప్రదర్శనములకు ఇచ్చుచుండు ఏర్పాటు చెయ్యవలయును. ప్రతితాలూకాలో సాులు కనీసం, 800 ప్రదర్శనలైనా ఏర్పాటు చేయుటకు తగు ప్రాజెక్టరు స్థలముచేయబడవలెను. 800 ప్రదర్శనలకు ఒక ప్రాజెక్టరు సరిపోవునని అమెరికాలో అంచనా వేయబడినది.

అమెరికాలో 1947 లో ఆరేసి పాఠశాలల కొక ప్రాజెక్టరువుంచినది. కాని ఇప్పుడు తరగతి కొక ప్రాజెక్టరు వుండాలని అక్కడి విద్యాశాఖాధికారులు ఆలోచిస్తున్నారు.

మనదేశంలో ప్రస్తుతం కనీసం 100 పాఠశాలల కొక ప్రాజెక్టరునైనా ప్రథమంలో ఏర్పాటుచేసి, క్రమేపీ వాటిసంఖ్య హెచ్చుచేయవచ్చును. ప్రాజెక్టరుల ఖరీదు, చిత్రాలు ఇతరులవైనచో వాటికి బాడుగ, ప్రాజెక్టర్ రూము ఏర్పాటు, ఉద్యోగబృందమునకు వేతనాలు మొదలైనవాటిని ప్రభుత్వమే భరింపవలసివుంది. ఇట్టి వ్యయపూరితమైన కార్యోపకరణుల కేంద్రప్రభుత్వమే ఆస్వర్యం వహించును. వీటన్నిటికి సోపానంగా విద్యాశాఖను కేంద్రప్రభుత్వమే నిర్వహింపవలసి ఉంటుంది. వీటన్నిటికి సోపానంగా విద్యాశాఖను కేంద్రప్రభుత్వమే నిర్వహింపవలసి ఉంటుంది. ఇందువలన భారతావనిలోని ?

పల్లె ప్రజలకు విద్య లభించగలదు. విద్యతో విజ్ఞానము, విజ్ఞానంతో విశేషం నెత్తము లభించగలదు. అందరి ప్రజలు సత్వేదముగా తయారు కాగలరు.

భారత రాజకీయాలు

విషయమై ఆయనభోరణిమాత్రం చాలా మందికి ఆశాభంగకరంగానూ, వింతగానూ కనిపిస్తుంది. యూరపుమండి తిరిగివచ్చిన తర్వాత రాజ్యాంగ పరిషత్తులో గతవారం మాట్లాడుతూ భాషారాష్ట్రీయనుగురించి ఆయన వెల్లించిన ఈ అభిప్రాయాలు చిత్రించండి:

“భాషాప్రయుక్తంగా రాష్ట్రాలను విభజించడం తప్పనిసరి అన్న సంగతి ఏనాడో నిర్ధారణ అయింది. దానిని ఎవరూ ఇప్పుడు కాదన్న వారు లేరు. మన భవిష్యత్తు దృష్ట్యా ఈ సమస్య మిక్కిలి ముఖ్యమైనదే. అయినప్పటికీ నేను తక్షణం తేల్చుకోవలసినంత అవసరంలేదు. దీనికి సంబంధించిన అన్ని విషయాలనూ తీరికగా, పాండిత్యపూర్వకంగానే చూడవలసివచ్చును. తేల్చుకోవలసి వుంటుంది. దీనివిషయంలో ఇప్పుడప్పుడే మన దురదృష్టవశాత్తు ఉద్దేశాలు, ఆవేశాలు ఉత్పన్నమయినవి. కాబట్టి తమకు తగిన సమయముని తోచినప్పుడు దానినిగురించి ఆలోచించవచ్చును.”

కాని, ఎందువల్ల ఇది అదను కాదో మాత్రం

చెప్పలేదు. ఈ భాషారాష్ట్రీయసమస్యనుగురించి ప్రశాంతంగా మార్పుని శాస్త్రీయంగా సమాలోచనలు చేసి తేల్చునలసి యున్నదన్నారు. ఏనాడో తీర్మానమై యున్న ఈ విషయాన్ని తిరిగి సమాలోచన చేయవలసి యున్నదనడంలో ఆయన అభిప్రాయమేమో విశేషం చేయనూలేదు.

రాజ్యాంగ పరిషత్తు నిర్మించిన భాషారాష్ట్రీయ పరిశీలన సంఘంవారు ఇదిగో అదిగో అంటే తమ నివేదికను సమర్పింపబోయే ఈ సమయంలో, అది చేతికి అందీఅందకముందే ప్రధాని ఈవిధమైన అభిప్రాయాలు వెల్లడించుట అది పరకే విముఖంగాఉన్నారేమో అని అనుమానిస్తున్న పరిశీలన సంఘానికి ఇది మరింత ప్రోద్బలంగా ఉంటుం దేమోనని భాషారాష్ట్రీయవాదులు కించపడడానికి అవకాశ మిచ్చుట విచారకరము.

రాజ్యాంగ పరిషత్తులో మొన్న సోమవారం నాడు తిరిగి ప్రారంభమైన రాజ్యాంగ విధాన మసాయిదా చర్చలు లోగడ అనుకొన్నట్లు డిసెంబరు మొదటివారంలోపల పూర్తిఅయ్యే

లక్షణాలుగాని, డిసెంబరు 9 వ తేదీనాటికి పరిషత్తు దానిని ఆమోదించే సుభవంగాని ఇప్పటి భోరణిపట్టి ఏమీ కనబడలేదు. రాజ్యాంగ విధాన మసాయిదాకు పరిషత్తుభ్యులు అంజ జేసిన నాలుగువేలకు పైబడిన సభ్యులపైనా క్లాజువారి చర్చ జరగవలసియున్నందున మరి కొంత కాలయాపన తప్పదనే తోస్తున్నది. డిసెంబరు ఆఖరుకు ఈ చర్చలు ముగిసి, పరిషత్తు ఈ రాజ్యాంగాన్ని ఆమోదించవచ్చునని భావింపబడుతున్నది.

రాయలసీమ మహాజనసభవారు గతవారం అనంతపురంలో శ్రీ యం. కె. వి. రెడ్డిగారి అధ్యక్షతన సమావేశమై, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీయభజన నూత్రాన్ని ఆమోదించి, రాయలసీమ జిల్లాలలో సమేతంగా ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని వెంటనే ఏర్పాటుచేయవలసిన, శ్రీ బాగ్ ఒడంబడికలోని పరతులను రాజ్యాంగ చట్టంలో ఇమిడ్చుటం ద్వారా ఆచరణలో పెట్టవలసిన ఏకగ్రీవంగా తీర్మానంచేసి, సోపానముగా తదవ్యతిరేకుల వాదనల దౌర్బల్యాన్ని స్థాపించడంతో రాయలసీమ ఆంధ్రరాష్ట్రీయ నిర్మాణానికి ప్రతికూలమన్న విపరీతభావన తొలగిపోవుట ముదాపమైన విషయం.

[ఉజ్జయినిగరంలో, నిష్ప డంతా విక్రమాదిత్యసింహాసన మనే భరంతు మీద కూర్చుని యెదురుచూస్తూన్న నన్నొక పదిమంది వ్యక్తులు తెల్ల గుడ్డలు ముసుగులేసుక నమిషిస్తుంటారు:]

నేను : ఇకం కర్కం చేపి; నేను మిహిర గులుణి బంపమంటే పదిమంది బ్రాహ్మణవితంతువుల్ను పంపావ్! నా ఉపాసనల్లో ఏ లోపానికి వ్రాయచ్చి త్తమిది?!

(వచ్చిన వ్యక్తుల్లో మొదటివాడు—సరిగ్గా ముసుపాచ్చిన శాక్యచక్రవర్తికి నకలు : అంత కంటే భయంకరుడు : అనుచరులంతా శాక్య రాజానుచరకు మల్లి నే వున్నారు. నాకు గుండె తల్లడమాయాతుంటే—

అనుచరు : (సన్నని గొంతుతో) జయీభవ! దిగ్విజయీభవ! అపూర్వమార్గాం పతేజా! పారసీకసామ్రాజ్య వివాశికా! భరతవర మహి పాలకాశ్రేసర విలాస కుక్షింభరా! కైఫీయత మహాపంకనిమగ్న సనాతనశైవమతోదార కా! శ్రీహూణరాజాధిరాజ కిరీట రత్నోద్ధిష్టితవాద కమలా! హే మిహిరగుల సామ్రాజ్యచక్రవర్తి నమస్తే నమస్తే నమః.

నేను : ఔ న్నాకంతా, ఆరమైంది కాలి, యీ వితంతువేనా లేందుకు స్వామి!

చక్రవర్తి : ఇళ్ళో, నిమ్మకాయలగా, ఆంటే సన్నని గొంతుతో మాట్లాడవయ్యా!

నే : ఎందుకని?!

చ : ఇంత భూలోక ముంటే మమ్మల్ని కలుసుకోడానికి ఉజ్జయినే కన్పించిందా నీకు!

నే : ఏమందండి యిక్కడ?!

చ : ఏ మందంటావే యేమీ యెరగనట్లు! ఇక్కడ ఏచెట్టు, గుట్ట, రాయి, రస్మా కన బడ్డామా కానాటి యశోధర్మవర్మ, సరసింహ గుప్త బాలాదిత్యుడు కనబడ్డారు. (పద పద వడకుమా)

నే : ఆకాల మెక్కడా, యీకాల మెక్కడా; వెయ్యిసంవత్సరా డ్దాయే—దేనికండీ యీ భయం?

చ : నీకెం కుడుములాగు—కాదు ఎందు చాపలాగున్నావ్! ఆయుధరంగంలో బరిగిన ఘోర మెరుగుంటే యిట్లా గంటావా? మేం చెయ్యమంది స్థంపి పౌరుషాన్ని ప్రకటిస్తే, యశోధర్మవర్మ వెనకుండి మమ్మల్ని పట్టించి 'యోధుల్లో "బరేవ్, కిణ్ణి వీడు చింకనవాళ్ళ" అక్రిం దెయ్యింద్రా"—అనడం తరవా వాండ్లు కాన్టా, చేతులూ గట్టి, క్రింద

గొప్పవారితో గుసగుసలు-3. కలియుగ చక్రవర్తులు: ||

శ్రీ మిహిరగుల హూణమహా సామ్రాజ్యచక్రవర్తులుంగారు

కీ॥ శే॥ శ్రీవారణాసి శ్రీనివాసరావు

చ : నాయనా, మేం వీడేకీయులం. రాజ్య పాలనకు సానికు లేవ్వరచడం రాజనీతి. అందుకని ఖరీతేబండ్లపరిపాలన కలదు సుత్రత్రియ వంశీయుడని నిమిషించాం. అన్నీ చక్కగా నేకరించుకుని ఎదురుతిరిగా డ్దాయనా!

నే : అతిని మైమాపు కెన్నీ ఏర్పరచలా?

చ : ఏర్పరచకేం? ఏర్పరచిన మా చాణ్ణి విం దలి పిలిచి సంహరించాడు?

నే : అతిని అంగరక్షకు లేమయ్యారు?

చ : వాండ్లంతా మిన్నాల్లేగా?

నే : మావాండ్లంటే?

చ : మీజేంవాండ్లు : వాండ్లమీ మంత్రి కట్టుకున్నా దళకు?

నే : అత నెవడో ప్రజ్ఞాపంతుడే?

చ : నెమ్మదిగా అంటావేం! మే మేదో కొద్ది నేవో వచ్చాం—రాజ్యమంతా మంది గదా; పూర్వలోకమానకి నిగ్రుందిగదా? చిరకు మాకా దళ పట్టింది.

నే : తమను చెప్పిన ఎరసింహువు దేవ రండ్డి?

చ : ఆయనా? ఆర్యప్రభువు : మగధ రాజ్యాధిపతి,

నే : అంటే గుప్తవంశీయుడా?

చ : (నలుకుతూ) ఆ! ఆవంశం మీ రాజ వంశాల్లో నెన్నదగ్గది. వాండ్లంతా స్ఫుర, ప్రావులు, పౌరుషవంతులు, యశోవంతులు! వాండ్లు చెయ్యలేని మహాకార్యం లేదు. పేరు పడ్డ శైండ్లో పురుషుడు సముద్రసపుడు దేశా న్నంతా జయించాడు—ఏ కొద్దిభాగమో తప్ప : శైండ్లో పురుషుడు మానాయనగా గిసగరంలో నేర్పరచిన మండలాధిపతిని ఆడువేమం చేసు కొని, పడగదిలో సంహరించడమే కాకుండా,

ఆడాళ్లు, ఎల్లలు ఏశయ్యం? వాండ్ల పోషణ కష్టమించి అకస కాదా? అందుకని నదీతీరానికి వాండ్లందర్నీ తీసుకెళ్లి, అందర్నీ గొంతులు గోయించి నదిలో దాకేయించాం!

నే : అబ్బా! (అసహ్యించుకుంటూ.)

చ : అసహ్యించుకుంటున్నావ్! గొంతులు కోస్తూంటే పైకి రక్తం చిమ్ముతూంటే అంద మెరుగున్నవాకి కా అసహ్యం తోస్తుందా!

నే : తమయోగ్యులగూడా అట్లా అనం దంగా వుండేదా?

చ : లాకపోతే ఆ నెగలకు చూడత్య మెక్కడిస్తాడు?

నే : చితం.

చ : అంటేనా, మీరంతా ఘోరా లుకునేవి మా కానందదాయకాలు! ఏమనల మీంకారా లెరుగున్నావ్?

నే : చిత్ర మప్పడవ్వడు విన్నా గాని, మా కాలంలో వాటి ప్రభువులకే లాకుంటే, వాటి కేం పూర్తిగా మేపుతారు? అందుకని చచ్చు మీంకారా లేస్తూంటాయి! తమకాలంలో మహా గంభీరంగా వుండుండాలి!

చ : అస లేమగ యెందుకు మీంకరిస్తుంది?

నే : మహా ప్రభో! బ్రాహ్మణుండా కొడుకును! నా కేం దెలుసునని చెప్పను?

చ : మన మెందు కరుస్తామో అందు కది మీంకరిస్తుం దకుంటా?

చ : ఏ అరుపు పెద్దది, సంతోషంమీదా, భయంమీదా?

నే : నే నంత విమర్శించలేదు స్వామి!

చ : సంతోషంమీ దొక మోస్తరుగా వుంటుంది, భయం దొకమోస్తరుగా వుంటుంది.

నే : ఏమన.

ఆ దేశానికి రాజుల ముగ్ధుల!

నే : తమరాణీగారు, శిష్యులు?—

చ : (నలుకుతూ) వాండ్ల శక్తి తే బోలోయ్, వాండ్ల నా యశోధర్మవర్మ నా కండ్లకు ట ముక్కలు ముక్క చేసి పాతేశాడోయ్. ఆ ధయవేనా యీమామిక్కి కావణం.

నే : అర తూంటి. తర్వాత తమ శాఖా ధోజు స్థానమందిరంలో కల్లారని, అప్పటికే ఆక్కడ దాగున్న తమ అనుచరులు తమగొంతు పిసిగి తమర్ని సంహరించా రని అనుకుంటావే?!

చ : ఏవో మృత్యువుకు కారణ ముండొద్దా? దేవుడు తనవీడ నింద వుంచుకుంటాడా?

నే : అంటే, నేవు నున్నానన్న మాట తమకు.

చ : తమ కెమిటి? లేం దెవడికి? ఆయ న్డేంజే యింతా జరుగుతుంగా!

నే : ఆయ నంటావేమిటి?

చ : (చెంపలు వాయిం మకుంటూ) నాయనా, అసరాగం. అవే, ఆ మేలేం డే అంతా జరుగుతుంగా?

నే : ఆ మంటా రేమిటండీ!

చ : దేవుడి పెండ్లా మయ్యా!

నే : దేవుడికి పెండ్లామా? అంటే!

చ : టిరి అపవిత్రుడా? దేవుడికిమటుకు పెండ్లా మెయ్యూ, నీకు, నాకు వుంటే?!

మటుకు పెద్దాడైతే అయ్యు గనిపెట్టొద్దా? నే : (స్వ) కిడు పువే! (ప్ర) చిత్రం.

వద్దూ మరీ. ఆమె పేరు?

చ : టిరి, ఛండాలుడా!! ఆమె పేరు కూడా అడిగావ్—శ్రీమహాకాలి.

అనుచరులు : హే మహా కా శీ, (గొంతు లిగిస్తూ) గారభాసురసంహారిణీ! జగత్తేయ మానదిక్యయశోవంధీపనీ! శ్రీచతుస్సముద్ర ముద్రితపరావలయా మార్తాంధరేజః ప్రకాశ మాన పరాక్రమోద్ధిపితి దివ్యయశః ప్రభావ దురంధర హూణసామ్రాజ్యసుహృంపల సార్వ భౌమ మిహిరగులా...

చ : (వారిస్తూ) బరేవ్, ఇంత టాపంద్రా, వాడు వచ్చి, వింటాడేమో?

నే : ఏమిటండీ. మీదంతా అరగగోడుగా వుంది నాకు?

చ : ఏం లేదు నాయనా, నాకు వాడంటే అంత భయం!!

నే : (ప్రాణం విసిగిస్తూ) అంటే మీరు పిరికిపంద లన్నమాట!

చ : పిరికి అంటే!

నే : అంటే భయలక్షణం!

చ : ఆ డెక్కటి దేదో యెరకుండా యెపందూ యిత రుచరించేవాండకు వాని

సంఘమున కేది సుఖము, రాక్షసు లెవరు?

ఏ విషయమునైనను నిర్ణయించుటకు సత్యముతో కూడిన స్వాతంత్ర్య విమర్శలే ప్రమాణములు. విమర్శ యనగా పరామర్శ ఉపమాన అనుమానాదులతో కూడిన విమర్శము.

సృష్టియందలి ప్రతిమనుష్య ప్రాణియు తనకు శాశ్వతముగా శరీరసుఖములు లభించవలెననియు, కష్టములు తొలగిపోవలెననియు కోరుచుండును. కాని ఆదిభౌతిక ఆధ్యాత్మికములవలన సులభముగా లభించునది తోచు సుఖముగూడ లభించకపోగా దుర్భరసంస్థలకూడ సృష్ట్యాదించి నేటివరకు—అది తొలగించుకొనుట కంత యత్నించినను—పొందుచునేయున్నది.

అందువలన నది తన మనస్సు, బుద్ధి, ఇంద్రియములు, ఆచరణము, ఫలితము—సర్వము అవాహనసగోచరమును, కానిదియును, ఆది మధ్యాంతరహితమును, సహితమును, సృష్టి నీతిలయములకు మూలకారణమును కానిదియును, అగు విచిత్రమైన ఏదో ఒక మహాశక్తి అధీనమనియు, అది ఎట్లావించిన తా నట్లావలసినదే కాని కన్ను విప్పట గాలిపిల్చుట మున్నగు స్వల్పాతిస్వల్పకార్యములకు కూడ తన శూత్రము స్వాతంత్ర్యము లేదనియు అనుభవమొకటైనది అది గ్రహింపగలదు. ఈ శక్తికే ఈశ్వరుడు, విష్ణువు, అద్భుతము, ప్రకృతి, వికృతి, కాలము, మాత, పిత మొదలగు అనేక నామరూపగుణములు వ్యవహరించబడుచున్నవి.

ఐనను ఈ సృష్టి నియమబద్ధమైనట్లు కన్పడుచుండుటవలనను, అద్భుతవంతమైన ప్రగల్భములవలనను, ఆధ్యాత్మిక ఆధిభౌతిక దుర్భరత్వమువలనను, సుఖసంపాదనకు తనకు కించిత్తుకూడ స్వాతంత్ర్య లేదని ఎరిగియుండియు, యత్నించుటకు దాని కాశయు, అవసరమును అనివార్యమునచున్నది.

ఈ సృష్టి ఒక నాటకమువంటిది. నాటకమునందలి నటకులు తమ ఆలోచనా సంభాషణాచరణానుభవాదులు నిజముగా తమవి కాకపోయినను తమవియే యైనట్లు నటించుట యెట్లు తప్పని సరియో అట్లే ఈ ప్రపంచ మహానాటకమునందును చరాచరములను సమస్తపాత్రములను తమ కేపని చేయుటకును ఎంతమాత్రము స్వతంత్రత లేకపోయినను ఉన్నట్లు నటించుట తప్పని సరియగును. ఈ స్వాతంత్ర్య నటననటనగా మాత్రమేకాక సత్యమేయైనట్లు నీ సృష్టి మనుష్య పాత్రల కధికముగా సులభనివార్యముకాని భ్రాంతిని కలిగించుచుండును. దానియొక్క ఈ స్వభావముచేతనే నేనిప్పుడు నాయొక్కయు, సంఘముయొక్కయు సుఖముకొరకు క్రియాపూర్వకమైన బోధననిపాత్ర నటించుటకు ప్రేరేపించబడుచున్నాను. దాని ఫలితము దానికే ఎరుక.

కష్టనివారణమునకు, సుఖ సంపాదనకు మనస్సున కనేకధర్మము లెప్పటికప్పుడు ప్రతి ప్రాణికి స్ఫురించుచు నేయుండును. నాకు స్ఫురించిన ఈ ధర్మములలో ఈ వ్యాపారంభమునందు వ్రాయబడిన ధర్మప్రమాణముల బరసిడి కాగి సరియని తోచినవానిని తదావశ్యకతలను ఇప్పుడులేఖించెదను.

సర్వము ఈశ్వరాధీనమని విశ్వసించుటయు, ఆధ్యాత్మిక ఆధిభౌతిక కష్టనివారణకు, సుఖ సంపాదనకు మన స్వావభవవిమర్శల కాగి సరియని తోచిన ధర్మము నాచరించుటయు ఫలితమున కోర్కెలు వహించుటయు—అనగా కోరిన కోర్కెలు లభించినపుడు అతిసంతోషము, గర్వము, అవి లభించనివారిని ఆక్షేపించుట, నిక్కరించుట, నిర్లక్ష్యము, దురహంకారము—మున్నగు వికారములను, కోరిన కోర్కెలు లభించనిచో సిగ్గుపడుట, ఆందోళన చెందుట, కలవరపాటు, నిరాశ, విసుగు, క్రోధము, అవలంబించినవారిని చూచి అనూయమున్నగు వికారములను చెందకుండుటకు యత్నించుటయు మానవులకు సిరళాంతి నిచ్చు ధర్మములని నాయభిప్రాయము. ఇట్టి ఓర్పుతో యోగ మని పూర్వ వ్యవహార నామము.

కాని వీనిని ధర్మము లని (సిరళాంతి నిచ్చునవి) దృఢముగా విశ్వసించిననీ, ఆచరింపనీ

శ్రీ దిట్టకవి వూర్ణచంద్రరావు

అనేకవిఘ్నము లీ సృష్టిలో కలవు. ఈ విఘ్నములను అల్పములు, కఠినములు, కఠినతరములు, కఠినతమము లని నాలుగు విధములుగా భాగించవచ్చును. ముం దల్పములగుర్చి విచారించుము.

మూలప్రకృతియు, మనస్సు, వాక్కు, కాత్మేతులు, ఉదరము, లింగము—మున్నగు మన ఇంద్రియములును కలిగించుభ్రాంతులే ఈధర్మములయందు మనకు దృఢవిశ్వాసము కుదురనీని మొదటి విఘ్నములు. వీనిని తొలగి, చుకొనుటకు ధనజననస్తాదిబహిష్కారము లేమియు అవసరములే దుకనుక ను, ఏ తన్నివారణ సాధనలు, సంపాదించుటకు భౌతికవిద్యాధన వయోలింగ దేశకాలపాత్రాది ఎట్టి విచక్షణ లవసరములేక ఎల్లరకు ఎల్ల జేతల అంగు బాటులో ఉండునవి కనుకను ఇవి అల్పము లని భావించబడినవి.

ప్రకృతి కలిగించు భ్రాంతి

ఈశ్వరవిశ్వాసము లేనివారికిని, సర్వము మనుష్యాధీనమని భావించువారికిని, మనస్సువలన కాదగిన ధర్మనిశ్చయ ఆచరణలను, మూలప్రకృతియు కొంతవరకు స్వాధీనమగుటయు, సుఖములు కొంతవరకు లభించుటయు, ఈశ్వర విశ్వాసము కలవారికి బాధలు దుఃఖములు కల్గుచుండుటయు, ఈ సృష్టిలో కనపడుచుండుట వలన కొన్నిప్రాణులకు 'సర్వం ఈశ్వరాధీన' మను సత్యమునందు దృఢవిశ్వాసము కుదురదు. వారు ఆలోచన ధర్మనిశ్చయ ఆచరణ ఫలిత అనుభవాది సర్వము మనుష్యాధీనమే యని భావించుదురు.

శరీరసుఖముల కోరినంతవరకు మనుష్యప్రాణి సంఘజీవి. సంఘమునందలి ప్రాణులన్నియును కొన్ని నియమములకు కట్టుబడి పరస్పరము సహాయము చేసికొనుచున్నవని ఈ సుఖములు కొంతవరకైనను వానికి లభించవు. 'సర్వం ఈశ్వరాధీన'మని విశ్వసించకప్రాణి సర్వస్వతంత్ర సమరణి అహంకరించినను నియమావసరమునైనను గుర్తించినచో తనకు తాను స్థిర శాంతిని కలిగించుకొనినది కాకపోయినను లోకమునకుమాత్రము అపకారముచేసినది కాదు. శరీరసుఖములకొరకు చేయదగిన యత్నమును కూడ చేసినదేయగును. నీతి నిర్ణయించుకొనుటకు, "ఒరు లేయవి యొనరించిన, నరవరయప్రియము తన మనంబునకు అగుతా, నొరులకు నవి నేయకునికి, పరాయణము పరమధర్మపథమున కల్లకా" అను పద్మభావ మే ప్రమాణము. ఈవ్యాపారంభమున చెప్పబడిన ధర్మ నిర్ణయ ప్రమాణములలో స్వావభవ మనగా నిదియే.

ఆలోచన విమర్శ ధర్మనిర్ణయాచరణ అనుభవాదులకు మనస్సు మొదలగు ఇంద్రియములు పరిమితశక్తి కలవి. వానిశక్తికి మించిన పని వానిచే చేయించుట, వాని శక్తి క్రితగిన పని చేయింపకపోవుటయు అనర్థదాయకములే. కనుక వానిచేత వాని శక్తికి తగిన ధర్మబద్ధమగు పనులు చేయించుట, సుఖకామి గుర్తించవలసిన మరియొక నియమము. కాని 'సర్వం నా ఆధీనమే' అను అహంకారముకలవారు మానవుని సంఘజీవితావశ్యకతమగని నియమావశ్యకతమగని గుర్తింపక స్వేచ్ఛాప్రవర్తనమును, ధర్మబద్ధము కాని స్వాధ్యముకొరకు ధర్మ బద్ధమైన పరారములను సాగినంతవరకు బహిరంగముగా హరించి అనుభవించుటయు, అది తన ప్రయోజకత్వమునుకొనుటయు ఇంద్రియముల శక్తికి మించిన పనులు వానిచే చేయించుటయు, తగిన పనికూడ వానిచే చేయించక సోమరిగా ఉంచుటయు చేయుచుండుదురు. వీరు సర్వం ఈశ్వరాధీనమను సత్యమును నీత్యవసరమును బహిరంగముగా ధిక్కరింతురు. వాని నంగీకరించినవారిని హింసించుటకు యత్నింతురు. తమ సుఖములకొరకు తోచిన ఆలోచనలను విమర్శించక తోచినట్లు చేయుదురు. వీరు అనుకూల ప్రతికూలఫలితములందు విపరీతముగా వికారముల పొందుదురు. వీరికే రాక్షసు లని పూర్వ

వ్యవహారనామము. వీరిఅహంకారమే దురహంకారము.

కాని తోడి మనుష్యప్రాణులలో ప్రథమ ద్వితీయ దశలలో నివి అనగా ఇట్టిరాక్షస ధర్మ మవలంబించు ప్రాణులును, తగినంత ప్రపంచానుభవము లేకపోవుటవలన ఇట్టి అహంకారము కొంతవరకైనను వహించుటయే ధర్మమని భ్రమించు ప్రాణులును ఈరాక్షసులు పెట్టుబాధలు సహించలేక వానినుండి తప్పించుకొనుటకు యత్నించుచు ఈ రాక్షసచర్యలను ప్రతిఘటించుదురు. ఈ ప్రతిఘటనలలో ఒకొకపుడు రాక్షసధర్మాలంబులు తాము కోరిన సుఖములు కోరినట్లు పొందలేకపోగా దుర్భరసంస్థలగుడ పొందవలసినవారగుచున్నారు.

ఇట్టి అనుభవముల తగినంతగా పొందిన ప్రాణులు స్వేచ్ఛా ప్రవర్తన ధర్మము యొక్క బహిరంగాచరణ అపాయకరమనియు, దానిని రహస్యముగా కొనసాగించుటయే ధర్మమనియు భావించి శూద్రవైశ్యక్షాత్రబ్రాహ్మణ సన్యాస వేషముల ధరించి లోకమును మోసపుచ్చి హింసించి తాను సుఖముల పొందుటకు యత్నించుచు. ఈధర్మాలంబులు కూక కోరిన సుఖములకోరినట్లు పొందలేరు. హింసల తప్పించుకొనలేరు. ఇట్టి ప్రాణులే చండాలునని పూర్వము వ్యవహరింపబడిరి.

ఈ రాక్షస చండాలులలో చండాలులే లోకమున కెక్కువ ఉపద్రవకరులు. రాక్షసులు తాము లోకమును పెట్టుబాధలు హింసలు బహిరంగముగానే ప్రకటించిపెట్టుదురు కనుక, వాని నుండి ముందుగానే తప్పకొనుటకుగాని ఎదిరించుటకుగాని అవకాశముండును. చండాలు రట్లుగాక మారువేషముతో సమీపించి సమయమునకు పొంచియుండెదగు కనుక వీరిెక్కువ ఉపద్రవకరులు. కొందరు తమయందలి చండాలత్వమును గుర్తించలేకయే వర్తించుచుండుదురు. తమయొక్కయు ఇతరులయొక్కయు చండాలత్వముల నెరుగుట కనేక స్థూలచిహ్నములు కలవు. ఈ చిహ్నముల స్వభావముల తెలిసికొనినచో వానిని తొలగించుకొనుట, కొంతవరకు సాధ్యము కావచ్చును. ఆ చిహ్నముల నిపుడు తెలిపెదను.

శూద్రత్వము—చండాలత్వము

సత్యస్వావభవ విమర్శల ధర్మ నిర్ణయ ప్రమాణములుగా నంగీకరించక, అంగీకరించినట్లు నటించుట—జీవితలక్ష్యముగా సుస్థిరమైన ధర్మము నిశ్చయించుకొనలేకపోవుట, ఆచరించలేకపోవుట, తోడివారికి వికారరహితముగా

బోధించలేకపోవుట, ఐనను ఈ పనులకు తాను సమగ్రుడైనట్లు నటించుట—అనుకూల ఫలితములందు అతిసంతోషాది వికారములు, ప్రతికూల ఫలితములందు లజ్జాసంబోధాదు వికారములు విపరీతముగా పొందుట—ఇంద్రియములచే వాని శక్తికి మించిన పని చేయించుట, వాని శక్తి క్రితగిన పనికూడ చేయించకపోవుట—ఆరోగ్య జీవితావసరములతో తృప్తిపడలేక భోగములకు అనవసర అభ్యాసములకు దాసుడగుట ఐనను దానిని కప్పిపుచ్చుటకు యత్నించుట—అసందర్భ ప్రలాపములు, మనోవాక్కాయముల స్వేచ్ఛాప్రవర్తనను నిగ్రహించు యత్నమే లేకుండుట, ఉదేకముతోకూడిన అరరహితమైన కేకలు, గంతులు, చేతలు మొదలైనవి చేయుట, వీని లజ్జాపశ్చాత్తాదుల పొందకుండుట—ఈ మొదలైనవి రాక్షసచండాలత్వములయొక్క ప్రారంభ చిహ్నములు. ఈ చిహ్నములు ప్రభుమమున వ్యక్తిపరముగను, సాంఘికముగను ఎక్కువ ఉపద్రవకరములు కానటు కన్పడవచ్చునుగాని, వీనిని ఆదియందే నిర్మూలించుటకు యత్నించినచో ఇవి విజృంభించి వ్యక్తిని సంఘమును వికారిత సంకటముల పాల్పెయును.

వైశ్యత్వ నటనము

సంపాదించగలిగిన వస్తువులను తనకు కావలసిన దానికంటె తోడిప్రాణుల దారిద్ర్యమును గమనించక ఎక్కువ వాచుకొనుట, అనుభవించుట, వస్తువుల లోక శ్రీ, తూకము కొలతలలో దగాచేయుట, తన ఆరోగ్యజీవితావసరమునకు వలసిన సహేతుకమైన లాభము కంటె ఎక్కువ తీసికొనుట. ఇవేమియు తాను చేయుటలు నటించుట—మొదలైనవి.

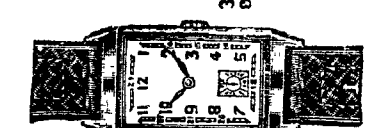
క్షత్రియ చండాలత్వము

నీతివగుటపై అవినీతిపరు లని నేరముమోపి శిక్షించుట—ఆ నేరముల బుజువుచేయుటకు అసత్యప్రచారములు, హింసలుచేయుట—ధర్మ నిర్ణయమునందు అనవసర జాప్యముచేయుట—శాసనముయొక్క భావము (Spirit) కంటె భాషకే (Letter) ఎక్కువ ప్రాధాన్యమిచ్చుట—క్రియాశూన్యత్వము—భీష్మత్వము—క్రియలో నిశ్లేఢుక స్వాధ్యము—వాక్కులో వ్రాతలో మాత్రము లోకకల్యాణము—దురహంకారము—నిరరకవిరుగులయం దాసక్తి మొదలగు నవియన్నియు తనయం దుంచుకొని లేనట్లు నటించుట.

బ్రాహ్మణ చండాల చిహ్నములు

నిరరక నిశ్లేఢుక బాధాకర ఆచార విశ్వాసములకు ప్రాధాన్యము నిచ్చుట—ఇతరుల గ్రంథములను ఉపన్యాసములను తమ భావముల కను (16 వ పేజీ చూడుడు)

రు. 22/8- ఖరీదుగల రిస్సువాచి ఉచితము
 అది పూజా కన్యేషన్-15 రోజులు మాత్రమే మొదటిసారిగా 10 ఏళ్లకెక్కిందరలకు యా వారీలను అవధి చేయించుచున్నాము. అన్ని వాటిని గొప్పవ్యవస్థ పనితనము గలది. వెల్వెట్ కేసులో, స్టాన్లీ బాండ్ అమర్చినది. ప్రతిది 3 ఏళ్ల గ్యారంటీ.

నెం. 122 రెక్కం. పేపు,
 5 రాత్రి క్రిం 82/- రోడ్డుగోల్డు రు 88
 7 .. మేరి రు 44 రోడ్డుగోల్డు రు 56
 15 .. రు 58 రోడ్డుగోల్డు రు 72

నెం. 121 (ట్రాన్సు లేక వంకర)
 5 రాత్రి క్రిం రు 37 రోడ్డుగోల్డు రు 44
 7 .. మేరి రు 48 రోడ్డుగోల్డు రు 58
 15 .. రు 80 రోడ్డుగోల్డు రు 75

నెం. 123 స్టాన్లీ పేపు 4 రాత్రి రు 28
 7 .. క్రిం రు 35 రోడ్డుగోల్డు రు 48
 15 .. రు 37 రోడ్డుగోల్డు రు 60

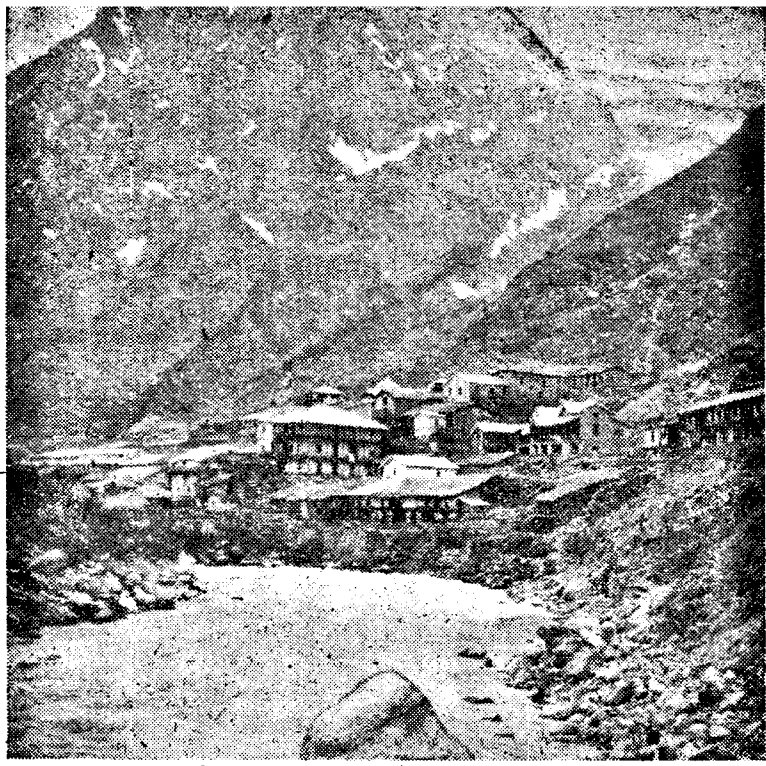

నెం. 124 (18 వైజు)
 క్రిం కేసు రు 18-8 రేడియం రు 20
 సెంటర్ వెకండ్ రు 22-8 .. రు 24

అలాంరైంపేసు రు. 18/- మేరికం రు 20/- డెప్పు రు. 25/- పోప్టేజి, ప్యాకింగు అ. 12 అదనము. ఒక్కసారిగా ఏ ఏ వారీలకొన్నా రు. 22-8 ఖరీదుగల వాచి ఉచితము.
 H. DAVID & CO., Post Box No. 11424, Calcutta.

లక్కణ గులాబద్ద గంగానది

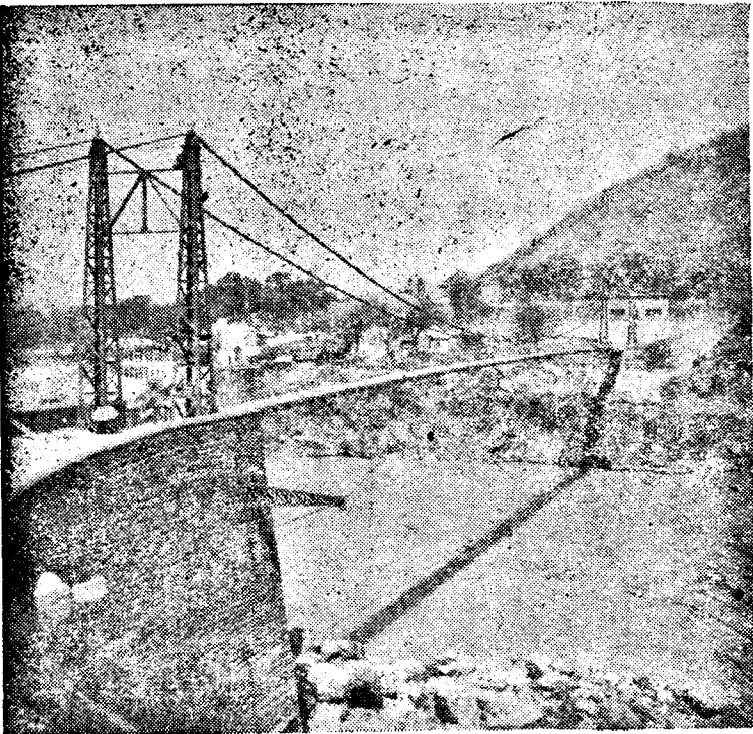

బదరీ నారాయణము-నర నారాయణ పర్వతములు

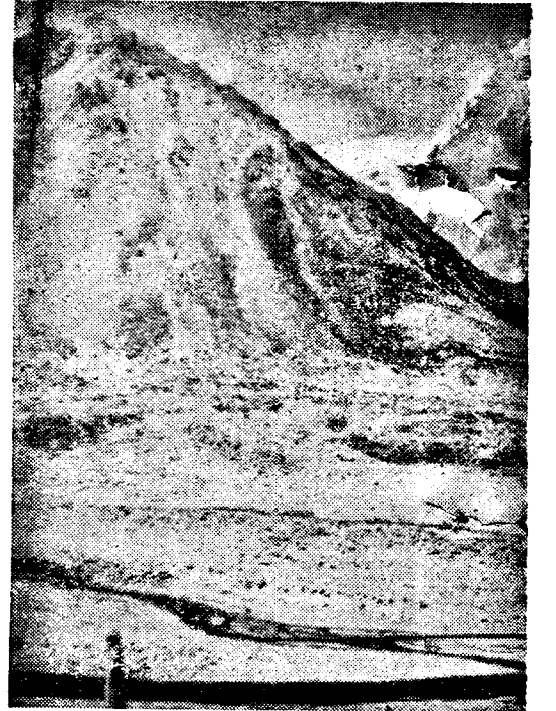
సిమలింగమ

బుద్ధ వి

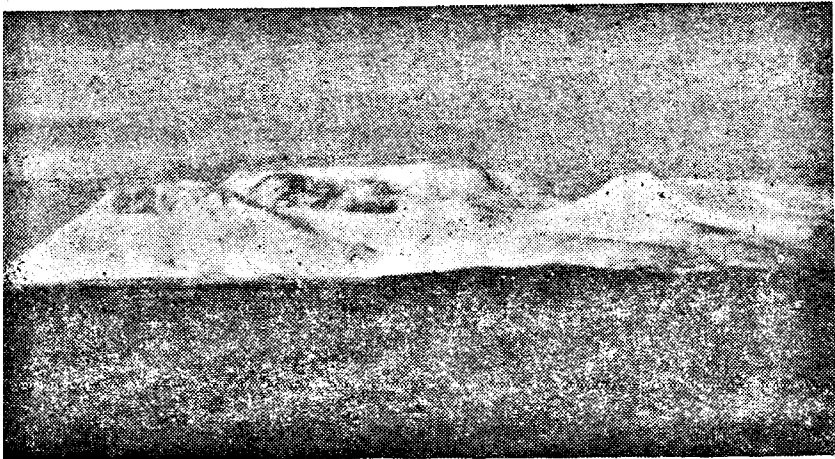

లక్కణగులా సస్పెన్షన్ బ్రిడ్జి

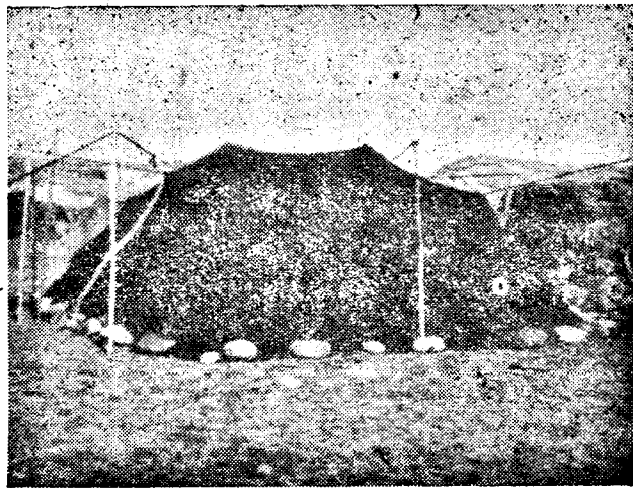
★
అందమైన
హిమాలయ సీమ
★

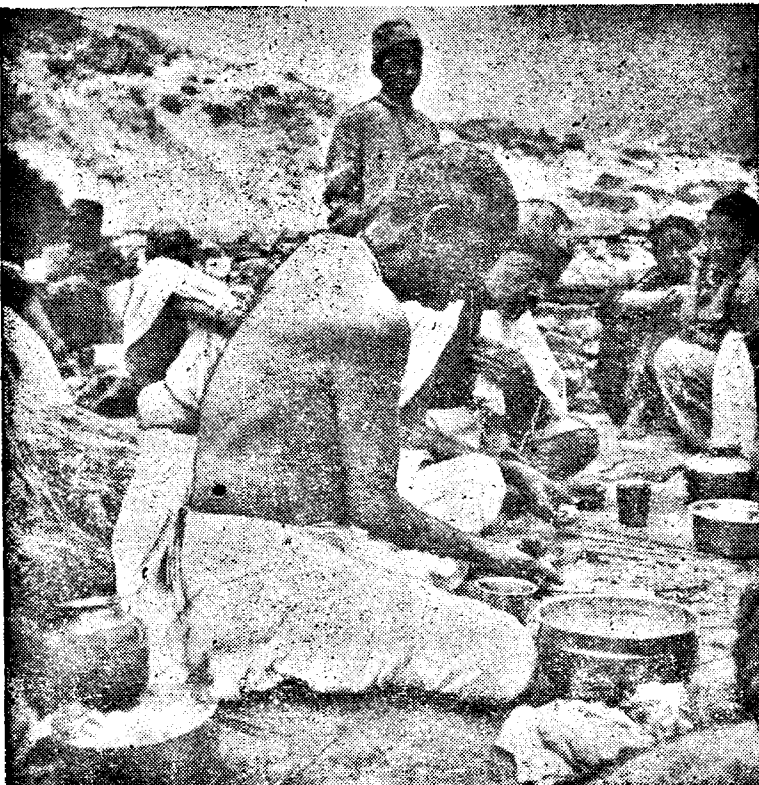
శ్రీ కృష్ణ

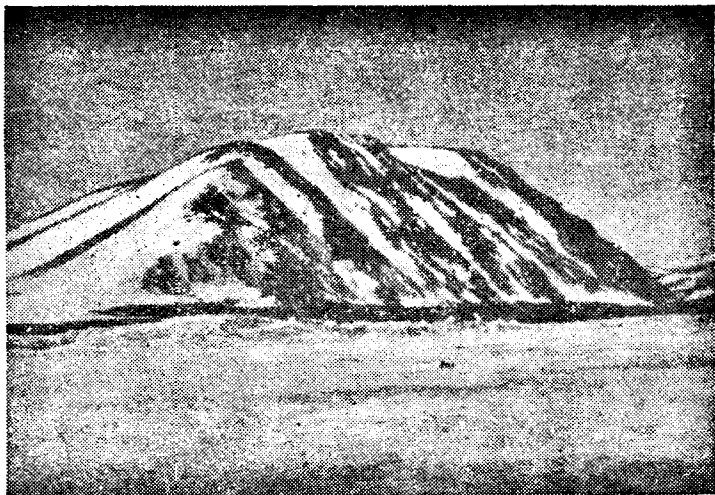
మాంధాత పర్వతము

యాన్కె-చెంట్రికల కంబ్లతో
తయారుచేయబడిన డేరా

బ్రహ్మ కపాలములో పిండ ప్రదానము

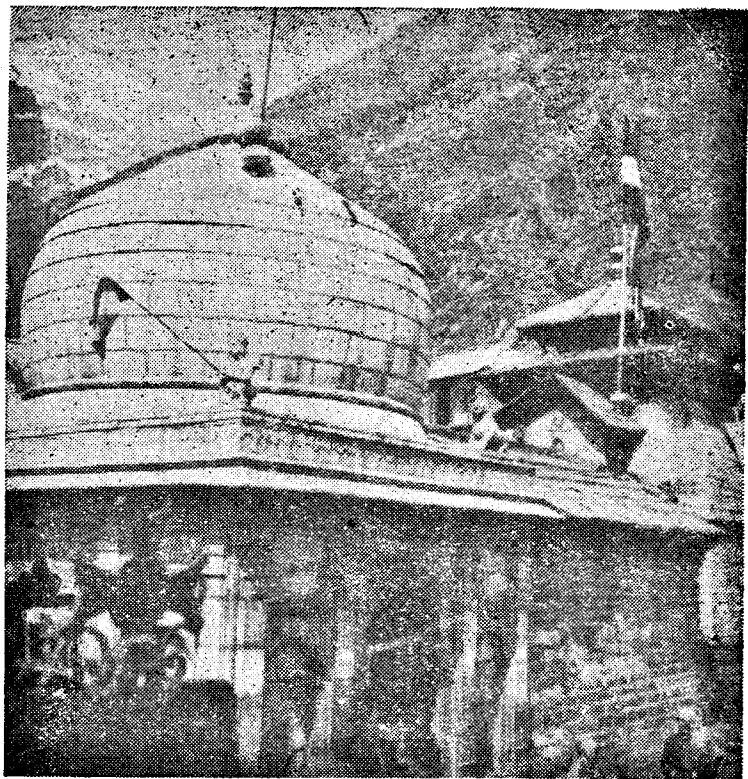
లాచాతో-రావణప్రాదములోని హంసద్వీపము

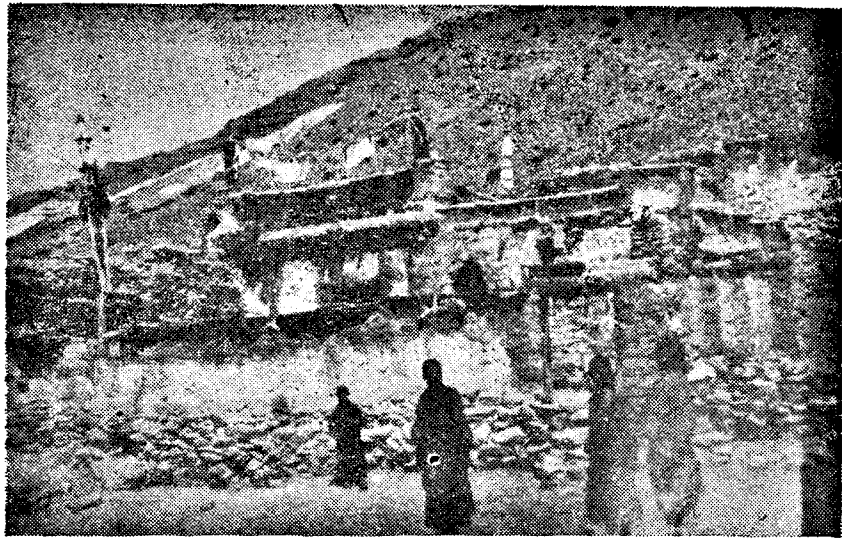
గొంబో-ఫేంగు-రావణ

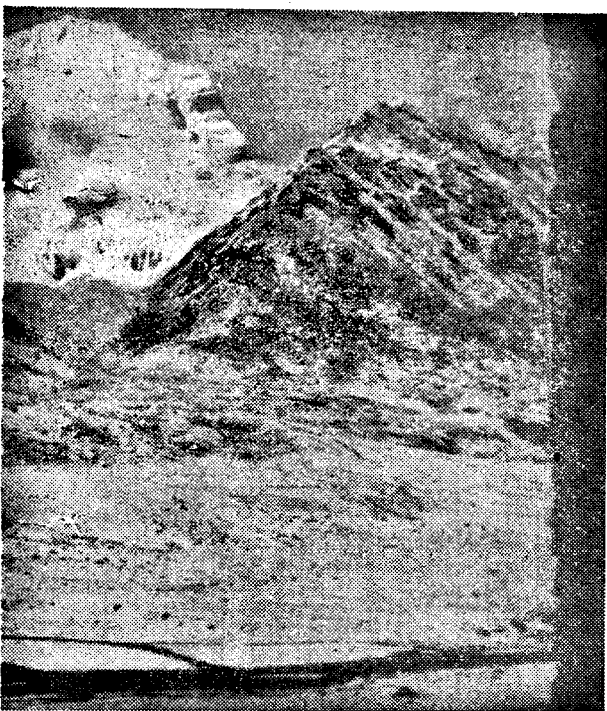
తములాని
గహము

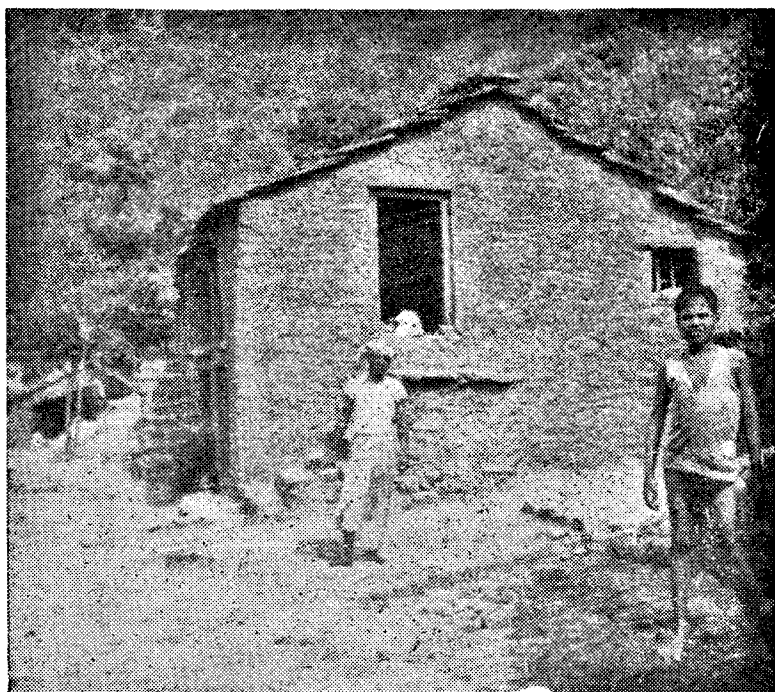
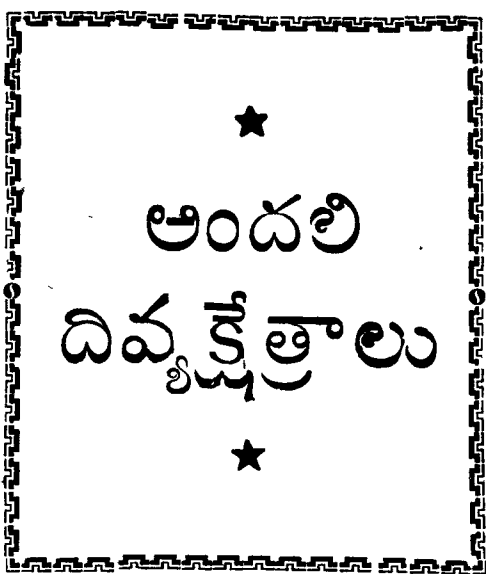
బద్రి నారాయణాలయము

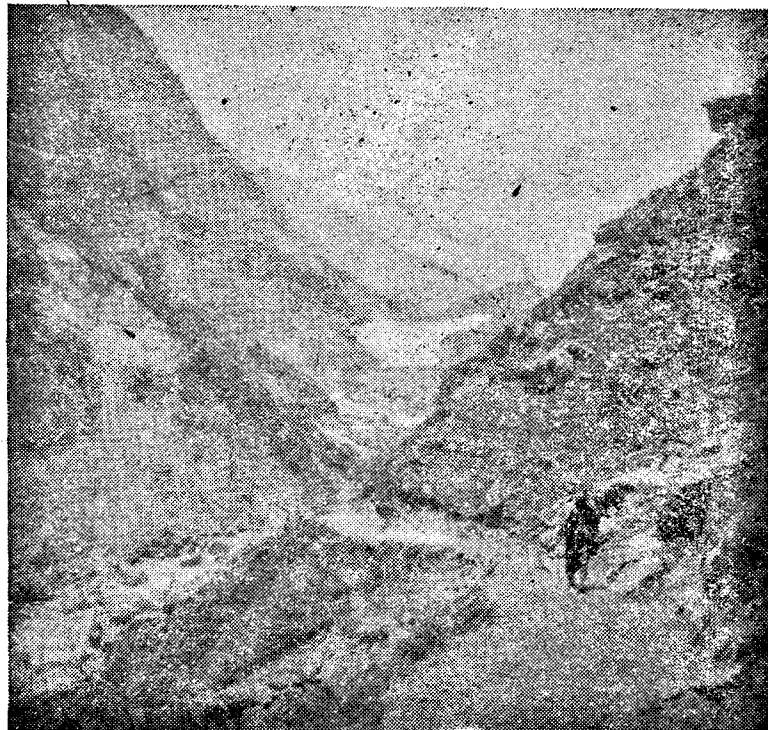
దుల్హా మఠము=ఇక్కడనే శతద్రూపది పుట్టినది.

శిఖరము

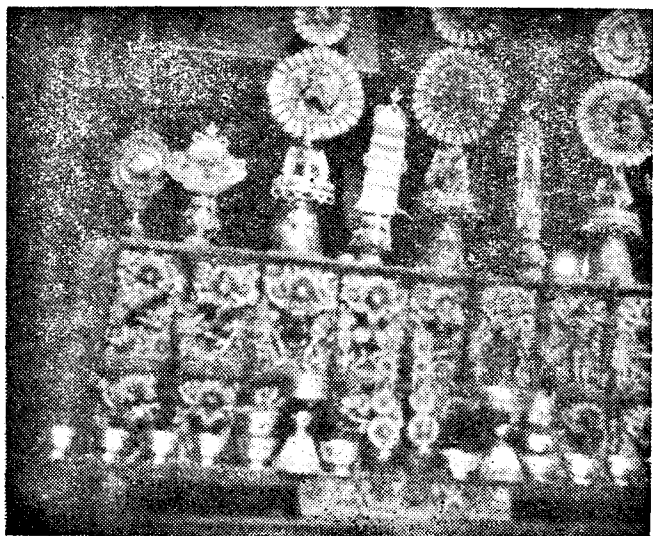
యాత్రామార్గంలోని ఒక చుట్ట

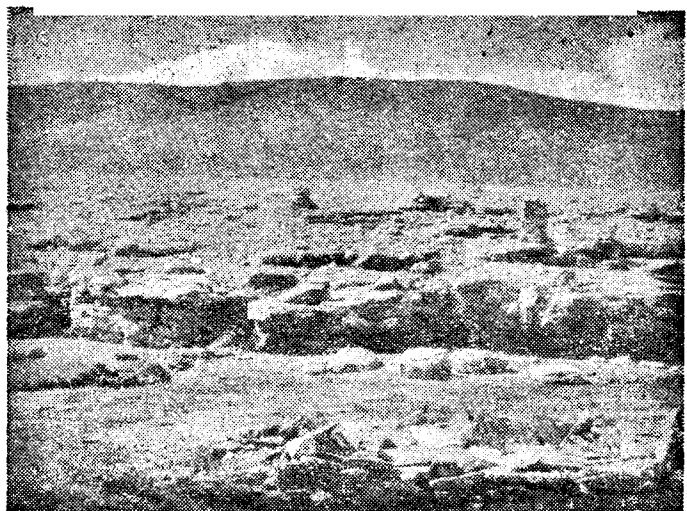
పర్వతముల నడుమ రోడ్డు

గాసురుని కొండ

ఒకానొక సాధువుల మఠములో
తంగు రంగుల చెన్నుతో చేసిన యంత్రములు

సింగి ఖంబు-సింధునది పుట్టిన చోటు

హిమవత్సర్యముల నడుమ అలకనందా ప్రవాహము

వీరన్న అనే నేతగాడు మంగళా పురమనే పల్లెటూర్లో పుండేవాడు. అతడు అతిసీరసంగాను తలపెద్దదిగాను కాళ్లు నన్నంగాను పుడి చూట్టానికి అసహ్యంగా పుండేవాడు. చివరకు మనిషిలో ధైర్యానికి లోపం లేదు. తాను ధైర్యంతో చేసిన పనుల గురించి గంటల కొద్దీ బడాయిలు కొట్టటానికి జంకేవాడు కాదు. “అదృష్టం కలిసివస్తే, నేను యింకా గొప్పవనులు చెయ్యగలిగే వాడిని” అనేవాడు. ఈ కబుర్లు విని నవ్వని వారు లేరు. మొత్తానికి గ్రామంలో కాలక్షేపం కొరకు పనికివచ్చే వ్యక్తిగా తయారయ్యాడు వీరన్న.

ఒక రోజున వీరన్న తన గదిలో మగ్గం దగ్గర కూర్చుని ఒక పంచె నేస్తున్నాడు. యంతలో ఒక దోమ వచ్చి అతని ఎడమ చేతి మీద వ్రాలింది. అతడు పంచె సరిచేసి, నూలుకండ, కుడివైపుకు కొట్టి లోపున, ఎడమచేతిమీద దోమ, కుడిచేతిమీద వ్రాలింది. కుడివైపుకు కొట్టబడిన కండ దెబ్బ తగిలి, దోమ చచ్చి పోయింది. యీ సంఘటన వీరన్న మెదడులో ఎన్నో ఆలోచనలు రేకెత్తించింది. “అవకాశం వుంటే, అదృష్టం కలిసి వస్తే, ఎన్ని గొప్ప పనులైనా చెయ్యగలననే ధైర్యం నాకు మొదటినుంచీ వుంది. యిప్పుడు నేను చేసిన పని బహు కొద్దిమంది చెయ్యగలరు. ఆ విషయం కూడా ఆలోచిస్తే అసంభవంగానే కనబడు తుంది. దోమని చంపటం, కండ విసరటం రెండూ సులభమైన పనులే. కాని రెండు పనులూ ఒక్కసారే చెయ్యటం, వీరుల చేతకూడా వీలు పడే పని కాదు. గురిచూచి బాణంతో జంతువును కొట్టి చంపటం, కండతో దోమని చంపటం కన్నచాల సుఖపు.” యీ విధంగా ఆలోచించిన కొద్దీ వీరన్నకి, తన నేర్పరితనం తన ధైర్యం వంటి సుగుణాలు పెద్ద పెద్ద వీరులకు కూడా లేవన్న అభిప్రాయం బాగా నాటు కొని తన యందు గురుత్వం ఎక్కువై పోతుంది. “యింక ఎంత మాత్రం వీరన్న అనే పేరు బాగులేదు. ‘విజయవీరు’డని వుంటే బాగుంటుందని, యీ సంగతి యిరుగు పొరుగు వారికి తెలియ జేశాడు. కాని వారందరూ ఒక్క పెట్టున నవ్వి, వేళాకోళం చేశారు. వీరన్నకి కోపం ఎక్కువగా వచ్చి చరచరా యింటికి పోయాడు. యింటి దగ్గర కూడా యితనికి ఆ దరంగా ఆహ్వానం యిచ్చే దెవరు? వీరన్న భార్య చక్కగా వుంటుంది. వీరన్న ఫణులు చూచివిసుగెత్తి పోయిందామె. ఎంత శాంతం వహించినా, అతని మాటంటే ఒళ్లుమంటగా వుంటాం దామెకు. యితవరకు వీరన్న, భార్య మాటల సహించి వున్నాడుగాని పొరుగు వారి హేళన అతనిలో కోపాగ్ని మరింత మంటలు రేకెత్తి

బాలానందం

ప్రోరాయానీ స్టీన్

అనుకరణ : శ్రీ నేమాని వీరభద్రరావు

చింది. యీ సారి భార్యను క్షమించలేక పోయాడు. జుట్టు పట్టుకు కొట్టేడు. యిక ఎంత మాత్రం ఆ గ్రామంలో వుండనన్నాడు. ‘భార్యని రొట్టి ముక్క చెయ్యమని ఆజ్ఞాపించి తాను ప్రయాణానికి మూటలు కట్ట నారభించేడు. “కండ నడుపుతూ దోమని చంపగలిగినంత వీరుడు, యీకు గ్రామంలో వుండటం ఎంత మాత్రం సమజంగా లేదు” అని తనలో తర్కించుకొని ఒక పట్టణం చేరుకున్నాడు వీరన్న.

ఆ పట్టణంలో రాజగారి వసుక్కి పిచ్చెత్తి రోజు కొక మనిషిని చంపేస్తూంది. ఎంతోమందిమావటీలు దానిని లొంగ తీయటానికి ప్రయత్నించి, విసిగి పోయి, ఎలానైనా దానిని చంపించే మార్గం చూస్తున్నారు. అది కూడా సాధ్యం కావటంలేదు. యీ పరిస్థితులలో వీరన్నకి, చక్కటి ఆలోచన తట్టింది. “యీ వసుగుని చంపటం నాకు సులభం కావచ్చు. ఎందుచేతనంటే— కండ విసరటం, దోమని చంపటం అనే రెండు పనులు ఒక్కసారి నేను చెయ్యగలిగేను. ప్రస్తుతం వసుగుని చంపటం అనే పని ఒక్కటే గనుక, మరింత సుఖపుగా చెయ్యగలను.” అనుకున్నాడు.

వెంటనే రాజు దగ్గరకు వెళ్లి, సహాయం లేకుండా వసుగుని చంపగలనని ప్రగల్భాలు పలికేడు. రాజు, యితడు పిచ్చివాడేమో అనుకున్నాడు మొదట. కాని నొక్కి చెప్పటం చూచి, ప్రయత్నించ మన్నాడు. ముంగుగానే, ఎంతోమంది యీ పనిలో విఫలయ్యారని తెలియ జేశాడు రాజు. మన వీరన్నమాత్రం జంకలేదు. ఒకబల్లెంకాని బాణంకాని తీసుకోటానికి ఎంతమాత్రం ఒప్పుకో లేదు. “ఏదో ఒక ఆయుధం తీసుకోవయ్యా” అని అందరూ బ్రతిమాలితే “అక్కలేదు. దోమని ఎలాగ, చేనితో, చంపేనో, దానితోనే దీన్ని చంపగలను” అని సగర్వంగా చెప్పేడు.

‘వీరన్న ఎవరి వశమూ కాని, వసుగుని. ఎలాగ చంపగలడు?’ అనే విషయం ఎంతోమంది జనాన్ని ఆకర్షించింది. యిదివరకు ఏనేతగాడూ, యిటువంటి సాహసకార్యం చెయ్యలేదు. వీరన్న, లోపల భయంతోనే ముందుకు సాగాడు. కాని వసుగు విజృంభించేసరికి వీరన్న నరాలు పట్టు తప్పాయి. తనమూటలు అక్కడ పారేసి అదే పరుగెత్తనారంభించేడు. అందరూ భయపడి ఆ స్థలం నుంచి వెళ్లిపోయారు. జరిగిన విచిత్ర మేమంటే, వీరన్న చాలా పిరికిజంతువులు అని బడా యిలు కొట్టాడు. యీ సంగతి మెల్లిగా రాజుగారికికూడా తెలిసింది. రాజు కూడా ఆశ్చర్యపడి, “ఎంతోమంది నా సేనానాయకులు, మావటీలు చెయ్యలేనిపని ఒక నేతగాడు చేశాడు. యితణ్ణి నా సేనానాయకుడుగా తీసుకోవాలి” అని అనుకొని “అయ్యా, మీ రెండు కిలాగ తిరుగుతున్నారని ప్రశ్నించేడు. వెంటనే వీరన్న “అయ్యా నా జీవిత లక్ష్యాలు మూడు: ‘ఆనందం పొందటం

భించేసరికి వీరన్న నరాలు పట్టు తప్పాయి. తనమూటలు అక్కడ పారేసి అదే పరుగెత్తనారంభించేడు. అందరూ భయపడి ఆ స్థలం నుంచి వెళ్లిపోయారు. జరిగిన విచిత్ర మేమంటే, వీరన్న భార్య రొట్టెముక్క బహుశమ్మగా తయారుచేసింది. వీరన్న మీద ప్రేమచే చెయ్యలేదు. వీరన్న బాధ పడలేక, రొట్టెలో విషం కలిపింది. ఆ సంగతి ఎక్కడ తెలుస్తుందో అని సుగంధద్రవ్యాలు కలిపింది. వీరన్న తనమూట వసుగు దగ్గర పారేసి పలాయనమంత్రం శతించేడు. వసుక్కి రొట్టెముక్క వాసన బాగావేసి మూటలాగి తినేసింది. అందులో వున్న విషయం నెమ్మదిగా పనిచేసి వసుగు

అందుకు భయపడినట్లు నటించి పరుగెత్తి, తిరిగి దెబ్బ కొట్టేసరికి నేల మీద కూలిపోయింది. వసుగులు అంత పెద్ద జంతువు అన్న మాటేగాని, చాలా పిరికిజంతువులు” అని బడా యిలు కొట్టాడు. యీ సంగతి మెల్లిగా రాజుగారికికూడా తెలిసింది. రాజు కూడా ఆశ్చర్యపడి, “ఎంతోమంది నా సేనానాయకులు, మావటీలు చెయ్యలేనిపని ఒక నేతగాడు చేశాడు. యితణ్ణి నా సేనానాయకుడుగా తీసుకోవాలి” అని అనుకొని “అయ్యా, మీ రెండు కిలాగ తిరుగుతున్నారని ప్రశ్నించేడు. వెంటనే వీరన్న “అయ్యా నా జీవిత లక్ష్యాలు మూడు: ‘ఆనందం పొందటం

(16 వ పేజీ చూడుడు)

బాలగేయాలు

కోలాట పాటలు

శ్రీమతి పర్వ సీతాదేవి

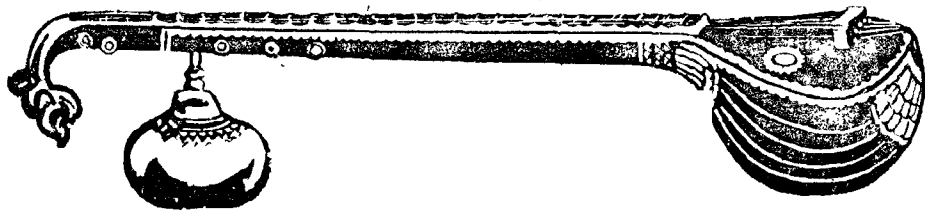
(సంపాదకురాలు)

ఒక్కవెయ్యి గండపుచక్క ఓ రాచగుమ్మడి
ఏరాజు పంపినాడే ఓ రాచ గుమ్మడి
తియ్యాలేదు పుయ్యాలేదు ఓ రాచ గుమ్మడి
తీసి బాట్టు పెట్టలేదు ఓ రాచ గుమ్మడి
మాయవారి అల్లుడట ఓ రాచ గుమ్మడి
మాయల్ల కృష్ణుడట ఓ రాచ గుమ్మడి
గొల్లవారి యల్లుడట ఓ రాచ గుమ్మడి
గోపాలకృష్ణుడట ఓ రాచ గుమ్మడి
మేడమీద రుక్మిణిదేవికి ఓ రాచ గుమ్మడి
కృష్ణమూర్తి పంపినాడే ఓ రాచ గుమ్మడి

౨

ఒక్కొక్క ముత్యమ్ము బందారు దాకా
ఒక్క ముత్యపునరులూ బందారు దాకా
గంధ మక్షింతలు బందారు దాకా
అందాలు చిలుకుతూ బందారు దాకా
ఇంత కోటంత కోటా గౌరమ్మ
రాచూరు పల్లె కోటా
పల్లెకోటా లెక్కి
పత్రులూ కోయంగ
బంగారు గుండ్లవారే గౌరమ్మ
బాల పేరంటాండ్లమూ.

తాళ్ళపాకవారి పదములు

శ్రీ రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మ

అన్నమాచార్యుల రచన: (సం 3 ప 33౯)

శంకరాధరణం - ఆదితాళం

[పల్లవి]

- (౧) ,, స స రీ గా మా పా గ మ రి సా , ని స రి సా ధ నీ సా , , , , ,
 చిమ్మరి క తె ని టు ల తి రు గ కు వే
- (౨) ,, స స ని సా గ రి గా మ గ మ ధ సా గా మ ప గ మ రి సా , ని సా గ రి స ని ధ నీ సా , , , , గా మ ప
 చిమ్మరి క తె ని టు ల తి రు గ కు వే
- (౩) గ మ రి స స ని స రి గ మ పా సే ని పా , మ గా మ ప గ మ రి స స ని స రి గ మ రి గ
 చిమ్మరి క తె ని టు ల తి రు గ కు వే
- సా ధ నీ సా , , , సే ని ధ ప మ గ
 గ కు వే

ప మ గ రి (చిమ్మరి)

[అనుపల్లవి]

- (౧) ,, స స సా సా , ని ధా నీ పా మ ప | ధ ని స రి సే ని ధా పా గా , మ పా మ గ గ రి ప మ
 చిమ్మరి క తె ని టు ల తి రు గ కు వే జి లి కిం చు గ్గు ఘ డు
- (౨) మ గ గ రి స స సా సా , ని ధ ని ధ రి సే ని ధా పా మ గ రి గ | మ ప ధ ని సే సే ని ధా , ని
 చిమ్మరి క తె ని టు ల తి రు గ కు వే జి లి కిం
- పా గా , మ ప ధా ప ప మ గా గ రి ప మ
 చు గ్గు ఘ డు
- (౩) మ గ గ రి స స ని స రి గా మ గ రి గ రి స రి సే ని ధా పా మ గ రి గ మ ప ధ ని | స రి , స స ని ధా , ని
 చిమ్మరి క తె ని టు ల తి రు గ కు వే జి లి కిం
- పా గా , మ ప ధా ప ప మ గా గ రి ప మ
 చు గ్గు ఘ డు
- మ గ గ రి (చిమ్మరి వ లె)

[చరణం]

- (౧) ,, గ మ పా పా పా పా పా ధ ప ప మ | మా ప మ పా సే ధ పా , మ గా , మ పా , మ గా మ ప గా ప మ
 మెల్ల ని ఉ డ్దా లు మె ట్టి మి తే న తు రు ము తె ట్టి
- (౨) గా మ రి గ మ ప ధా ప పా పా ధ ప పా ధ ప సా ధ ని పా , మ | మా ప మ పా
 మెల్ల ని ఉ డ్దా లు మె ట్టి మి తే
- సే ని ధ ని పా , మ గా , మ ప ధా ప ప మ గా గా ప మ
 న తు రు ము తె ట్టి
- గా మ రి గ మ ప ధ పా ప మ గా గ రి గ రి గ మ గ ప గ మ రి సా , ని స స మ రి గా మా పా , , , ,
 తెల్ల ని ము త్యా లు గ ట్టి తి రు గ కు వే
- (౧) ,, మ ప ప మ గా మా పా ప ని ధ ని సా సా , , స స రి గ రి సా సే ని రి సే ని ధా సీ సా
 చల్ల ల మ్మే నం ట నీ పు చ క్క ని గా ట్లె త పు
- (౨) ,, ప మ ధ ప ప మ గా మా పా ప ని ధ ని సే ని గ రి రి సే సా , , స స రి గ మ గ రి సా సే ని గ రి సే ని ధ ని సా
 చల్ల ల మ్మే నం ట నీ పు చ క్క ని గా ట్లె త పు
- ,, స స సా సా , ని ధా నీ పా మ ప | ధ ని స రి సే ని ధా పా , మ గా , మ పా
 వ లె వే నీ జా పు ల వే గ న్నె కా డు కృ
- మ గ గ రి ప మ || మ గ గ రి (చిమ్మరి వ లె)
 ఘ డు

(అనుపల్లవి సంగతులు చేర్చుకొని పాడవచ్చును)

ఇట్లే క్రింది చరణములు

- (౧) మ ట్టెలను గిలుకొట్టి - మణుల పెండ్లము బెట్టి
 దిట్ట నడపుల వీధి - దిరుగకు వే.
 జట్టిగొను చూపుల - జంకెనల గొల్లెతపు
 పెట్టెడు జిక్కుల నిచ్చు - బిత్తరిడు కృష్ణుడు ||
- (౩) చెక్కుల దాకగస్తూరి - చెలగి నొసల బెట్టి
 దిక్కులు చూచు చూచంత - తిరుగకు వే
 గ్రక్కున శ్రీ వేంకటాద్రి - భువండు కౌగిలను
 చొక్కుల బెట్టెడి నిచ్చు - చూలకాడు కృష్ణుడు ||

లఘుటీక

చిమ్మలు=చిమ్మనగ్రోవులు; ఉడ్దాలు=చెప్పలు; పల్లెవేసీ=వల్లెవేసీని=మెడకు తలుగువేసీని; జట్టిగొను=నెలకు తీయు; జంకెన=బెదరింపు.

ముదిత పాఠములు

మెల్ల నె, చల్ల లమ్మేనంట్, వల్లెవేసెంజాపు, మెట్టెలనె గిలుకొట్టి, జంకున గొల్లెతపు, జిత్తరిండు, చూపుచులంత.

భారతీయ ప్రాచీన శిల్ప

సంస్కృతి

౧. గఢ్యాల్ సంస్థానములో ఆలయములు

గఢ్యాల్ సంస్థానములో మన్న గంగోత్రి, జమునోత్రి ఆలయములు విశిష్టములైనవి. గోముఖముదగ్గర, గంగానంది పుష్కరముల వద్ద గంగోత్రి ఆలయ మున్నది. భగీరథనియొక్క, భాగీరథియొక్క మాదులిటు గలవు. ఈ ఆలయ శిల్పము యిపుడ శిల్పమే. ఈ ఆలయము కనతి మారమున నొక శిల గలదు. ఈ శిలపై భగీరథుడు తపస్సు చేసినా యని సంప్రదాయము. ఇచటి సమీపమున గల ముక్తి నామ గ్రామములోని వారి నట నర్తకులు యాత్రికు లే మొసగినను, తిత్తొలమన నెవరు అర్చకులలో వారికే ఆ పనులు దక్కుట వీనికి ఆచారమైనది. ఈ గంగోత్రి ఆలయము సారి ద్వారమునకు 150 మైళ్ల దూరమున గలదు.

దీనికి వీబది మైళ్లు దక్షిణముగా, ఉత్తరకాశీ వద్ద మరొక బ్రహ్మాండమున ఆలయ మున్నది. జైపూరు సంస్థానము వారు దీనిని నిర్మించుటచే నిది జైపూరుమందిర మనబడుచున్నది. ఇచటనే మహాత్మరమైన విశ్వనాథాలయమున్నది. దీని పెద్దది అష్టభుజునిర్మితమనన త్రిశూల మున్నది.

మంచుతో నాచరింపబడిన పెండు కొండల మధ్య పవిత్రమగు జమునోత్రి కలదు. ఇచట అతి కష్టముమీద గెండు ధర్మశాలలు కట్టబడినవి. ఇటకు నాలుగు మైళ్లలోనున్న ఖర్సాలలో పండా లుండురు. యమునానదికి సమీపముగా నీ ప్రదేశ మున ఉష్ణోదకపు ప్రవాహములు (Springs) గలవు. అన్నంకండుతికు తగిన వేడినీగు కూడా ఇచట గలదు.

గఢ్యాల్ సంస్థాన ప్రజలు దుగ్గ, కాళి, ఉపాసకులు. ఇచట నీ దేవతల కనేక ఆలయము లున్నవి. కేదారనాథమార్గమున గుప్తకాశికి మూడు మైళ్లలో కాళీమత మున్నది. ఇచటనున్న కాళిని హృదయపూర్వకముగా నూపాసించువారి కోరికలన్నియు నీదేరునని ఇచటివారి విశ్వాసము. దీనినే సిద్ధపితమనిగూడ యందురు.

గఢ్యాల్లోని శ్రీనగరమున కైదు మైళ్లలో నొక చిన్న కొండమీద శ్రీ రాజరాజేశ్వరీదేవి ఆలయ మున్నది. శ్రీహ్రీసంస్థాన ప్రజల కీమె ఉపాస్యదేవత. దంగవార్, ఉనియాల్ అను బ్రాహ్మణులకే ఈ ఆర్చకత్వమున కెచట హక్కు గలదు. ఇది మరియొక సిద్ధపితము.

శ్రీహ్రీ సంస్థానమున చంద్రవనగిరిపై చంద్ర వదనీ ఆలయమున్నది. ఈ దేవతను పూజారులు లోపలదాచుచును. ఈమెను దర్శించుట కెరి కిని అధికారములేదు. ఆ దేవత విగ్రహ మున్న దిక్కుగా తిరిగి ఉపాసించుట ఆచారమై పోయినది.

అలకనందా నదీ తీరమున, శ్రీనగరము వద్ద కంసమర్దనీఆలయ మున్నది. కంసని నాశనమున కీమె కారకురాలని ప్రతీతి. ఉపనీతులగు నూతన వటువు లీమె ఆశీస్సుపొంది తీరవలెనని ఇచ్చటి వారి నమ్మకము. ఈ అలక నందానది క్షాంతి యొడ్డున కిల్లిలేశ్వరాలయ మున్నది. ఇది శివాలయము. శ్రీనగరమున కొక మైలులో కమలేశ్వరాలయముగలదు. ఈ ఆలయమునకు చెందిన ఆస్తి గఢ్యాల్లోనే గాక ఇతరత్రాకూడా యున్నది.

ఇచటనే ఒక పవిత్రప్రదేశమున శ్రీయంత్ర మున్నది. ఇది సదా ఆచార్యులకు, సురక్షితము ఈయంత్రమున కెవరును పూజల నిట చేయరాదు. చేసినచో శత్రువునని విశ్వాసము వీనికి గలదు. ఈ సంస్థానమంతయు శాక్తమతాక్రాంతము. కాశ్మీరమున బయలుదేరి అ భి కృద్ధి నం దిన శాక్తము, క్రమముగా వ్యాపించునాగి గఢ్యాల్, తేహ్రీలలో స్థావరనివాస మేర్పరచుకొనినది.

—పోతుకూడి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

బాలానందం

(14 వ పేజీ తరువాయి)

మానవసేవ చెయ్యటం, విజయములను సాధించడం." అని చెప్పేసరికి రాజు తన అభిప్రాయాన్ని మరింత బలపర్చుకొని వెంటనే వీరన్నని తన సేనానిగా చేసుకొని సేనాని కుండవలసిన దుస్తులు ఆయుధాలు యిప్పించేడు. వీరన్న యిటీవల వీరన్న సేనాని అని పిలవబడుతున్నాడు.

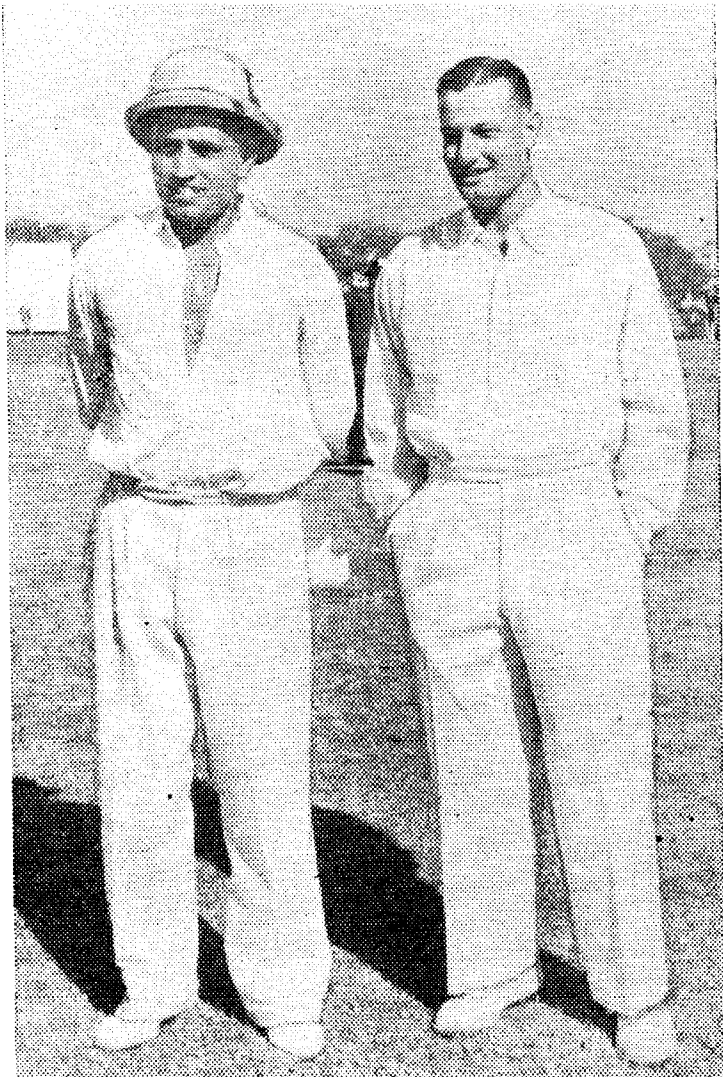
కొంతకాలానికి ఒక గ్రామంలో పులి సంఘటనాందని ప్రజలందరూ రాజుతో ఫిర్యాదు చేసుకున్నారు. వీరన్న సేనానిగారిని, దానిని చంపడం నిమిత్తమై సంఘమని ప్రార్థించేరు. వీరన్న సేనాని యిటీవల గొప్ప శాడుగా చలామణి అవుతున్నాడు. భాండ్లకూడా యితనిని శారవించి తిరిగి వచ్చి కాపురంచేస్తాంది. క్రమంగా మగ్గాలు, కండెలు మొదలగు నేత ప్రవకరణాలన్నీ మరిచిపోయాడు. ప్రజలందరకు "మరేమీ భయపడకండి. వీరన్న సేనాని యీ రాజ్యంలో పున్నంతకాలం మీకు ఏ లోటూ రాదు. ఏభయమూ వుండదు" అని చెప్పి ఓదార్చి, రాజకుమార్తెను తన కిచ్చి వివాహం చేస్తానని రాజుగారి తగర వాగ్దానం పొంది, పెద్ద సైన్యంతో పులిని చంపడానికి బయలుదేరాడు వీరన్న సేనాని.

కాని మనవీరన్నకు పులిలోక చూసే సరికి సగంప్రాణాలు పోయాయి. పులి ముందుకు తిరగ్గానే, దగ్గరున్న చెట్టు మీదకే ఎక్కిపోయాడు. కొమ్మల్లోకి పోయి కోతిలా కూర్చున్నాడు. క్రింద పులిమాత్రం 'గాండ్రు, గాండ్రు' మంటూంది. తమ సేనాని, పిల్లిముందు ఎలుకలాగ ఎప్పుడైతే ప్రవర్తించేడో సైనికులుకూడా పారిపోయారు. సైగా యీ సంగతి ప్రజలకి, రాజుకీకూడ తెలియజేశారు. "అలాగే వుండ నీయండి" అన్నాడు రాజు. ఎందుచేత నంటే—యిటువంటివానిని తన కల్లుడు గా స్వీకరించడం రాజుకి యిష్టంలేదు.

వీరన్న సేనాని అదేవిధంగా చెట్టు మీద భోజనంలేకుండా వున్నాడు. పులి కూడా పట్టుదలతో క్రింద కూర్చుంది. ఒకటి, రెండు, మూడు, నాలుగు రోజులు గడిచాయి. నాలుగో రోజునమాత్రం పులి ఆకలిచేత మరింత కోపంగా వుంది. వీరన్నకికూడా ఆకలి దాహం వెయ్యకుండా వుంటుందా? కాని పట్టుదలతో దీని అంతు చూసేయ్యా లనుకుంటున్నాడు. మధ్యాహ్నం పులి నీరసం చేత పడుకుంది. వీరన్న సేనాని క్రిందకు దిగి రెండడుగులు దూరంలో నిలబడి భయంతో చూస్తున్నాడు. యితవరకు పులి పింటికన్నులతో చూస్తూనే వుంది. వెంటనే ఒక్కసారి లేచి అరచింది. వీరన్న సేనాని తన శక్తినంతా వుపయోగించి పరుగెత్తి ఎలాగో ఒక కొమ్మని ఎగిరి పట్టుకొని వేలాడుతున్నాడు. పులి త్వరగా ఆ

చెట్టుక్రిందకే పరుగెత్తుకు వచ్చింది. వీరన్న సేనాని కాలుకీ పులి నోటికి రెండుజానల దూరం వుంది. పులి నోరు తెరుచుకొని కాలు పట్టుకుందామని చూస్తూంది. సమయం కనిపెట్టి, కొమ్మ ఎడమచేత్తో పట్టుకొని, కుడి చేత్తో గట్టిగా తనచేతికత్తి దాని నోట్లోకి విసిరాడు. దైవవశాత్తూ, అది దాని గొంతుకలో గ్రుచ్చుకొని చచ్చింది. పులి నేలమీద పడిపోగానే వీరన్న సేనాని క్రిందకు దూకి పులిని ఒక కొమ్మతో కదిపిచూశాడు. అహా, పులి కదలలేదు. యింకేముంది! తనపై అదృష్టదేవతకు చాలా దయగా వుండనుకున్నాడు. పులితల సరికి రాజు వద్దకు తీసుకుపోయి "రాజా, నీవు, నీ సైనికులూ వట్టి పిరికిపందలు. నాలుగు రోజులనుంచి పులితో నిద్రాహారాలు మాని పోట్లాడి నేటికి విజయం పొందాను. నావంటి వీరుడు లోకంలో

గుహరాల దగ్గరకు ఎచ్చేసరికి కోడి కూసింది. వీరన్న సేనానికి భయం నేసి అరిచాడు. పెల్లాం మరింత గట్టిగా అరిచింది. మొత్తానికి వారిద్దరూ, తమ స్వగృహం చేరుకుని తలుపులు బిగించారు గాని, వారు వేసిన కేకలకు శత్రువులు లేచారు. నిద్రనుంచి అప్పడే లేచిన కారణంచేత సరియైన ఆలోచన ఎవరిమట్టుకు వారికే తోచింది కాదు. శత్రువులు మీద పడిపోతున్నారని ప్రతి ఒక్కరూ అనుకున్నారు. శత్రువు లెవరో, మిత్రు లెవరో తెలుసుకోకుండా కత్తులతో నరుక్కున్నారు. వుదయానికి ఒక్కడూ మిగలలేదు. అందరూ యీ ఘన కార్యం వీరన్న సేనానే చేశాడనుకొన్నారు. వీరన్న సేనానికి యీ సంగతి తెలిసి రాజుదగ్గరకు వచ్చి 'అయ్యా, నాకు యిదెంత పని?' అని తేలిగ్గా అనేసి అర్ధరాజ్యం సంపా

ప్రస్తుతము ఢిల్లీలో ఇండియా, వెస్టు ఇండిస్ దీవులమధ్య జరుగుచున్న క్రికెట్ పోటీలో పాల్గొనుచున్న భారతీయ జట్టు కెప్టెన్ అమర్ నాథ్; వెస్టు ఇండిస్ జట్టు కెప్టెన్ జి. గొడ్డార్డ్.

డండబో డని యిప్పటికీ నీకు బోధపడి వుంటుంది" అన్నాడు. రాజు వీరన్న సేనానికి తన కుమార్తె నిచ్చి వివాహం చేశాడు. యీ సంగతి ప్రక్కరాజుకి తెలిసి పెద్ద సైన్యంతో యుద్ధానికి వెళ్లేడు. ప్రజలందరు వీరన్న సేనానిని రక్షింపమని కోరారు. "ఈ సారి అర్ధరాజ్యం యిస్తాను" అన్న వాగ్దానం రాజు దగ్గర పొంది వీరన్న సేనాని బయలుదేరతా నన్నాడు. కాని తరువాత ఆలోచించగా, ఒక పెద్ద సైన్యాన్ని ఓడించటం, పులిని, ఏనుగుని, దోమని చంపినంత సుఖపు కాదని గ్రహించి అర్ధరాత్రి భార్యను లేపి, తన సంపాదించిన బుగారు, వెండి వస్తువులు మూట కట్టమన్నాడు. యిద్దరూ వారి స్వగ్రామం బయలుదేరారు. శత్రు

దించాడు వీరన్న సేనాని; చక్కగా పరిపాలించాడట. ఎంతో పుదారబుద్ధి కలవాడని, ధర్మాత్ముడయ్యాడని అందరూ చెప్పకొనేవారట. అతని భార్యమాత్రం అతని పాదాలను పువ్వులతోనే పూజిస్తూండేదట.

సంఘమున కేది సుఖము రాక్షసు లెవరు?

(7 వ పేజీ తరువాయి)
ఈ లఘుగా దిద్దుట—గ్రంథోపన్యాసాదుల యందు అలంకారాదులకు ప్రాధాన్య మిచ్చి ఆసలు విషయమును మరుగుపరచుట—త్యాగ వైరాగ్యమార్గ లనిపించుకొనవలయునని వ్యక్త కేశాది బాహ్యచిహ్నములకు ప్రాధాన్య మిచ్చుట—అసందర్భముగా, సమన్వయ శూన్యముగా శాస్త్రములయందలి విషయముల విమర్శించుట—వ్యక్తికిని లోకమునకును బాధాకరమైన

అనవసర బాహ్య కర్మలకు ప్రాధాన్య మిచ్చి అమాయకుల స్వార్థముకొరకు మోసపుచ్చుట— వీనిని ధర్మములు కావని ఎరిగియు, వివక్ష నటించుట వాదించుట—ఈ మొదలైనవి.

సన్యాసి వేషము

కామాయనప్రాయంపదనాదులకు ప్రాధాన్యము—అవిసీతి ప్రవర్తనకొరకు మోసముతో అమాయకులను శిష్యశిష్యురాల్రుగా చేర్చుకొనుట—అధికతర ఆశ, కోపతాపాదులు ఈ మొదలైనవి.

శ్రీరఘుకౌముది సర్వం ఈశ్వరాధీన మని యును, నియమబద్ధతాయత్న మవసరమనియును నమ్మి అందు కర్మసంచువారిలో విహికముగా కష్టముల పొందువాగును (పోక్రటిసు, క్రైస్తవ, ప్రహేళిక, బౌద్ధ మొలవాగు), సుఖముల పొందువారును కూడ (అంబరీషుడు, జనకుడు, అశోకుడు, మహమ్మదు, మొలవాగు) కన్యకు చుండుటవలనను, రాక్షస చండాలులలోను కష్టముల పొందు వారును (మారీచుడు, ఔరంగజేబు మొలవాగు), వారియందును ఆ జన్మలో సుఖములనే పొందుచున్నవారును, అలాయుక్తికభిల్లి, రాబగుకైపు మొదలగువారు. కన్యకుచుండుటవలనను, నియమబద్ధత మొదట కష్టమైనట్లు, స్వేచ్ఛాప్రవర్తన మొదట సుఖమైనట్లు కన్యకుటవలనను సృష్ట్యభవము ఈ సంతగా లేని ప్రాణులు స్వేచ్ఛాప్రవర్తన ఇంద్రియనిగ్రహములలో మొదటిది యెక్కువ సుఖదాయని యని ప్రాంతికి లోబడుచుండును. "సర్వం ఈశ్వరాధీన మని మీ సిద్ధాంతము కనుక స్వేచ్ఛాప్రవర్తననే ధర్మముగా స్వీకరించినచో లభించిన విహికములను హాయిగా ననుభవించవచ్చును. అవి లభించనిచో ఇంతే ఈశ్వర సంకల్ప మనుకొని ఊరడిలవచ్చును. నియమ బద్ధతాధర్మమువలన దొరకిన సుఖములకూడ అనుభవించక విడుచుటయు, దొరకనప్పుడోర్పు వహించుటయు రెండువిధముల కష్టమే కదా ఫలితము" అని వారి వాదము. కాని స్వేచ్ఛాప్రవర్తకులు తమకు లభించిన సుఖములు చెతులార పాడుచేసికొనుటకు అవకాశము లెక్కువగా ఉండును. వారికి కష్టములయందు మనశ్శాంతి నియమబద్ధతగల కన్నంత యెంత యత్నించి నను ఉండుట అసహజము. అట్టి మనశ్శాంతి రాక్షసధర్మ మవలంబించినను పుత్ర, బలం కున్నట్లు మహాభాగవతము తెల్పుచున్నది. కాని అట్టి ఉదాహరణములు బహుఅరుదు. వీరణ్య కశిపు నంతటివాడు లభించిన సుఖముల ననుభవించలేక తన రాక్షసత్వమువలన ప్రహ్లాదునిచే "ప్రాణవాయువుల నొప్పింప"జేసికొనెను. కనుక రాక్షసచండాలత్వములు శ్రీరఘుము నజాలవనియు, 'సర్వం ఈశ్వరాధీన'మను విశ్వాసము, నియమబద్ధతా ప్రయత్నమును, అనకూల ప్రతికూల ఫలితములందు ఓగ్గును ఆధ్యసించు ప్రాణులే కాలక్రమమున శ్రీరఘుము పొందగలవనియు, నేటిప్రపంచములోను— మనదేశములోను అధికసంఖ్యాకులు రాక్షసచండాలత్వములే ధర్మమని భావించుచుండుటవలననే ఇంత అశాంతి ప్రబలుచున్నదనియు నా దృఢవిశ్వాసము. ఈ రాక్షసచండాల ధర్మములు శ్రీరఘుము నీజాలవని తగినంత సృష్ట్యభవము పొందిన ప్రాణులయందు మాత్రమే ఈశ్వర విశ్వాసమునకును, నియమావసరమునకును కొంచెము చోటు దొరకగలదు. ఈ చోటు సంపాదించుటకే ప్రాణికి కొన్ని జన్మలు పట్టును. ప్రాణులయందు ఈ బీజములయొక్క దృఢత్వదశలనుబట్టి మానవ సంఘము కూడ్ర, వైశ్య, క్షాత్ర, బ్రాహ్మణ సన్యాసులుగా పూర్వము విభజింపబడినది. కాని ఆ బీజములు వేరుసుకొనుటకు, దృఢపడుటకు మరికొన్ని జన్మలు పట్టవచ్చును.

నెరసిన వెంట్రుకల ఔషధము

గుగు ఘాయ నక్కరలేదు. అయిదేద వికత్తు. తెల్లని రంగును మార్చి కాళ్ళతముగా వెంట్రుకలకు నలుపు విచ్చును. గుణం కానిచో. రచ్చు వాపసు చేయబడును. తెలుపు కొంపపై యుండిన రూ 2.8-0. మధ్య రక పై యుండిన రూ 3.8-0. పూర్తిగా యుండిన రూ 5.0-0. గమనింపు:- ఇది మెదడుకు కంటికి మంచి పోషణ నిచ్చు ఔషధము.

Shri Chandra Kanta Pharmacy
No. (127) P.O. Rajdhanavar(Hazariabagh)

విజ్ఞాన విషయాలు :

అవిశోణ కిరణములు, ఫోటోగ్రాఫీ

— 'రాము' —

ఫోటోలు తీయుట, తీయించినట్లు మన కొక వేదక. చాలా ఆనందించిన దృశ్యములను, కలసికొన్న బంధుమిత్రులను ఫోటోలద్వారా మరీమరీ చూచి సంతోషింపవచ్చును. కెమెరా కన్నుకంటిది. మనకంటికి వస్తువులు ఏవిధముగా ప్రస్ఫురంబులతో నగుపడునో, అట్లే అన్నిరంగులతో నుండనట్లు వాటికి ఫోటోలు తీయవచ్చును. చీకటిలో వస్తువులు మనకు కనిపించవు. వాటిపై వెలుగును పడినపుడే వాటిని చూడగల్గెదము. కాని కంటి కనుపడు వెలుతురు ఏడు రంగుల కిరణములు గలదిమాత్రమే. కానరాని వెలుతురు అతినిలలోహిత కిరణముల, అవిశోణ కిరణముల కెమెరా చూడగలదు. ఈ కిరణములు క్షుప్తపులపై బడినపుడవి ఏవిధముగా కనపించునో ఫోటోలలో చూడవచ్చును.

అవిశోణకిరణముల వెలుగులో నీటి ఆకాశము నల్లగా నుండును. పచ్చని ఆకులు తెల్లగా, నీరు నల్లగా నగుచును. ఈ కారణములన దూరములనున్న ప్రకృతీ చిత్రముల చక్కగా ఫోటో తీయవచ్చును. మన వాతావరణము భూమి, నీటి ఆవిరి కలిగియుండుటచేత సప్తరంగమయమయిన వెలుగులో కంటితోగాని, కెమెరాతోగాని కొంతదూరమువరకే స్పష్టముగా చూడగల్గెదము. అవిశోణకిరణములకు భూమి, నీటి ఆవిరి అనుపించవు.

భూపటములు (Maps) విమానముల నుండి తీయుటకు అవిశోణ కిరణము లెంతయో ఉపయోగించినది. భూభాగము చక్కగా నగుపడుటయేగాక సరస్సులు, నదులు, అరణ్యములు, భూమిపై విట్టపల్లములు అన్నియు సులభముగా తెలియును. విమానమునుండి చూచినపుడు కంటికి ఒకే విధముగా తెలియువాటి నెన్నింటినో అవిశోణకిరణములు వేర్వేరుగాగుర్తించును. సన్యాసులలో చచ్చినవి, బ్రతికినవి, వాటిలో రెకములు గుర్తించగలము. విమానమునుండియే భూమిపై గల వివిధరకముల కలహను, కలుపు

మొక్కల (Weeds)ను, వృక్షముల ఎత్తును, వయస్సును అవలీలగా తెలియనగును. అవిశోణ కిరణముల ఫోటోలలో చెట్టుకు వయస్సుకక మగు కొలది నలువధికు కలిగియుండును. ఆకులలోని పచ్చపదార్థము (Chlorophyll) ఈ కిరణములకు తెలుపుగానుండుట చేత, కంటి కనుపడని, చనిపోయిన, లేక రోగబంధురమయిన వృక్ష భాగముల చూడవచ్చును.

యుద్ధకాలములో శత్రువైద్యములు రకరకముల వేషములు వేసి విమానములలో నుండి శత్రుస్థావరముల నుక్కేసిండు వారిని తప్ప దాగులలో పడవేయుచుండును. వారున్న ప్రదేశములు ప్రమాదికుల కనుపడకుండ తెల్లని పొగ తెరలు (smoke screens) వాడబడును. మోటారు కార్లు, ఇతర శక్తులు పచ్చని కొమ్మల చేత కప్పబడును. గుడారములకు, పరిసరములలోని గడ్డిరంగు పూయబడును. ఇట్టివి అవిశోణకిరణముల ఫోటోలతో గుర్తించవచ్చును.

చాల రంగులు (Dyes) అవిశోణకిరణములకు పారదర్శకములు (Transparent). అందు వలన వస్త్రమునకు రంగుచాల దట్టముగా నున్నపుడు, బట్ట కేమైన దోషమున్నను, రంగద్దకము సమముగా నంటకపోయినను కనిపెట్టవచ్చును.

జంతు శాస్త్రములో చాలా కీటకముల శరీర నిర్మాణము పరీక్షించుటకీ కిరణములు తోడ్పడుచున్నవి. చాల కీటకముల దేహమున కొమ్ము పదార్థము (Chitin) ఉండును. ఇది కంటికి నల్లగా ఉండుట చేత కీటక దేహము పరీక్షించుటకు కష్టము కలుగుచున్నది. చిన్న కెమెరాలు మాత్రమే దర్శకులకు తగినట్లున్నవి. వీటితో నూత్నుదర్శని ద్వారా తీసిన ఫోటోలు, కంటితో చూచినప్పటికంటే అధికమున వివరములు తెలుపును. దీనికి ఫోటోమైక్రోగ్రాఫీ (Pholomicrography) అని పేరు. ఇట్టి ఫోటోలు అవిశోణకిరణములతో తీసినపుడు

కీటకముల శరీర రచన, శిలాయాపము చెందిన జంతువుల (Fossil animals) పాలునులు, పురాణ జంతువుల (mammoths) నంట్రుకలు పరీక్షించుటకు వీలు గలిగినది.

కొన్ని జాతులను నిదానము (Diagnosis) లో అవిశోణకిరణముల ఫోటోగ్రాఫీ ఉపయోగపడును. ఈ కిరణములు వాతావరణములోని ధూళిని, లేమను జొచ్చుకొని పొపునట్లే మన శరీరములోని చర్మములోనికి మాంసములోనికి జొచ్చుకొని పోవును. ఉదాహరణకు—చేతి ఫోటో అవిశోణకిరణములతో తీసినపుడు ఫోటోలో చర్మపుక్కింది వాడుల అల్లిక స్పష్టముగా చూపవచ్చును. నాడులుచ్చి రోగము వచ్చినపు డిట్టి పటమెంతో అపరము.

అవిశోణకిరణముల ఫోటోగ్రాఫీ అపరాధ పరిశోధక శాస్త్రము (Criminology)లో అతి ముఖ్యమయిన భాగము. దొంగసంతకాలు (Fingerprints), తుడిపి వేతలు, దొంగ డాక్యుమెంటు కనిపెట్టవచ్చును. కాలక్రమేణ మన పోయి చదువుటకు కష్టమయిన పుస్తకములు, పత్రములు, అగ్నిలో వెయుటల్ల నల్లగా ముట్టబడిన (Charred) వాటిని బహుగులభముగా అవిశోణకిరణములతో తీయబడిన ఫోటోలలో చూడవచ్చును.

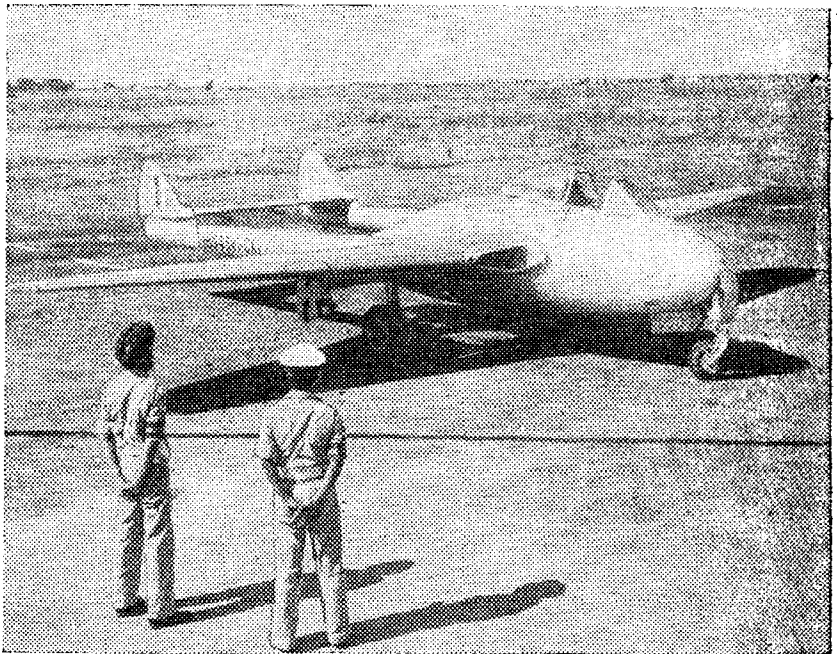
విశ్వము (Universe)లో కంటికి కనిపించని నక్షత్రములు (Black Stars) పురు అగుపడని నల్ల నక్షత్రము (Black Stars) ఎన్నో ఉన్నవి. ఇవి అవిశోణకిరణముల నుండి

జల్లును. ఈ కిరణముల ఫోటోగ్రాఫీలన ఆ నక్షత్రముల ఉనికిని తెలిసికొన వీలయినది.

అవిశోణకిరణము లన్నపుడు గాఢాంధకారములో గూడ ఫోటోలు తీయవచ్చును. ఇది యుద్ధములో అధికముగా బ్లాక్ ఔట్ (Black-Out) ఉన్నపుడు పనికివచ్చినది.

అవిశోణకిరణములు వేడికి (Heat) వెలుతురు (Light) కు, కంటికి చెందినవి. వెలుతురు రి.విని వేడి పదార్థముల, అవిశోణ కిరణముల ప్రసరించును. కంటికి చల్లగా నన్నట్లగుచు పదార్థములు అవి శోణకిరణముల దృష్టికి అమిత ఉష్ణులు గలవిగా లేలును. ఈ సూత్రము ఉపయోగించి కొలిమి (Furnace) ఇంజను, విద్యుత్సాధనములు మొదలయిన వాటి వేడి కొలుపుటకు ఈ కిరణములు వాడబడును.

అవిశోణకిరణములతో ఫోటోలు తీయుట, సామాన్యముగా మనకు తెలిసిన ఫోటోగ్రాఫీ వంటివి. ఎండిల బులులు సామాన్య వెలుతురు, ఎక్కు కిరణములు వైదబలినపుడు రసాయన వికారము నొందును. అట్లే కొన్ని రంగు పదార్థములు అవి శోణకిరణములను మార్చుచుండును. అట్టివేర్వేరినవిగానైన, నిశానిగానైన అనునవి. అవిశోణకిరణముల ఫోటో తీయుటకు చీకటి అవసరము లేదు. అన్ని ఫోటోల వలెనే సూర్యరశ్మిలోను, కృత్రిమపు వెలుతురులోను తీయవచ్చును. కెమెరాకు కనపడు వెలుతురును నిరోధించే నల్ల పదార్థము గాను ఉంచిన చాలు!

శబంకంటే ఎక్కువవేగంతో పొగల జెట్ ప్రొజెక్టైల్ దెహాలెండు వాంపైర్ విమానములు మూడు ఇరువల ఢిల్లీ చేరినవి. రాయల్ ఇండియన్ విమానదళ విస్తరణపై భారత ప్రభుత్వము వీటిని తెచ్చించినది. ఈ నూతనవి ఒకదాన్ని చిత్రంలో చూడవచ్చు.

వివాహము-వయస్సు

(8 వ పేజీ తరువాయి)

మనువు (9-89-90) సవ్యంశబ్దాదు, అన్యోన్యదూరమైన వరుడు లంచకపోతే కన్యక మృతిరకా తండ్రి ఇంట్లోనే ఉండి పోవచ్చు నన్నాడు. ఇది ఒకవిధంగా నేటి పాశ్చాత్య దాంష్ట్యంకరాలు ఎలాకా కోరిన మాతృత్వహితతానజ్జ (Exemption from Motherhood) అని చెప్పవచ్చును. ఈపై మనువు అభిప్రాయాన్నే మహాభారతంలో వేద వ్యాసుడు అంగీకరించినాడు (44-16).

మనువు తరువాత కాలక్రమాన కన్యక వివాహ వయస్సు తిగింపచేసి జరిగింది. శామూఖీ గృహ్యసూత్రము ఆంధ్రుల బ్రహ్మచర్యము 10, 12 సంవత్సరాలతో అంతమొందుతుంది అని చెప్పినది (19-2). వైఖానసస్మృతి బ్రాహ్మణుడిని నగ్నికనుగానీ, గౌరినిగానీ వివాహమాడవలసిందని చెప్పి నగ్నిక వయస్సు 8 సంవత్సరాలనీ, గౌరీపుష్పవతిగాని 10, 12 సంవత్సరముల కన్యక అని పలికింది. ఒక సూత్రంలో మృతి పర్యంతమా వివాహమాడకుండా ఉంటూనికి పైన చెప్పినట్లు మనువు అంగీకరించినా మరొక చోట (9-94) 'మృపది సంవత్సరాలన్న యువకుడు అందమైన 12 సంవత్సరాల కన్యకను వివాహమాడవలసిందని శాసించాడు. ఆ సూత్రంలోనే పరంపరాగతైన వృత్తులూ, ధర్మాల్లా నశించిపోతే నని తోచినప్పుడు 24 సంవత్సరాల వయస్సున్న యువకుడుకూడా 8 సంవత్సరాల కన్యకను వివాహమాడవచ్చు నన్నాడు. పరాశర

స్మృతిలో (ప్రకరణము 8) 8 ఏండ్ల కన్యక గౌరీ అనీ, 9 ఏండ్ల కన్యక రోహిణి అనీ, 10 ఏండ్ల కన్యక రజస్వల అనీ చెప్పిఉంది. 12 ఏండ్లు వచ్చిన తరువాత కన్యాదానం చెయ్యకపోతే ఆమె రజస్సును పిత్తుడే తలు పానం చేస్తారట. ఆమె తల్లిదండ్రులూ, జ్యేష్ఠభ్రాతృలూ నరకాన్ని పొందుతారట. యమపరాశరాది గ్రంథాల రజస్వలానంతర వివాహాన్ని పాపకృత్యంగా పరిగణించినవి. క్రమక్రమంగా 'అష్టవర్షా ద్ధవేత్ కన్యా' అనే ఆరోగ్యకీ వర్ణిస్తే, బాల్యవివాహాలు ప్రబలినవి.

రామాయణంలో (అరణ్యకాండ 47-10-11) వివాహావయోః కి సీతారాములకు వయస్సు 6, 16 సంవత్సరాలు. కానీ కాటి లగ్నిని అర్ధ శాస్త్రంలో త్రితియకన్యకు 16 వ ఏట వివాహం చెయ్యటం యుక్తమని కనిపిస్తున్నది.

చైద్యశాస్త్రజ్ఞుడు శుశ్రుతాచార్యులు 25 సంవత్సరాలు వచ్చినతర్వాత యువకుడికి, 12 ఏండ్లు వచ్చినతరువాత బాలికకూ వివాహం చేయమన్నాడు. వాగ్భటాదు యువకుని వయస్సు 21 సంవత్సరాలకు తగ్గించి, బాలికలకు 15, 16 సంవత్సరాలకు పూర్వం సంతానం కలగటం ప్రారంభిస్తే తల్లికి బిడ్డలకి ప్రమాద మన్నాడు.

శుశ్రుతాచార్యుల మతాన్ని అనుసరించి శ్రీహతిలో ఋతుచక్రం 12 వ ఏట ప్రారంభించి 50 సంవత్సరాల వరకూ ఉంటుంది. 15 మొదలు 45 ఏళ్లవరకూ సామాన్యంగా సంతానాన్ని పొందవచ్చును. అనాటి భారతీయుని విద్యాభ్యాసానికి 25 సంవత్సరాలు పట్టి ఉండటంవల్ల పురుషుని వైవాహిక వయస్సు 25 అని ఆయన చెప్పిఉంటాడు. పూర్ణపురుష

యుష జీవనాన్ని మూడు విభాగాలు చేస్తే 32 సంవత్సరాలు మొదటి, సన్యాసాశ్రమము లేక పోతే బ్రహ్మచర్య గావ్ధ్యభావ ప్రస్థాలు ఒక్కొక్కదానికి 32 సంవత్సరాలనీ, నాలుగు ఆశ్రమాలు ఉన్నప్పుడు ఒక్కొక్కదానికి వయస్సు 25 సంవత్సరాలనీ శుశ్రుతాచార్యులు భావించిఉంచవచ్చునని ఒక ఆధునిక చైద్య శాస్త్రజ్ఞుని అభిప్రాయం.

శ్రీ పురుషుల మధ్య వైవాహిక వయస్సులో అంతరం ఎంత శాంపవలె ననేది మరొక సమస్య. వీరి ఇరువురి మధ్య ఉండే అంతరాన్ని బట్టి కూడా కలిగే సంతానము, సౌఖ్యకరమైన జీవనగూ ఆధార పడి ఉంటుంది. ప్రపంచంలో సర్వసామాన్యంగా అనేకజాతుల్లో పురుషుని కంటే వధువు వయస్సు తక్కువగా ఉంటుంది. ఎక్కడైనా వరునికంటే వధువు వయస్సు అధికంగా ఉంటే దానికి ప్రశ్నకమైన కారణాలు ఉండవచ్చును. అన్న చనిపోయినప్పుడు అన్న భార్యను విధిగా వివాహమాడవలసిన సందర్భాలలో తప్పకుండా వధువు వయస్సులో పరుని మించిఉంటుంది. ఆధునికయుగంలోని ప్రణయ వివాహాల్లో కొన్ని సందర్భాలలోకూడా వరుని కంటే వధువు వయస్సు న పెద్దదిగా ఉండవచ్చును. సర్వసామాన్యంగా అటువంటి సందర్భాలలోకూడా విజ్ఞులు దానికి ఏదో మానసిక దౌర్బల్య సంబంధమైన సూలకారణాన్ని చెప్ప తున్నారు. ఏదేలేంలోనైనా వరుడు తప్పకుండా తనకంటే వయస్సున కొంత తక్కువగా ఉన్న దానినే వివాహం చేసుకోటం ఆచారంగా ఉంటుంది. శుశ్రుతాచార్యుల మతాన్ని అనుసరించి శ్రీలలో ఋతుచక్రం 15 సంవత్సరము

మొదలు 45 వరకూ ఉంటుంది. కాబట్టి వారి ఇరువురిమధ్యా సౌఖ్యకరమైన జీవనమూ, సంతానగూ కలుగ. అనంటే 15 సంవత్సరాల అంతరం ఉండితేరాలె నని అవగతమౌతున్నది. మనువు కూడా ముప్పది సంవత్సరాల యువకుడు పన్నెండు సంవత్సరాల కన్యకను వివాహమాడవలసిందని అన్నాడు. (9-24). అంటే ఆయన మతానకూడా 18 సంవత్సరాల అంతరం ఉన్నదన్నమాట. నేడు భారతదేశంలో జరుగుతున్న వివాహాల్లో వధూవరుల అంతరం 5 మొదలు 15 సంవత్సరాలు ఉంటాఉన్నది. మహర్షి వాత్సేయ్యుడు ఆయన సూత్రంలో (3-1-2) 'త్రైవృత్తిభృతి న్యాయసం' అని చెప్పినాడు. అంటే వధూవరుల మధ్య అంతరం తప్పకుండా మూడు సంవత్సరాలైనా ఉండి తీరాల్సినమాట. దీనిని బట్టి 5 మొదలు 15 సంవత్సరాల వరకూ అంతరం ఉండవచ్చును. 'అట్టె ఆఫ్ లవ్ ఇట్ ఓరియంట్' అనే గ్రంథంలో యాక. కె. బాసు మహాశయుడు భార్యగర్భల అంతరాన్ని గురించి 'Ten years of age may be put as the safe biologic 'buffer' between marital partners in view of the fact that the senile changes take place earlier in Women than in Men and that feminine charm is always the outstanding asset in the balance sheet of Nuptials' అని వ్రాసి ఉన్నాడు. అంటే మొత్తమొదటి మతాన్ని అనుసరించి చూచినా మూడు సంవత్సరాలకన్నా తక్కువగాని అంతరం వధూవరుల మధ్య తప్పకుండా ఉండితీరాలె నని అర్థమౌతున్నది.

వ్యవసాయదాయములు: పన్నులు

శ్రీ ఎన్. కృష్ణమూర్తి

దేశములో నెటుచూచిన నోకవిధమున యసం తృప్తి ప్రబలియున్నదను సంగతి లోకవిది తము. పాలితనములలో కనివిని ఎటుగని యఖండిమగు మార్పులు కల్గినను, సామాన్యజనల జీవితపరిస్థితులలో నే విషమగు మార్పులు గోచ రించుటలేదు. దారిద్ర్యజేవరియొక్క వికట హాసములలో మార్పు, కృశించిపోవుచున్న కార్మిక, కర్షక జనల జీవితసౌభాగ్యముల పెంపొందించు ప్రయత్నించుటకు బదులు, మన రాష్ట్రప్రభుత్వ మన్యమనస్కులై యుండుట యాశ్చర్యకరమగు విషయము. దేశములోని ప్రతి వస్తువుయొక్క గరలు యుద్ధమునకు వెనుకటి వానికన్న 150 రెట్లు పెచ్చు పెరిగినప్పుడు ప్రభుత్వ వినియోగములు, యశక్తులవలె మాకీ భావము వహించిరి. పరిస్థితులు శృతిమించి రాగాన పడుదాక కేంద్రప్రభుత్వము కార్యదీక్ష వహించలేకపోయెను.

గత 4 వ తాదీఖన, ద్రవ్యోల్బణమే దేశము లోని యనర్థములన్నిటికి కారణముగా గ్రహించి, దాని నరికట్టుటకు ప్రభుత్వము 4 నూచనలు చేసెను. (1) సాధ్యమైనంతవరకు, రాష్ట్ర కేంద్రప్రభుత్వములు, తమ తమ ఖర్చులను తగ్గించుకొని, తమకు వచ్చు రాబడుల హెచ్చుచేసి కొనుటకు ప్రయత్నించవలెననియు; (2) వస్తువుల గరలలోను, జీవితప్రమాణములలో (Cost of living) నింక పెనుగుదలలేకుండు చేయుటకు తక్షమే మార్గము చక్కదిద్దవలెననియు; (3) సాధ్యమైనంతవరకు, ఆరోహణ మానముల ప్రకారము, వస్తువులగరలను తగు హద్దుదాక తగ్గించుటకు, వస్తువుల యుత్పత్తి సరఫరల నభివృద్ధిచేయుటకును ప్రయత్నించవలెననియు; (4) ప్రస్తుతము చలామణిలోనున్న కొనుబడి ద్రవ్యము నే విధముగానైన తగ్గించుటకు మార్గము కనిపెట్టి, వాని నమలుపరచవలెననియు—ఈ నూచనల సారాంశము. ఆర్థికవేత్తల గళహోల నీ విషయమందు పూర్తి గ్రహీంపబడకపోయినను, కొన్ని విషయములలోనైన, వారి నూచనల సంగీకరించినందులకు, కేంద్రప్రభుత్వమునకు కృతజ్ఞులము. కాని ఈ నూచనల నమలుపర్చుట యందు మాత్రము చాల మాంద్యము కనపట్టుచున్నది.

తమ బడ్జెట్లలో నాదాయ వ్యయముల సమ ముగా సంచుటకు ప్రయత్నించక, కొన్ని రాష్ట్రములలో నాదాయములకన్న వ్యయము లెక్కువదేయు అలవాటుకలదు. అట్టి వానిలో నిప్పుడు మన మద్రాసురాష్ట్రముకంటే యని చెప్పవచ్చును. ఇది కరకన్ననో, యిట్టి పరిస్థితు లలో రాష్ట్రములకు, కేంద్రప్రభుత్వము వారి తోషికముల (Subsidies) నందజేయుచుండెడిది. కాని నేటి దేశములోని, అగమ్యపరిస్థితు లలో నిట్టి పారితోషికములను, కేంద్రప్రభుత్వ మివ్వలేమనియు, అదనపు ఆదాయములు కావలసి నదో నదపు పన్నుల విధించుకొనవచ్చుననియు, నూచించుచు, వీలైనచో మద్యపాననిషేధము, జవించారీల రద్దు మొదలగు సంస్కారములను, కొద్దికాలముపాటు, ఆపుదలచేయుట దేశ సౌభాగ్యదాయకము కాగలదనియు కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు నూచించియున్నారు.

కాని ఈ సలహాల నితరరాష్ట్రములన్నియు పాటించినను, మన రాష్ట్రము పాటించక రాష్ట్ర మంతట మద్యపాననిషేధము నమలుపరచిరి. దాని మూలమున వచ్చు ఆదాయనష్టములను తోకవిధమున తీర్చుటకు ప్రయత్నించక మునుపే జవించారీల రద్దు ఓల్లును చిర్రుకు గొని వచ్చిరి. ఈ రెండవ సంస్కరణములను దేశ మనకు లాభదాయకమే యైనను, ప్రస్తుతము, జవించారుల కివ్వవలసిన పారితోషికముల నెట్లు సమకూర్చుదలచినదో తెలియదు.

పోనీ, రాష్ట్రములో పరిస్థితులన్ననో ఎటు చూచినను దారిద్ర్యజేవరి తొలగవేయ అగపడు చున్నది. ఆంధ్రజిల్లాలలోని పరిస్థితులు మరి విష మించియున్నవి. కొద్దిమంది భూస్వాముల చేతులలో కీలుబొమ్మలై కంఠగతప్రాణులై బాధపడుచున్న పీడితజనల కన్నటికైన మంచి

రోజులు వచ్చునా యనిపించక మానదు. ఇక, వ్యవసాయసదుపాయములుకాని, సరియైన రోడ్లుకాని, నీటి సరఫరా సదుపాయములు కాని, ఆరోగ్యమార్గములుకాని యవలంబించుటకు ప్రస్తుతాదాయములు చాలవని మన మంత్రులు పాటపాడుచున్నారు. ఇట్టి క్లిష్ట పరిస్థితులలో, మద్యనిషేధమునకు బదులు, దేశ సౌభాగ్యదాయకములగు పనలను చేసియున్నచో ప్రభుత్వము ఎడల కృతజ్ఞులై యుండెడివారము. దానికి బదులు రామపాదసాగరుకంటి ప్రాజె క్టుల కెరవేర్చుట కాదాయములు చాల మను చున్నారు.

అయినదానికై విచారించుట కర్తవ్యము కానేరదు. ఈ సంస్కారములవల్ల కల్గిన భన నష్టముల నే విధముగానైన, కూడచేయుటకు ప్రభుత్వము ప్రయత్నించవలెను. అట్టి కార్య దీక్ష గలవారికి, వ్యవసాయదాయములపై పన్ను లను విధించినచో మంచి రాబడి రాగలదు.

మన దేశము పూర్తిగా వ్యవసాయదేశమని ఆనాదినుండి పేరుగాంచియున్నది. ఇట్టి దేశ ములో, వ్యవసాయదాయాలపై పన్నులు విధించకపోవు లాశ్చర్యమగు విషయము. ప్రపంచ మందలి యన్ని దేశములందు నీ పన్ను విధింపబడి యున్నది. మన దేశముం దీవిషయము చర్చింప బడుచున్నదే కాని అవలంబించ బడుట లేదు.

శ్రీ మిహిరగులుడు (10 వ పేజీ తరువాయి)

చ: ఆ వెళ్లవ 'గర్భ' విశేషణం మీ దేశాని కొచ్చి నేర్పాంగాని, దానిధ్వనే మేం విన్నా! నే: ఎట్లా! ఆహా, ఆమాయకు లన్నమాట! చ: గర్భముంటే మాయా? నే: మా రోజుల్లో అట్లాగే అనుపిస్తుంది. చ: ఆహా, యేం పాపులం? ఈ రోజుల్లో చంటే యెంత బాగుండేదిరా? నే: మహాబాగుండేది! తమ రేదన్న చింత తమ కుండొచ్చు గాని, తమకంటివారు రేదన్న కొరత మాకు లేదు. చ: అంటే? నే: యేమీ లేదు! తమపంటివారు, అంటే తమకు మల్లే వాదించేవారు, మాకు కోటాను కోట్లు? చ: అహాహా! వారికి మేం ప్రభువులమైతే యెంత బాగుండేది!

నే: ప్రభువులమటుకు తమ పంటి వారు లేరనా! తమ కట్లాటి శ్రమెందుకని రాజ్యాలు సాగిస్తున్నారు. చ: రాజ్యాలంటా, వందరూ రాజులేనా? నే: రాజశ్రమ మినాడు సార్థమైన టిడివర కన్నడూ కాల్! రంజించేవా డెల్లా రాజైతే యీ రోజుల్లో రంజించలేని వాడు రాజు కాలేడు. చ: ఆహా, ఆహా! మహామంచికాలమాయ్ మికాలం!! అయితే రంజించడ మంటే మికాలం మేమిటోయ్? నే: మికాలం మేమిటి, మికాలం మేమిటి? అందరర్థ మొకటే—స్థూలంగా సంతోషపెట్టడ మన్నమాట. అట్లా చేసేవాడు రాజు. చ: ఏయే విషయాల్లో? నే: ఒకవిషయ మేమిటి? అన్నివిష యాల్లో. చ: అవివేకులంతా వ్యవసాయంలా, అవి కూడా ఆ విషయాల్లో సుంటాయా? నే! (స్వ) ఆరి, వీడిమొగం తగలదా! చూద్దాం. (ప్ర) మహాప్రభూ, మహాబాగా అన్నారు, అడిగారు. అవే ప్రధానవిషయాలు—ప్రధానా యేమిటి, అసలు విషయా లవే. చ: (అనందం నూచిస్తూ) బలే, బాగుంది!! అరే, యెన్ని కాలాల్లో మే మెరుగున్నాం, మామందరికాలా లెన్నిటిని గురించి విన్నాం! మికాలంకంటి కాల పెన్నడూ లేదురా! వ్యవసాయాల్లో మేం మాప్రజల్ను సంతోషపెట్టిన టైవ్యరూ పెట్టలేదురా!

కైమనుకమిమను కార్యదర్శి లేటను సహిత మీ వన్నులను క్రమపద్ధతులపై విధింపవచ్చునని సలహా నిచ్చెను. ఎప్పుడు చర్చకు వచ్చినను, ఇట్టి పన్నులను వేయుట అన్యాయమనియో, పన్నుల నేకరించుట కష్టమనియో, అట్టి భూస్వాముల, ఆదాయ వ్యయముల పట్టిల తయారుచేయుట కష్టమనియో, నా విషయములయం దువాసీత వహించుచు వచ్చిరి. కాని యట్టి చర్చలముల ముననే నిశిత విమర్శలకు తావు కలుగజేసి యుండిరి. సామ్యవాదుల విమర్శలపై నాగ్రహము జూపుటకు బదులు వారి విమర్శలలోని సత్యా సత్యములను గ్రహించి, సత్యమార్గముల నానంద మతో నవలంబించిన ఎడల విమర్శకుల కోఱల నూడబెళికిన వారగుదురు. దానికిబదులు, వారిపై నాగ్రహించి తాము దున్నక పంటల ననభవింప జూచు భూస్వాముల నదుపులలోని తెచ్చుటకు బదులు, పీడిత పరిస్థితులలో ఏ విధమైన మార్పులు చేయుటకు ప్రయత్నించక పోవుట అన్యాయము.

విత్తులకనే పంటకాలవనెడి భూస్వాముల ఆదాయములపై ఆ రోహణ మాన ప్రకారం పన్నులు వేయుటచే ప్రభుత్వమునకు విశేష లాభము, రాబడి సమకూడుటయేగాక, దేశమందలి యనర్థ మొకటి రూపుమాపబడిన దగును. ఈ పన్ను లింతవరకు లేకపోవుటచే పన్నుల నెగుర వేయుదురువాట్లు పెంపొందుచున్నవి. పరిశ్రమ లపై పన్నులు వేసినప్పుడు పన్నులు చెల్లించు

నే: (ఆతురతను నూచిస్తూ) చిత్తం, చిత్తం. కొంచెం తక్కిళ్లు సెలవియ్యరూ!

చ: తక్కిళ్లేమిటా! (గొంతు సవరించు కంటూ, లాలాజలం తుంపురజడి గురుపిస్తూ) అవిజ్ఞాపక మొస్తూంటే యిప్పుడు నోరూ గూండే! సప్తవ్యసనా లేవిరా, చెప్ప.

నే: జూదం, కృత్రిమారం, త్రాగుడు, వేట, వాక్యగువ్యం, చార్యం, పరనింద.

చ: భేష్: వాట్లో అన్నిట్నీ ప్రకొపించ జేసి జేగియమానంగా పెరిగించగలిగిం దేదిరా?

నే: (నివ్వరపడి) నాకు తెలిలేదు స్వామీ.

చ: ఇంతేరా నీ తెలివి, ఆలోచనాశక్తి? త్రాగుడు: దాన్ని పునాదిని చేస్తే, జూదంలో వెనకా ముందూ విచారించకుండా పండెమిద పండె వెయ్యెచ్చు: కృత్రిమారాన్ని కల్తీలేని కామవిషయంజేసి మంచి చెడును లేకుండా యిచ్చ మెచ్చినంత కఠినంగా జరుపుకోవచ్చు: వేటలో కడుపుతో వున్న జంతువుల్ను జంపి లోపలున్న వెన్నముద్దలాంటి పిండా ల్నూర గించవచ్చు: పరుషంగా మాట్లాడడంలో బండ బూతుల పంచాంగా న్ననర్థంగా విప్పొచ్చు: దొంగతనం పరాయివాళ్లనక మనవాండ్లనక, చివరకు కట్టుకున్న భార్యనక, కన్న సంతాన మనక నిరాశూటంగా జెయ్యెచ్చు: పరుల న్నిందించేప్పుడు ఉన్నవి, లేనివి కలిపి నోటి కడ్డం లాకుండా వదలొచ్చు: ఏమంటావ్?

నే: (స్వ) వీడిశ్రాదం చెట్టుకంద బెట్లా, ప్రభువుల్లో వీడివంటి భవే లేడనకుంటా!! (ప్ర) చిత్తం. ఆలోచించేకొద్దీ మహాబాగుంది తమ వర్ణన.

చ: అందుకని మే మేం శేషామంటే అంద రికి మల్లే ఊళ్లబెట, నీచవాటికల్లో పెట్టుకుండా బ్రాహ్మణవీధుల్లోగూడా ప్రతి పదోయిల్లు కల్లు దుకాణంగా వుంచాం. దేవాలయం వుంటే దాని గోపుర ద్వారాని కిరువైపులా దుకాణాలు పెట్టించాం.

నే: (ఆశ్చర్యంతో) ఆ జేమిటండీ, దేవా లయల్లగరగూడానా?

చ: మారంతా అవివేకులాయ్! తేంఉ అక్కడే వుంటాలి దై:ధక్తి ఫలితదాని కేం గాలాలి?—ఉద్రేకం, ఏకాగ్రత. నిషతో విన రెండు కుదిరినట్లు మరొకవిధంగా వుదరదు. ఆ ణితిలో దైవదర్శనం శేషకునేప్పటికి అహం భ్రమోస్మి అనేది బాగా మనస్సు కెక్కు తుంది.

నే: దౌనంజోయ్. అంగుకనే గాబోలు మాకాలంలో కొన్ని తురకరాజ్యల్లో దేవా

టకు బదులు, అట్టి పెట్టుబడిదారు లందరూ తమ పెట్టుబడులను పరిశ్రమలందు, వ్యవసా యములోనికి మార్చుకొని లాభము పొందు చున్నారు. కా నివ్వజిట్టి పన్నులు విధించినచో యిట్టి దుర్లభాటులకు తావుండదు. ఇట్టి పన్నులు విధించుటచే ప్రజలందరు కు నూ సమాన న్యాయము జరుగగలదు. మరియు దీనివల్ల విశేష ముగా ఇదిగరకు చలామణిలోనున్న కొనుబడి ద్రవ్యము, యిప్పుడు ప్రభుత్వాధీనమునకు గావున, ద్రవ్యోల్బణము నరికట్టుటయేగాక, నితరదేశసౌభాగ్యదాయకములగు పనలయందు వినియోగించుటకు ఆదాయము తోడ్పడును.

ఈ రకపు పన్నుల నిదిగరకే అస్సాము ప్రభు త్వము 1939 సం॥ లో ఆమోదించియుండెను. ప్రస్తుతము సంయుక్తరాష్ట్రప్రభుత్వ మీ పన్ను లను వేయుటకు నిర్ణయించి రాబోవు ఎసెంబ్లీలో బిల్లు రూపమున చర్చకు తీసుకువచ్చుటకు నిశ్చ యించిరి. కాని మన రాష్ట్రప్రభుత్వము వీ నిర్ణయమునకు వచ్చినదో తెలియుటలేదు. విదేశ కుల చట్టము, బహు భార్యానిషేధచట్టము మొద లగు అనవసర విషయములను చర్చించుట కున్న యుత్సాహము నిట్టి ముఖ్యవిషయములందున్నట్లు కచ్చడు.

దేశసౌభాగ్యమే తమ లక్ష్యమనియు, గైతు కూలీల అభ్యుత్థియే, తమ కర్తవ్యమనియు ప్రతినచేసి, ప్రజల ఓట్లపై రాష్ట్రప్రభుత్వమై, మనమంత్రు లిప్పటికైన, గైతుకూలీల పరిస్థితు బాగుచేయుటకు పూనుకొనుదు రని, సమయము వచ్చినపుడే, అదనపులాదాయములను నేకరించు కొని దేశసౌభాగ్యదాయకములగు సంస్కరణ లను చేయుదురనియు ఆశించుచున్నాము.

లయాల కెదురుగా నో ప్రక్క నోకల్లు దుకా ణాలు, మాంసపు కొట్లా వుంటాయ్.

చ: నిజంగా, ఆహా వాండ్లవల్లో మాళిష్సు లోయ్. నీవు అప్పుడప్పుడు చెప్పేది మాస్త్రో మేమీ కాలంలో లాకపోతిమి కదా అన్న చింత వేధిస్తుంది.

నే: చిత్తం. తమ రాజ్య మెంత యెం డే వండి?

చ: ఎట్లా నీకు తెలిసేట్లు చెప్పేది? పార నీకం పడమటిపాద్మనూచి ఉత్తరాన కశ్యప సముద్రం (కాసియే) దాకా, దక్షిణాన హింమానసముద్రందాకా గీత గియ్య బంటమిద. కశ్యపసముద్రపుగీతను తూర్పున కాశ్మీరందాకా పెంచు. అక్కణ్ణించి ఉజ్జయినిదాకా గీసి పడ మరముద్రందాకా పోనీ, అదీ మా సామ్రాజ్యరేఖ దాన్ని మేమంతా చూడ్తేరా. చూద్దా మకు కుంటుండగా (వణకుచు—నెమ్మదిగా) యశో ధర్మడి కా మాయలోగ మొచ్చింది.

నే: చిత్తం, గొప్పజే. తమకు సైన్య మెం తుండేది?

చ: ఎప్పుడూ ఒక కోటుండేది. అంగ రక్షకులే త్తు వుండేవాండ్లు.

నే: వాండ్లందరికీ శేతనాలా?

చ: చాదస్తూడా, వేతనా లే రాజ్య వియ్యం గలదు? వాండ్లక్కడంటే అక్కడి ప్రజలే వాండ్లను భరించాలి. ప్రజలు తోడ్పడకుంటే దోచుకుతినమని ఆజ్ఞ.

నే: దాని కంటే సంతనావిధానం?

చ: సంతనావిధాన మేమిటి? ఇంటికి పది మంది సప్తగించడం—వాండ్లు తిన్నతర్వాతనే యింటివాండ్లు తినడం.

నే: బాగుంది.

1-యోధుడు: చక్రవర్తి శిఖామణి, తండ్రిగారి సభ.

చ: మరిచా: వెళ్ళకస్తాం. మంచినాడవ్. నీ వెప్పుడు కావాలంటే, అప్పు దొస్తాం.

(జయధ్వనాల్లో నిష్క్రమిస్తూ.)

నే: (ఆశ్చర్యంతో) ఆరి వీళ్ల నిల్లువునా పాతెయ్య! చరిత్రలో నన్న క్రొర్యా లన్ని టికి, కుతంత్రా లన్నిటికీ మెరుగు బెట్లాకే వీండ్లు? దుర్విధానాల్నిల్నీ తీర్చిదిద్దాకే! ఆ కాలంలోవాండ్లు వీండ్లతో నెట్లా వేగా రబ్బా?! యశోధర్మవర్మ నెంత పొగడి పూజ చేస్తే దేశానికామహాసౌభావుడి ఋణం దీర్తుంది? కాలచక్రగమన మెంత వివేరం! (గుండె కొట్టు కంటూ) ఎంత వివేరం, వివేరం!.....

(నిష్క్రమిం)

సంస్కృత సాహిత్యము

కాళిదాసు : కావ్యకమనీయత

[శ్రీ బసిరెడ్డి ఈశ్వరరెడ్డి]

మహాకవి కాళిదాసును గురించి అతని మహాత్మ్యపుస్తకము గురించి అధునికులు ఎన్నో విధాలుగా తులనాత్మకంగా విమర్శించిరి. కొందరు అతనిని శృంగారరసపారంగతుడనీ మరికొందరు సరసకవిత్వచో విలాసుడనీ భూషింతురు. కవిసామాన్యమైన యీ మామూలు గుణగుణాలకే, కాళిదాసును పెద్దగా పొగడడంలో అరం లేదు. కాళిదాసు యొక్క అంతరార్థాన్ని, అతని విలక్షణతలను నిర్వాహాన్ని అతిస్వల్ప సంఖ్యాకులే గుర్తించి యుందురు. ప్రాచీన కవులు కేవలం "ఉపమా కాళిదాసస్య" అనే ఒక్కమాటతో కాళిదాసవిషయకమైన విమర్శకు యిత శ్రీ చెప్పివేరి.

సంస్కృత సాహిత్యంలో కాళిదాసు ద్వారానే వచయుగ స్థాపన జరిగినది. అతని సమయంలో కవులు అందరూ కవితాకన్యను ఆశ్రయదాతల మనోరంజనకున్నా దీర్ఘసమాసరసకున్నా చమత్కార పదబంధ ములకున్నా వినియోగిస్తూ "రసే సా రు చమత్కరః" అను వాక్యాన్ని సాధకము చేయుచుండిరి. కాళిదాసు రాకతో సంస్కృతం నవతైత్తన్యాన్ని పొందినది. కావ్యబంధము లన్నియు సజలీపీయనవి. ప్రకృతితో రాగాత్మిక సంబంధాన్ని, ఆత్మీయతనూ అతడు పొందెను. అచేతనమందు చేత వత్వాన్నా రోపించి, యితడు సృష్టి యంతటనూ వాస్తవికప్రేమతో చిత్రించెను. అందువల్లనే కాబోలు యితడు ప్రకృతి చిత్రణలో అనితర సాధ్యమైనంత సాఫల్యాన్ని పొందగల్గెను. మేఘ సందేశంలో అచేతనాన్ని సచేతనంగా సృష్టించి ప్రకృతి ప్రాధాన్యాన్ని పరిగణించినందువల్ల యితన్ని మనం నేటి రహస్యవాదమునకు ప్రేరేపకు డనవచ్చును. కోరితే భావకవి మని కూడా పిలువవచ్చును.

సమదృష్టియే యతని ముఖ్యగుణము. ప్రతి రసంలోనూ మునిగేతీనా తామరారు పై నీటివలె చరిస్తాడు. స్రియతమ భుజాలింగితులై సురత క్షణాన్ని పోంది సుఖించే మత్తకాశిమలనే గాక కృషి ఫలమంతా నీడే నంటూ ప్రీతితో మేఘుని వైపు జూచే జనపదసభువులను కూడా యితడు మరువలేదు. యిత మధురంగా పల్లెప్రజలను, వర్ణించిన ప్రాచీన కవి యిత డొక్కడే యన వచ్చును. ఒక్క డాదాపరణి మాడుడు: "త్వయా యత్తం కృషిఫల వితి భూమిలాస్యన భ్రష్టైః, ప్రీతిస్త్విగ్ధైః ర్జనపదసభా లో చ వైః పీయమానః, సద్యః సీరోత్కంఠానురభిః క్షేత్ర మారుహ్య మాలంకించితృచ్ఛాత్ ప్రజలఘ్నగతిః భూయ ఏవోత్తరణః"

ఈ మహాకవియొక్క మేఘ సందేశము భావాలరాశి యనవచ్చును. యిత విపులమైన భావజాలము మనకు ఏ గ్రంథంలో నా కనిపించదు. కావ్యంలోని పై మెరుగులకే ఉద్బిత్తబిద్బిద్బియ్యే అరసికరసి కులకు యందులో ఏ రసమా గోచరించదు. పెళ్ళాంకోసం మేఘంతో మొలపెట్టు కోవడమా? ఎంత హాస్యకరమైన విషయం? కానీ మన హృదయంలో నిజమైన భావుకత ఉంటే, సహృదయత్వం, మానవస్వభావపరిచయం ఉంటే మనం కూడా యత్తునివిలాపమునకు సహానుభూతిని పొందగలము. ముఖ్యంగా పూర్వమేఘము విరహంలోని ఉత్పేదాకాంతుకున్నా వైపరీత్యానికిన్ని నిదర్శన మవవచ్చును. విరహాని యొక్క ఆశక్యతనూ, ఆకాంక్షలనూ యించి సునివేతంగా ఎవరూ వర్ణించలేదు.

అతని శాకుంతలములో ముఖ్య రసము శృంగారమైనా అందులో గౌరంగా అన్ని రసాలకున్నా స్థాన మున్నది. "మర్త్య లోకంలో స్వర్గాన్ని, పుష్పంలో ఫలాన్ని చూడ

వలెనన్నచువ్వు, శాకుంతలా నే చదునను" అను శాత్రు విమర్శను మనం మునిగినవలె. శాత్రుమహాకవి యొక్క కవిత్వ పూర్ణమైన ప్రశంసను యిచ్చుట ఉద్దేశ్యమే అసంభవం కాదను కొంటూ "Wouldst thou see springs blossoms and fruits of its decline, wouldst thou see by what the souls enraptured feasted fed, wouldst thou have this carth and heaven in one sele name combine I name thee Oh Shakuntala! and all at once is said."

శాకుంతలంలోని నాలుగవ అంకం ముగిసి పరిగింత పెద్దంది. శకుంతల పతివద్దకు వచ్చిన మైతే విరాగి కణ్వడు కూడా ఆ శాత్రు నిలుపుకోలేదు. లేళ్ళుకూడా వర్షులు తినుట. తాను పెంచిన లలిలను కూడా శకుంతల విడువ లేదు. సతులు భర్తల గృహాలకు వచ్చే దృశ్యంలో నెండు శేలేండ్లనాటికి యిప్పటి కిన్ని యిరుగుంటైనా కేడం లేదు. యీ దృశ్యం యింకెన్నెండ వరైనా మిగ్గుపుర్చి

నాయకుల కామోద్దీపనకు చేసే వారు. రూఢికోసం పూర్వీకులు వర్ణించారని తామూ వర్ణించడంతో, అతి పేలవంగా శృంగార వర్ణనలుండేవి. రఘువంశంలో ఆశ్రమ వర్ణన, కుమారసంధాన, శేషసంహారాల్లో ప్రకృతి ప్రేమకు సాక్ష్యములనవచ్చును. కేవలం రూఢి కోసం, పెద్దలు లక్షణ గ్రంథాల్లో అజ్ఞాసించా రని యితడే విషయాన్ని వ్రాయలేదు. పూర్వీకుల మామూలనూ, కావ్యరీతులనూ, యిత డెప్పుడూ అనుకరించలేదు. మేఘ సందేశాన్ని అంతరహితంగా వచివేయడం యతని వాచస్పాతంత్ర్యానికి తార్కాణము. పూర్వం ఏకక అంతరహితంగా కావ్యాన్ని వ్రాయలేదన వచ్చును. ఆనాడు ప్రహసనాలను ఏకొద్దిమందియో రచించినారు. మన కాళిదాసుని మాళవికాగ్ని మిత్రనాటకము ప్రహసన మనవచ్చును. నాటి రాజుల విషయ వాంఛ, యువతులకై పడే పడు దాట్లు రాణుల రీభసాలూ యీ నాటకం వ్యాసా మునకు తెలియును. విరాటకుడు తార్కుడు కాదుగానూడా ఉండేవాడేమో. మాలవి కాగ్ని మిత్రము "అతని ప్రభు నాటకము

ఇంటి రీపబ్లిక్ వారి కోత్న వసందర్భంలో ఢిల్లీలోని ఇంగ్లీషు ప్రెసిడెన్ డీ కరోబియో నివాసంలో ఇటీవలే జరిగిన ఒక విందులో గవర్నర్ జనరల్ రాజాజీకి ఆమె స్వాగతమిస్తున్నది.

గానే ఉండగలదు. పురాతన భారతీయసంస్కృతి, సంపూర్ణాంతు యిన్నెండైనా చెక్కుచెదర లేదు. యీ విషయం శకుంతల ద్వారా ముఖ్యంగా చెతుక్కాంకం ద్వారా తెలుసు కొనవచ్చును. యీ అంకంలోనే వాచకులు పాత్రలతో సమైక్యరసానుభూతిని పొందుదురు. అందుకే పూర్వం "కావ్యేషు నాలంకరమ్యం, నాటకేషు శకుంతలా, తత్రాపిచ సత్కుః" అన్నారు.

ఇతడు ఏ రసాన్ని చిత్రించినా అందులో సరవకుడై ఆ విషయంలో తనకంటే యితరుడు చచ్చాతో న భవిష్యతి అనుపించు శక్తి యతని కున్నది. కరుణారసమిగుల్లై యితడు, కుమార సంధానంలో శతీశవి వైధవ్య నుఃఖముతో మన హృదయాల్ని ద్రవీభూతించేసి పాశకులతో కూడా "నవనగళ్య మహ్య శేదవమ్" అనిపించ గలిగినాడు. ఆధునిక సంఘ సంస్కారాల్లో ఎవరైనా వివాహ ప్రీతి వ్యాధి యాన్ని ఇంత గాఢంగా అపారవేదనా భరితంగా చిత్రించగలరా? అని నా సందేహం. ప్రకృతి చిత్రణలో యతని కున్నంత ప్రేమ పరవశత్వం మరే కవికినీ లేదని చెప్పవచ్చును. కుమార సంధానంలో ప్రభంంలోనే అత్యంత విశదంగా హిమాలయాన్ని వర్ణించడం, రూఢి వాడులైన కవులకు అప్రస్తుత మనిపించవచ్చు. ఆ కాలంనాటి అనేకులు ప్రకృతి వర్ణన నాయకా

హాస్యప్రధానమైనా శృంగార రసం కూడా యిందులో ప్రధానమైన రసము. హాస్యానికి శృంగారానికి యీ నాటకంలో చక్కని సామంజస్య మున్నది. మానవులలో నీ కుక్కును బయటపెట్టడానికి ప్రహసనం అత్యుత్తమ మైన సాధనము. కాళిదాసే గాక ప్రతిరచయితా తమనాటకాల్లో పాధులను చరరపిండదానాల్లో సంతోషించే నీచులుగా వర్ణించినారు. ఆనాడు పాధులతత్వంసానికి సాహిత్యం కూడా సాధన మయినది.

అతని రఘువంశం కావ్యాత్మకమైన చరిత్ర. ఇది చరిత్ర (History) అనడానికేమీ సందేహము లేదు. ఇందులో క్రమప్రకారం వంశచరిత్ర వర్ణింపబడినది. యీ కావ్యంలో కవితాను విన్నదానినో లేక యథార్థ విషయా న్నో వర్ణించి యుండును. అజమహారాజు యొక్క అపజయము, తుదకు వంశం నశించి పోవడం కూడా వర్ణించినాడు. యీ కావ్యం లోని భాష సరళమైనా భావములు మాత్రం అత్యుత్తమ మైనవి. ఆకాలంనాటి అనేక సరిసిక్కులు ఆచారవ్యవహారాలూ రఘువంశంలో తెలుప బడినవి. ఏదో ఒక మహారాజును పొగడడానికి ఆ కావ్యం వ్రాయలేదు. పొగడ డానికి ఐతే యిత గ్రంథం యితిహాసమూ అక్కరలేదు. ఒక రాజును యింద్రుడు చంద్రుడు అనివర్ణిస్తే సరిపాడేయ్యిది. రఘువంశంలో కాళి దాసుడే అల్పజ్ఞుడనని వ్రావాడంటే ఆశ్చర్య పడవక్కరలేదు. యిత మహాకవి యిత విన ప్రుడు, విసిక్కుడు కావడం ఆశ్చర్యకారణమైనా అతని సామ్యతవంటి నిరాశంబరం నుంచీ నేటి కవులు గుణపాతం నేర్చుకొన వలసి యున్నది. అతడు తన కృత్తిగతివిషయ చిత్రణలో ఎక్కడా ప్రగల్భాన్ని చూపించ లేదు. క్వ సూర్యప్రభవో వంశః, మందః కవియశః ప్రార్థనాటి సద్యాలు అతని ఉత్తమగుణాల్ని చిక్కనాయిగా చాటగలవు. భాష సరళమైనా భావప్రకటనకు అటంకము కలుగలేదు. ఇతిహాస మైనా కావ్యతత్వం చెడలేదు. యిదే రఘువంశ రమణీయత. యిదే కాళిదాసు కళానైపుణ్యం. ఇట్టి గ్రంథాన్ని భారతరకు పతనీయంగా నియ మించడమెందుకో నాకు అగతం కాలేదు.

ప్రతి మహాకవి సాహిత్యంలో ఒక కొత్త శైలీని, కొత్త భావాల్ని సృష్టిస్తాడు. యిది సామాన్య కవులకసాధ్యమైనది. వెయ్యి ణ్లోకాల్లో కాళిదాసుయొక్క రతనమ తక్షణం తెలిసికొనవచ్చును. అతని శైలిలో ఆకర్షణ ఎక్కువ, అసహజత్వం తక్కువ. శృంగార రసాన్ని అత్యంతగాఢంగా వర్ణించినా అశ్లీలము టమాత్రం సృజించ లేదు. ప్రతి కావ్యం లోనా సత్యానికి, సుందరానికి శివమున కూ సమన్వయం చేశాడు. చాలామంది కవులు సత్యాన్ని సౌందర్యాన్ని ఆరాధిస్తారే కానీ, శివత్వం లోకకళ్యాణం పై దృష్టి బహుకొద్ది మందికే ఉన్నది. పాశ్చాత్యుల రచనలు వీధిదర్శనంగా ఉండును. షేక్స్పియరు నాట కాలు హత్యలు, అత్యాచారములతో నిండి యున్నవి. మన భారతీయుల దృష్టి అమంగళం. వైపు పోనే పోదు. అందుకే అమంగళ పరిహారానికి కిరాతాజునీ యాన్ని భారవి అనీ. శిశుపాలవధను మాఘమనీ, తారకాసురవధను కుమారసంధాన మనీ పేరుపెట్టినారు. యిరవయ్యో శతాబ్దానికి కూడా ఆదర్శంగా ఉండేఉత్తమ నాటకాల్ని శాశ్వతంగా మానవుని హృదయాన్ని స్పందింప జేయు కావ్యాలను రచించి ప్రాచ్యులకూ పాశ్చాత్యులకూ ఒక ఉత్తమ సంఘాను మూపించిన కాళిదాసు ఋణం భారతీయులు తీర్చుకొనజాలరు. అతని రచనలు నిత్య నూతన మైనవి. ఏ కాలమందైనా ఆదర్శంగా మనగలిగి నవి. కాలానికి అతీత మైనవి. అతడూ కాలా తీతుడు. యీ కవి పుంగవుని కావ్యాలను దేశ భాషలలో ఉత్తమ పండితులచే అనువదించ జేస్తే మనం అశేషప్రజలను కాళిదాస సాహిత్యపరిచితులగాను కాళిదాసు విషయ మై మన కర్తవ్యాన్ని నెరవేర్చినవారు గాను అవుము.

తాజ్ మహల్ బిడిలు
నడుకటిచేత ప్రఖ్యాతులు కలిగినవి
No. 1, Syring Road, Sec 14
REGISTERED TRADE MARK
తాజ్ మహల్
Syed Kader, Pensioned Havildar, Beedi Merchant
Pension Line, Washermenpet, Madras.
అలసత్తుకాదా గెలలుగలదు. అలసత్తుకాదా గెలలుగలదు. అలసత్తుకాదా గెలలుగలదు.
ఇంకను పాటిలేనివిగాను శ్రేష్ఠమైనవిగాను వున్నవి. చనికొనలేన నకలు బిడిలు
మొసపోవద్దు. నితరములకు: మాన్యుఫ్యాక్చరరు:
మెసర్సు నయ్యదే భాదర్,
వావర్ మహాపేట, మద్రాసు 21.

జీవులభూత భవిష్యత్తులను జ్యోతిషికులు చూడ గల రసి ప్రతీతి, అట్టితరి, నిశానమయ విని ర్మల నీలాశ్రాన్ని చూచిన ప్రతీతివియు కొంత వరకు జ్యోతిషుడని చెప్పవచ్చును. ఏమంటే, తల కైకెత్తి తారాగణాన్ని ఆలోకించినప్పుడు, ఆ తులననుండి శతకోట్ల సంవత్సరాలవరకు గతించిన యావత్ కాలవాహినిని అజ్ఞాతంగా, ఏక మహారాష్ట్ర పీఠీస్తున్నాడు. గ్రహగతులను చూస్తూన్నప్పటికీ జ్యోతిషం చెప్పలేని సామాన్య వ్యక్తివలె, ఈ ప్రేక్షకుడు పైతం తా నాలో కించిన దృశ్యంయొక్క గూఢార్థాన్ని అవ గాహన చేసికోలేకపోతున్నాడు. కాని, భూత కాలాన్ని వివిధపరిమాణాలుగల ఖండాలుగా విభాగించి—ఉదాహరణకు 41, 81, 17, 32, 41, 200, 380, 20,00,00,000 సంవత్సరాల పరి మాణాలు—అయాసంవత్సరాల క్రితం గతించిన తులనల నన్నిటిని సుమా లేకకాలమందే ఊర్వి ముఖుడైన జీవి చూస్తున్నాడన్న సత్యం మాత్రము నిర్వివాదమైనది. అయితే, ఆ మహా తృప్తిపరిశీలనయొక్క ఆంతర్యాన్ని గ్రహించు సామర్థ్యం ప్రతీతివీ లేదు. యథార్థ మేమంటే, ఆకాశగర్భాలలోనికి దృక్పాసా రాన్ని పంపిన ప్రతీతివియు గతించిన కాలగర్భాలను పైతం అనారాధ్యంగా శోధిస్తున్నాడు. ఊర్వి ముఖుడైన ప్రతీతి వి యు యావద్ భూత కాలాన్ని పఠించిన చాపవిధంగా చూడగలుగుతున్నాడు; తన యిష్టానుసారంగా, ఏదోఒకవిధంగా మాత్రమే. భూతభవిష్యత్తులలో భూతకాలాన్ని ఆలోకించు సామర్థ్య మున్నదను మాత్రాన ప్రతి ప్రేక్షకుని సగంతు జ్యోతిషునిగా పరిగణింప వచ్చునా?

పై ప్రశ్నకు 'లేదు' అను సమాధానం చెప్ప వలసివస్తుంది. కాలమునకు ఆకాశమునకు గల సంబంధపరంగా 'భూతము', 'భవిష్యత్తు', 'వర్త మానము' అను పదముల అర్థాన్ని నిర్దిష్టంగా నిర్వచించాలి. ప్రాపంచిక విషయాలలో సంబంధించినది జ్యోతిషము. జ్యోతిషికుని కేంద్ర మీ భూమి. జీవరాసులగూర్చి, అందులో ముఖ్యంగా మానవునిగూర్చి, మానవసంఘాలగూర్చి మానవ జాతిని సమైక్యంగా సమీకరించు వివిధశక్తుల గూర్చి తర్కించు జ్యోతిషికుడు ఉపగ్రహ సహిత గ్రహసరివేష్టితుడైన సూర్యునికి దూమపై గల ప్రాబల్యాన్ని, తారకాప్రచోదనల బలాన్ని గణిస్తాడు. మొత్తంపై గ్రహసారతారకా ప్రచోదితమైన భూమిలో వైరులంబలు వర్షా తపాలు ఏ సంవత్సరమం జెల్లుంటాయో, సాంఘికంగాను, రాజకీయంగాను ఏజాతి ఎట్లు ప్రవర్తించు సూచన లున్నవో, లోకవ్యవహార పరిణామ పెట్టు సూచితమైనదో విశదీకరిస్తాడు. అది అత్యంతవశ్యకము. కిటక పక్షి మృగాదు లలోకన్న మానవజాతిలో జీవనస్పర్ధ (Struggle for Existence) విపరీతమగ్గ మవలంబించింది. నాగరికతా బంధాల జక్కిన మానవుడు 'బల మున్నవారిదే రాజ్య'మను ప్రాథమిక ఆటవిక సూత్రాన్ని ఆమోదించు మనోధైర్యాన్ని ప్రదర్శించలేకపోతున్నాడు. మానవునికి స్వతస్సిద్ధమైన బహు స్వాతంత్ర్యాలగూర్చి ఒకవంక గంభీరోపన్యాసాలిస్తూ, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య ప్రతిష్ఠాపనకే యుద్ధమొనరిస్తున్నామని ఘోషిస్తూ, వేరొకవంక మహాపట్టణాలను గూఢమహి, శత సహస్ర జీవులను భస్మం చేయు బాంబులను రాక్షసంగా ప్రయోగిస్తూ మరణహోమాలతో విధ్వంసం చేస్తున్నాడు. సర్వమానవ సౌభ్రాతృత్వ మను తీగపై మృదుమధురగానం చేస్తూ, వెను వెంటనే మతకత్తు జాతిపై పమాద్రు కఠోరనావా లచే కల్లోలతాపతాపరణాన్ని కల్పిస్తున్నాడు. ఇది దుస్సహము. ఈ విషమపరిస్థితిని విశాల హృదయంతో ఎదుర్కొనకుంటే మానవజాతికి భవిష్యత్తు లేదు. తారాగ్రహ-మానవ సంబంధాలను మాతృతరంగా విమర్శించి, మదాంధుడై ఆత్మ వివాదానికి దాడుతీస్తూన్న మానవునికి, వాని కభ్యుదయమార్గాలు చూపు బాధ్యతను జ్యోతిషికులు వహించాలి.

కాలము, ఆకాశము (Space) అననవి ఒక దాని కొకటి సంబంధించని రెండు సత్యము లని సామాన్య అభిప్రాయము. కాలవాహిని ఒక అనవరతప్రవాహము. ప్రతివస్తువు కాలంలో ప్రభవించి, కాలంలో యథార్థి పరిణామ మొంది, కాలంలోనే లయపాటుంది. కాలము

గతావలోకనము

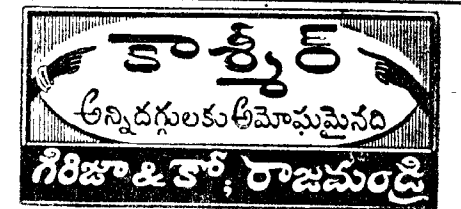
శ్రీ వసంతరావు వేంకటరావు

దయాదాక్షిణ్యం తెరుగదు; మంచి చెడుగులని, బాలవృద్ధులని, సభననిర్ధనులని విభేదాలు పాటించదు. చేతనాచేతనములలో నేడిగాని కాలాన్ని అతిక్రమించలేదు; దాని పరమావధి వివాదమే! ఒక గ్రహంపై నివసిస్తూన్న మనం, అట్టి కాలాన్ని, మన సౌకర్యానికై 'భూతము', 'వర్త మానము', 'భవిష్యత్తు' అని మూడు భాగాలు చేసి వ్యవహరిస్తున్నాము. వర్తమాన మత్యంత స్వల్పము. వర్తమానం నిరంతరంగా భూత కాలంలో చేరుతుంది; గడియారం టిక్కు టిక్కు మంటూంటే తులన వెంబడి తులన అనారాధ్యంగా భూతకాలమహారణ్యంలోనికి తిరోగమిస్తుంది; ఆ తులనల తిరిగి సంపాదించు సామర్థ్యం మనకు లేదు. అనంతమైన భూతకాల మొకవంక, అనంతమైన భవిష్యత్తొక వంక వర్తమానాని కున్నాయి. అనంతభూత కాలంనుండి అనంతభవిష్యత్తులోనికి వైరమానం ద్వారా నిరంతరయాత్ర సాగిస్తున్నాము. యథారానికి, భూతభవిష్యత్కాలాలను గుర్తించి హింసే వర్తమానంయొక్క ప్రయోజనమేమో! ఈ కాలభాగాలలో నేడికాని మనందర కొకే యరం స్ఫురింపజేస్తుంది. మనలోకం కాక అనేక లోకాలకాశంలో ఉన్నాయి. మన వర్తమానభావము ఏ యితర లోకవాసియొక్క వర్తమానంతోనైనా సరిపడునా అని ప్రశ్నించు కొన్నప్పుడు కొంత విషమిస్తుంది. ఒక్క భూలోక సంఘటనలతోనే జ్యోతిషమున్న జ్యోతి షికునికి బాధలేదు; వాని దృష్టిలో భూత భవి ష్యత్ వర్తమానములు నిర్దిష్టమైన కాలభాగ ములే. కాని, ఆ సంఖ్యాకంగా నన్న నక్షత్ర లోకాలకు మానసికయాత్ర గావించి, అం డెవరైనా జీవులుంటే, వారు దూరదర్శినికంటే యంత్రాలతో భూలోకాన్ని చూస్తూ సంభా సించుకొనుచుండగా విన్నామనుకొంటే, ఈ క్రింది సంభాషణలలో నేడైన సంభవించుట కవ కాళ ముంది :

1. మొదటి విజ్ఞాని : ఏమి జనసమాహారము ! పెద్ద దండాన్ని ధరించిన గోచిపాతరాయడు సముద్రముఖంగా బయలుదేరుతుంటే ఈ అట్ట హాస మేమిటి ?
రెండవ విజ్ఞాని : ఔను. ఇదంతా ఉప్పు చేసికోదానికై మానవుని కున్న హక్కును స్థాపించడానికి !
(గాంధీజీ దండీప్రయాణంగూర్చి)
2. మొదటి విజ్ఞాని : ఈ మానవుని ప్రవర్తన దుర్జ్ఞేయంగా నుంది. త్యాగంతో వాతావరణాన్నే మార్చేడు !
రెండవ విజ్ఞాని : ఆహా ! ధర్మానికి అహింసకు బద్ధుడై మానవహృదయంలోనే పరివర్తనం కలిగించేడు.
(బుద్ధునిగూర్చి)
ఏండ్లక్రితం సంభవించిన దండీ ప్రయాణ ఘటనను చూచి, 25 శతాబ్దాలక్రిందట జీవించిన గౌతమబుద్ధుని చూచి, ఈ సమయంలో పరలోక వాసులు ప్రసంగించుకొంటున్నారన్నది మన కసంగతంగాను, విపరీతంగాను కనిపించవచ్చును. అదంతా మనకు గతం; ముం దెన్నడు కాల గర్భంలోనుండి రాబట్టలేని గతం; కాని, ఆ విజ్ఞానులకది వర్తమానమే ! దండీప్రయాణ సన్నద్ధుడైన గాంధీమహాత్ముని కొందరు, ధర్మ ప్రబోధబద్ధుడైన బుద్ధుని మరికొందరు ఈ సమయ మందే చూస్తున్నారు. అంటే, భూవాసులవలె వారుకూడా భూతకాలంలోనికి చూస్తున్నారు. జీవుల గతావలోకనము చూచు సామర్థ్యం స్వయంకృపిచే సంపాదించిన జ్యోతిషికులవలె, ఈ విధముగా భూతకాలాన్ని పీఠీంచు శక్తి మనం సంపాదించినదికాదు; అది కేవలము ప్రకృతి

దత్తము. విశ్వప్రకాశిలో అంతర్భూతమైన దన వచ్చును. ఆకాశమందు విక్షిప్తమైయున్న బహునక్షత్రలోకాలలో దేనియందున్న జీవి యేని ఆకాశాన్ని చూచినప్పుడు, విధిగా గతాన్ని ఆలోకిస్తున్నాడు. ఒక స్థానం నుండి వేరొక స్థానానికి పోవుటకు కాంతి కొంతకాలం తీసికుంటుంది. ప్రతిసెకను 1,86,000 మైళ్ల దూరం చొప్పున ప్రయాణంచేస్తుంది. ఈ వేగం ఊహ తీత హుటచేతను కాంతి ప్రయాణించు దూరాల పరిమాణం మిక్కిలు హుటచేతను, వాటి కను పైన కొలబడ్డనొకటి విజ్ఞాన లేర్పాటుచేసేరు. అది 'కాంతిసంవత్సరం'; సెకనుకి 186,000 మైళ్ల వేగంతో గమించు కాంతి ఒక సంవత్సరంలో పోవుదూరాన్ని నిర్దేశిస్తుంది. కాంతివత్సర పరి మాణాన్ని సులభంగా కనుగొనవచ్చును. కాంతి వేగాన్ని—186,000 మైళ్లు—సంవత్సరంలోగల సెకనుల—60 X 60 X 24 X 365—సంఖ్యచే గుణించగా లభిస్తుంది. ఆ గుణకారం ఫల్ల వచ్చు సంఖ్య సుమారు 6 లక్షలకోట్లు అనగా, ఇప్పు డొక జ్యోతిషి వెలిగిస్తే వానినండి ప్రసరింప బడే కాంతి కిరణం ఒక సంవత్సర మయేసరికి 6 లక్షలకోట్ల మైళ్ల దూరము లో నుంటుంది. ఆ సంవత్సరంలో ఈ 6 లక్షల కోట్ల మైళ్ల ప్రయాణం చేసింది.
ఆకాశమందలి నక్షత్రాలు బహుమధున ఉండుచేత నక్షత్రాంతరాళాలూ కొంతవరకైన నూహించుకొనటకై నక్షత్రం లోల నక్షత్రం కాంతి వత్సరాలలో చెప్పుకొనవలసిన అవసరం కలిగిందని గమనించేము. మన కణిసమీపంగా ఉన్న ఆల్ఫా సెంటారి (Alpha Centauri) అను తారయొక్కదూరం 25 లక్షలకోట్లమైళ్లు, లేక 41 కాంతివత్సరాలు. కొన్ని లక్షలమైళ్ల నిజీవి గలిగి మహాగ్రంగా మండుచున్న ఆ గోళం నేడొక వెలుగుచుక్కవలె కనిపిస్తుంది. అయితే నేడా నక్షత్ర పెట్టుందో అల్లుమాత్రం మన కది కనిపించదు; 41 సంవత్సరాల క్రిందనున్న దాని స్వరూపాన్ని ప్రేక్షకుడు నేడు చూస్తున్నాడు. ఏమంటే, ఆనాడా తారనుండి బయలుదేరిన కాంతికిరణాలు ఈ 41 సంవత్సరాలలో విరామంలేకుండా 25 లక్షలకోట్ల మైళ్లదూరం ప్రయాణంచేసి, ఈనాడు భూమిని చేరుకొని, ప్రేక్షకుని కంట్లో జొరవడి, ఆ నక్షత్రం యొక్క ఉనికిని తెలియజేస్తున్నాయి. ఈ విజయదశమినాడు చూచినవారికి 1944 జూలైలో నన్నదాని స్వరూపం గోచరిస్తుంది. 1944 వ సంవత్సరాంతానికి ఆ తారయొక్క ముగడ నెరిగించు చిహ్నం లేవియు లేనివిధంగా అది విచ్చిన్నమై దుమకొందము; మండి నాశనమై అంతర్ధానమైన దశకొందము. కాని, 1949 మార్చి నెలఖరువరకు రేయివెంబడి రేయి నా తారను మనం చూస్తూనే యుంటాము; దాని ప్రసారం యొక్క చిత్రపటాలను తీస్తున్న ఖగోళపదార్థ విజ్ఞాని యొక్క పటాలలో దాని రశ్మి యొక్క ముద్ర గోచరిస్తూనే యుంటుంది. ప్రతితార చరిత్ర విట్టిదే; తార నశించిన పిదప అది దృగ్గోచర మౌచుండు కాలపరిమాణం మారతూంటుంది. ఏ తార గానిండు, దాని వర్తమానస్వరూపం మన మెరుగము; ఎంతకాలం క్రిందటి స్వరూపాన్ని పుడు చూస్తున్నామన్నది దాని దూరంతో సంబంధించినది. ఈనాడాకాశంలో చూచిన తార, నిజంగా ఇప్పుడక్కడున్నదని చెప్ప లేము.
తారాకూటంలో నుజ్జ్వలతరమైన సిరియస్ (Sirius) అను, తార 81 కాంతి వత్సరాల దూరంలో నుంది. ఈ విజయదశమినాడు దానిని చూచినవారికి దృగ్గోచర మయే స్వరూపం 1940

ఏప్రిల్ నాటిది. నక్షత్రలోకాలలో మేధావంతులైన జీవులున్నారనుకొందము. మన దూరదర్శిని కన్న విశిష్టమైన యంత్రాలను భూమిపై పు త్రిస్తు. భూమిలో సంభవిస్తున్న సంఘటనలను ప్రత్యక్షంగా చూస్తున్నారనుకొందము. ఈ విజయదశమినాటిరాత్రి నక్షత్రవాసు లందరూ తమతమ యంత్రాలను భూమిపై పు కేంద్రీకరించే రనుకొందము. నక్షత్రవాసులకు గోచరించు దృశ్య మేమంటే, దసరాపండుగల సందడి కాదు, శాంతిభద్రతల రక్షణారమే మనవారు మోదరాబాదులో ప్రవేశించుచున్న దృశ్యం గాదు; తార కొక ఘటన గోచరిస్తుంది. ఆల్ఫా సెంటారివాసుల కనుసరించునవి గతి మహా సంగ్రా మంలో బాంబుల కేలుకి కెల్లుబికిన మహాగ్ర జావీలలు, భూ మ వి తా నాలు. సి రి య స్ వా సు లకు గో చ రిం చే వి ఆరంభదశలో నన్న రెండు ప్రపంచ మహా సంగ్రామ దృశ్యాలు. మొన్న మొన్న చూచిన గాంధీమహాత్ముని దండీప్రయాణం గూర్చి మార్చి శృంగారంలో చర్చిస్తుంటారు. 16 కాంతి వత్సరాల దూరంలోనున్న ఆల్టయరు (Altair) వాసులు. 34 కాంతి వత్సరాల దూరమందున్న పోలక్సు (Pollux) నక్షత్రవాసులు మొదటి ప్రపంచ మహాసంగ్రామాన్ని పీక్షిస్తూ మానవ శ్రూరత్వానికి చకితు లౌతుంటారు. భీకరాన్ని బ్యాలు వెలిగ్రక్కచు పరితప్తమానద్రవ్యనిస్సే రుంతో భగ్నమైన వెసువియస్ (Vesuvius) అగ్నిపర్వతాన్ని చూస్తూ (1906) ఆ ఆగ్నేయో ద్వారంలో బడి భస్మమైన జీవుల దుర్గతికి తపిస్తుంటారు 41 కాంతివత్సర దూరంలోనున్న బూటిస్ (Bootes) రాశిలోని ఆర్క్యుట్యురస్ (Arcturus) నక్షత్రవాసులు. 200 కాంతి సంవత్సరాల దూరంలోనున్న బెటిల్గెజుస్ (Betelgeux) నక్షత్రానికి మానసికంగా యాత్ర గావించిన పక్షమందు కైకావ్యుర, సింధియా, హోల్బార్డు, భాక్స్టేల సహాయంతో పీప్సాబాలాజీ బాజీ రావు ఉత్తరహిందూస్తాన్లో పెక్కుభాగాలు స్వాధీనం చేసికొని పోలిస్తుంటే అనూమృదుసా అద్వానీ అను ఆఫ్ఘను ప్రభువు ప్రారంభించిన (1748) దండయాత్రను వారిప్ప దాలోకిస్తుంటారు. 380 కాంతి సంవత్సరాల దూరంలో నన్నవృష్టికరాలోని జ్యేష్ఠానక్షత్ర (Antares) లోకానికి మానసికంగా పోయినట్లుంటే శ్రీకృష్ణ దేవరాయలు పిదప రామరాయల కాలంలో ఉల్లాసు లేకపై తల్లి కోట యుద్ధములో రామరాయలను చంప (1565) యుద్ధానంతరం కొంతకాలంవరకు మహమ్మదీయ సైనికుల దేశాన్ని కొల్లగొట్టి, రమ్యపూర్వాలను గూర్చి, ప్రజలను హింసిస్తూన్న దృశ్యాలు మొన్న మొన్ననే (1768) చూచినట్లు సంభాషించు కొంటూన్న జ్యేష్ఠావాసులను వివగలము. 20 కోట్ల కాంతివత్సరాల దూరంలోనున్న సెయ్య లాలో ప్రవేశించి, అందలి బృహత్తంత్రాలతో భూమిని చూచినట్లైతే భూతలంపై పక్షులు కనిపించవు, మనుష్యులు గోచరించరు, సక్రమ డ్రాఫ్ట్ కనిపించరు, నిర్ణేతుకంగా భూతలంపై తిరుగాడు సరిస్థిపాలు మాత్రమే దృగ్గోచర మయేవి; అప్పటికి పక్షులు జన్మించలేదు, మానవులుద్భవించలేదు.
మానసికవేగం అనంతం కాబట్టి ఈ నక్షత్ర యాత్రానంతరం లిప్తలో స్వస్థలం చేరుకొని ఆల్ఫా సెంటారి, సిరియస్, ఆల్టైరు, పోలక్సు, ఆర్క్యుట్యురస్, బిటిల్గెజుస్, ఆంటారిస్, సెయ్యలాలోకాల వివిధ అనుభవాలను సమీక్షించినప్పుడు, ఒక లోకంనుంచి ఏరెం డితర లోకాలవారి వర్తమానకాలభావము ఏకీభవించ దన్న సత్యం స్పష్టమౌతుంది. ఒకే తులనాన్ని వినువియను సర్వతథ్యాన్ని తత్సంబంధమైన వినాశాన్ని ఆర్క్యుట్యురస్ వాసులు చూస్తూం డగా, మొదటి ప్రపంచమహాసంగ్రామాన్ని పీక్షిస్తున్నారు పోలక్సు లోకవాసులు; మొదటి ఆఫ్ఘను దండయాత్ర నాలోకిస్తున్నారు, ఆంటారిస్ లోకజీవులు. ఇట్లు, ప్రతిలోకవాసులకు, మనవలెనే ఒకవిధమైన భూతభవిష్యత్ వర్త

ಕಾಶ್ಮೀರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ

తెలుగు మన్నీలలో రెడ్డిభూమిలు ఒకదాని ములు గలవారు. క్రీ. శ. 1330 దశ సంవత్సర ప్రాంతమున నోరుగల్గునందలి కాకతీయ చక్రవర్తులు నామరూపక్రియలు లేకుండాబోయిన తర్వాత ఈ రెడ్డిమన్నీలు ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చిరి ఇద్దరారములు తెలుగులు భాషాపాఠకులే యనదగును

కాకతీయ చక్రవర్తులలో గణపటవాడను ప్రతాపరుద్ర చక్రవర్తియుద్ధ దొల్ల గోమటి ప్రోలయరెడ్డి సేనానిగా వండి యావల రెడ్డి సామ్రాజ్యము నెలకొలిపి క్రీ. శ. 1320 లో 'అద్దంకి' రాజధానిగా బరిపాలన మొనర్చిన ఇతని తర్వాత రాజ్యమునకు వచ్చిన వాడు ప్రోలయవేమారెడ్డి ఇతడు కొండవీడు, కొండపల్లి, భాస్కరాచారి వంటి ప్రదేశములలో నిలువని నాల్గు దుర్గముల గట్టించి శివ త్రిముల లో మిథుల బ్రసిద్ధిపొందిన శ్రీశైలమునందలి 'పాతా' గంగకు పెట్టు తీర్మానమునైనా జని—

“శ్రీశైలాగ్రాత్పృథ్వీ పథి
ప్రాప్తపాతాశగంగా,
సోపానాని ప్రథమ పదవీ
మారురుగో శృకార”
“రాజ్యం వేమ స్సుచిర మకా
త్వస్యి హేమాద్రి దానో
భూమిదేవైర్ము మురభుజో
భుక్తశా మభుంక్త”

అను శృంగారదీపక వ్యాఖ్యాన ప్రస్తావనలోకములంబట్టి తెలియనగుచున్నది పెదకోమటి వేమరచించిన “అమరు శతకము”న కి శృంగార దీపక వ్యాఖ్య ప్రోలయవేమ సాస్థానమున లొల్ల మహాదేవ కవి యను సంస్కృతపండితుడుండినట్లు—

“యః కర్ణాటకసంగరాధిపమహా
స్థానే సువర్ణాయితో,
యో నిత్యం నికషాయితో నృపగృహే,
వేమఖ్యుపఖ్యోతుః
క్రిమల్లోల్లట భట్ట శిష్య ఇతి యో
లోలాఖ్యయా శ్రూయతే,
శ్రీ వేమనయ శేఖర స్పహి మహా
దేవో విపశ్చి నృహాకా.”

అను వచన మనగత మొనర్చుచున్నది. ఈ లొల్ల మహా దేవభట్ట 'కొల్లూరు' (తెనాలి తాలూకా యందలిది) వాస్తవ్యుడు ఈ రెడ్డి మన్నీడు బహు పరాక్రంబుల బండితులను, గవి శేఖరులను గౌరవించి సత్కరించిన వాడు. చిదలువాడ యెట్టాప్రెగడ మహాకవిని దన యాస్థానమున నంచుకొని వలయమందలి మణివోరె మెలంగిన వాడు. ఇతడు క్రీ. శ. 1350 దశ సంవత్సరము దాక బాలించిన తర్వాత నవపాతారెడ్డి రాజ్యమునకు వచ్చి క్రీ. శ. 1350 దశ సంవత్సరము నుండి క్రీ. శ. 1366 వఱకు బరిపాలించె. ఇతని కాలమున శాసనముల వ్రాయుటయందు గుళలుడైన “బాలసరస్వతి” యను నతడుడైన ఆనపాతారెడ్డి కేసిన దాన ధర్మముల నతి నిపుణతతో గీర్వాణభాషలో నభివర్ణించిన వాడీతడే! ఇయ్యనపాతారెడ్డి క్రీ. శ. 1366 వ సంవత్సరమున జరిపొయెను వీని యనంతర మీతని కుమారుడు కుమారగిరిరెడ్డి యప్రాప్తవ్యవహారదళ (Minority) యందుండుటచే నరవేమునకు రాజ్యము సంక్రమించినది ఇయ్యనవేమనే ధర్మవేము డనియెదరు ఇన్వల్లభుని కాలమున ద్రిలోచనాచార్యు డను సంస్కృతపండితుడు శాసనముల వ్రాయుచుండెడివాడు. క్రీ. శ. 1383 వ సంవత్సరమునఱకును ధర్మవేముడు పరిపాలించెను. ఆవల కుమారగిరి రాజ్యమునకు వచ్చి కొద్దికాలము పరిపాలించెను. ఇతనికి జిన్ని కుమారుడు గలడు కుమారగిరి సనిపోవునాటికి బుడుతనికి అప్రాప్తవ్యవహారదళ (Minority) వదలనందున కుమారగిరి యనంతరము పెదకోమటి వేమారెడ్డి యను నతడు సింహాసనమునకు వచ్చెను. ప్రోలయ వేమని తమ్ముని మనుమడై యితడు. ఇతని కాలమున సంస్కృతాంధ్ర భాషలు రెండును అభివృద్ధి పొందెను. ఇతడు గొప్ప విద్వాంసుడు. వీనినే వీరనారాయణు డనియు నందురు. ఇతని విద్యత్తునకు విద్యదీశాను లచ్చెరువంది “సర్వజ్ఞచక్రవర్తి” యని యీతని బిలుచుచుందురని—

“చూడామణి ర్మృపాతాం
దుర్మదపరిపంథిభిరదంభోశిః,

నాట్యకళోజ్జీవన మొసంగిన

కుమారగిరిరెడ్డి

శ్రీ కోన వేంకటరాయశర్మ

సర్వజ్ఞచక్రవర్తి
“పెదకోమటి వేమభూపతి వ్యయతి”

అన్న శ్లోక ముద్ఘాటించుచున్నది

ఇతని యాస్థానమున గద్యకవి సార్యభాను డెన్న విరుదయు గొన్న నామరూపక్రియలు లేకుండాబోయిన తర్వాత ఈ రెడ్డిమన్నీలు ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చిరి ఇద్దరారములు తెలుగులు భాషాపాఠకులే యనదగును

“హాలిః ప్రాకృప్రశీం
గాదా కోటే ర్యగృప్త సంతతితు
సోఽయం వేమనృపాలః
తస్యాపి శతక మహార త్సారం”

అను శ్లోకముంబట్టి విదిత మగుచున్నది ఇతియికా ‘సంగీత చింతామణి’ యను నొక గ్రంథమును, వీరనారాయణచరిత మను భాణమును ఇతడు రచించెను వామనభట్టు విరిచించిన ‘వీరనారాయణ చరిత’మును నాఖ్యాయ కను పెదకోమటి వేమారెడ్డియే రచించెనని యందురు. కాని యది సరికాదు వామనభట్టు పార్వతీపరిణయము, శృంగార భూషణ భాణము అను గ్రంథములను, రఘునాథాభ్యుదయము, నలాభ్యుదయము—అను కావ్యములను, వేమభూపాల చరిత్ర యను గద్యప్రబంధమును, శబరత్నాకరము, శబరచంద్రిక,—అను నిఘంటువులను విరచించెను

శ్రీనాథ కవిసార్యభాముడు సుప్రసిద్ధ కవులలో యశస్వీలకుడు అతని యొరవడియే తరువాతివారికి బజ్జబంతియైనది. ఇక్కవి సార్యభాముడు తెలుగున వృద్ధ నైషధము, కాశీఖండము, భీమఖండము—అను గ్రంథముల రచించినాడు. హలుని సప్తశతీ, మరుత్తరాట్టర్చిత్ర, పండితారాధ్యచరిత్రము లగపడుటలేదు ఇతర స్వతంత్ర గ్రంథములలో శివరాత్రి భూహా తృప్తిము, హరవిలాసము, రామాభిరామము లను నవి సుప్రసిద్ధములు.

పెదకోమటి వేమారెడ్డికి సచివోత్తముడుగ విలసిల్లిన మామిడి సింగనామాత్యుడు (సత్రైవలై తాలూకాయందలి ‘బలిశేపల్లి’ వాస్తవ్యుడు.) జ్యోతిషమున గొప్ప విద్వాంసుడు కావుననే క్రీ. శ. 1418 దశ సంవత్సరమున ‘సోమ సిద్ధాంత’మును జ్యోతిషగ్రంథ వ్యాఖ్యను రచింప గల్గెను కోమటివేమని రాజ్యము క్రీ. శ. 1420 దశ సంవత్సరముతో నంతమందినది కొండవీడు రెడ్డిమన్నీల సామ్రాజ్యము క్రీ. శ. 1424 వ సంవత్సరముతో దుదముట్టినది. కాబట్టి యీ సామ్రాజ్య ముత్పన్నమైనవిదప వామన భట్టు ఏమయ్యెనో తెలియరారు. కాని శ్రీనాథ కవిసార్యభాముడు మాత్రము రాజ్యహేంద్రవరము (Rajahmundry) సీరికొనినట్లు లగపడుచున్నది.

కాళిదాస కవిత్రియనునకు వ్యాఖ్య రచించిన కాటయవేమడు కుమారగిరిరెడ్డికి బావ ముని ఇక్కువారగిరి మల్లాంబికా భర్త యని క్రీ. శ. 1428 వ సంవత్సరమునాటి యీ త్ని కలువచేరు కావనను—

“శ్రీమత్కాటయభూపతే యజ్ఞభట్టతో
చప్తా ప్రతాపాన్నత
పాత్రో వారము హేర్విఃస్య తియి
శ్రీకాటయోర్విభిః
జామాతా ప్రభు గన్న పోతనృపతే
నెమకు మాన్యో
యాచ్యా సీత్య కుమారగిర్విభిః
స్యాంః పతి సైవతన్”

అని యుండుటవలన తెలియనగుచున్నది. ఇతని తల్లి కాటయ వేమ కుమార్తె. కాటయ వెముడు మంచిబల్లియులు గలవారు ఇతని యున్నతినిబట్టి, బాహుబల దర్శములబట్టి కుమారగిరిరెడ్డి మంత్రిగా నేర్పాటునైనకొన, రాజ్యమున శాంతిభద్రతల నెలకొలిపి, సర్వతో భద్రముగ ననిచివందులకయి రాజ్యహేంద్రవరము (భాగము)ను గాటయవేమన కొండన క్రీ. శ. 1424 వ సంవత్సరమున పెదకోమటి వేమభూపాలుని తనయుడగు రాచవేమన చని పోయినతర్వాత రెడ్డిరాజులు గతించిరి కాటయ వేమడు స్వతంత్రుడయి పరిపాలనను నెఱపెను. వీరందరును భాషాపాఠకులే! శ్రీనాథ కవిసార్యభాముడు వీరభద్రారెడ్డికి గాశీఖండమున, అతని సచివోత్తముడగు పెదపూ డెన్న మంత్రికి భీమఖండమును గృతి యొసంగెను. రెడ్డిరాజుస్యల యెల్లడిలో భాషాభ్యుదయము నకు గోహదయు నేయబడినది ప్రతిపరిపాలకు డును దన శక్తికొలది భాషాపాఠకులు బాటు వడియెను కాటయవేమారెడ్డి వ్రాసిన శాకుంతలమునకు కుమారగిరిరాజీయ మను వ్యాఖ్యను ‘వసంతరాజీయ’మును అత్తను గ్రంథమును కుమారగిరిరెడ్డి రచించినాడు

“సునీనాం భరితాదీనాం
భోజాదీనాం చ భూభుజాం,
కాస్తాగ్రి సమ్య గాలోచ్య
నాట్య వేదార్థ వేదినామ్”
“ప్రాక్తం వస్త్రరాజేన
కుమారగిరిభూభుజా
నామ్న వసంతరాజీయం
నాట్యకాస్త్రం యదు త్రిమమ్.”

రాజ్యమున శాంతిభద్రతల నెలకొలిపిన కాటయవేమని బావమునియగు కుమారగిరి తన పరిపాలన మంతెను బూర్తిగా గాటయవేమని యధీన మొనర్చి తన కాలమునంతయు భాషా సంసేవనమునకును, వసంతోత్సవముల జరిపించుటకును వినియోగించెను ‘వసంతరాజీయము’ను రచించుటచేతను, వసంతోత్సవముల జరపించుటవలనను ఈ కుమారగిరిరెడ్డి వసంతరాజని ప్రసిద్ధిపొందెను

శ్రీనాథ కవిసార్యభామునిచే హరవిలాసమును గృతినందిన యవచి తిప్పయనెట్టి (కొండవీటి వాస్తవ్యుడు) సుగంధకాలను బరికించుచుండెను. ఈ సుగంధకాలయందే కుమారగిరిరెడ్డి వసంతోత్సవముల జరపించు ప్రతిసంవత్సరమున వసంతోత్సవముల నత్తింపజేసె భీమముగ కుమారగిరిరెడ్డి జరిగించుచుండెననియు, నవచి తిప్పయనెట్టి తదుత్సవనిర్వహణమునకయి పలయు సంబారద్రవ్యముల జాగ్రత్తపెట్టి సరఫరా (Supply) చేయుచుండెననియు శ్రీనాథ

కవిసార్యభాముడు వ్రాయుచున్నాడు హరి విలాసమునుబట్టి కుమారగిరిరెడ్డి యే కాలమున జేసిరినదియు నిర్ధరింపవచ్చు విజయనగర చక్రవర్తులలో నొకరుండగు హరి హర రాయల యొక్కయు, ఫిరోజ్ సహాయొక్కయు సమకాలీనుడై యీ కుమారగిరి

“యో నాట్యజన్మనః పూర్వం
రంగవిఘ్నోపశాంతయే
కుశిలవాః ప్రభుర్వంతి
పూర్వరం ప్రకీర్తితః”
(మల్లి నాథ వ్యాఖ్య, మాఘకావ్యము, ద్విపరిచ్ఛేదము, 8)
“మదనేన మదనాపి
ప్రేరితా శివలక్ష్మిపా
యో త్సుకాఽఽసరేత్ కాంతం
సా భవే దభిసారికా”

(విక్రమార్జునియను, కాలయ కుమారగిరి రాజీయ వ్యాఖ్య)

“సృతాంత్రస్యైవ భుక్తవాచాః
భుష్పర్వీర్వైవేందవర్జితాంగః,
విప్ర శ్రీఖా వాక్కృతభోజనశ్చ
తదాతి దృష్ట పతే సర్వసిద్ధిం”
(కుమారగిరి రత్నా పూ వ్యాఖ్య ప్రతాపరుద్ర యముపై)

“యద్య ప్యగ్ని భూయాంః
అర్చ్య రంగస్య నాటకే,
తేషా మవస్థం కర్తవ్యా
నాందీర్విః ప్రియా”

(ప్రబోధచంద్రోదయముపై నాదిండ్ల గోపవీరచితి చంద్రిక యను వ్యాఖ్య.)

“నూచనే పాత్రజేదానాం
తిత్స్యభావారమాచనే
యాగీతి సా ధ్రువా తుల్య
సంవిధానవిశేషతే
ప్రావేశిక్యాక్షేపకేచ
తథా ప్రాసాదీతిచ

నైష్కామి క్యాంతిరీ చేతి
తాసాం లక్షణ ముద్యతే”

“ప్రవేశసూనికాదాతు

గ్రువా ప్రావేశీ మతా,
ప్రసంగమధ్యే న్యాధసాన్య
క్షేపా దాక్షేపీ మతా,
ప్రాసాదీతు పాత్రాణాం

వ్యాకులానాం ప్రసాదనాత్,
నిష్క్రమసుచికాయాం తే

గ్రువా నైష్కామికి భవేత్;
విషాదే విస్మృతా క్రోధే

ప్రమాదే సంప్రమే మదే
దోషప్రచ్ఛాదనాదౌచ

గీయతే యాతు సాంతతే—ఇతి”

(నాదిండ్ల గోపన ప్రబోధ చంద్రోదయముపై వ్రాసిన చంద్రిక యను వ్యాఖ్య)

ప్రశంసనీయమగు నిట్టి యుత్తమగ్రంథమున రచించి లోకమునకు మహాపకార మొనర్చిన కుమారగిరిరెడ్డి నతిపాత్రు డనక తప్పదు.

నారసింహలేహ్యము

ఐంగరు చేర్చబడినది. మేహము, విక్లాక, విత్తవ, కృత్తవమును హరించి ఐలమును కాంతిని వీరవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 ఈ దర్శి రు. 3-4-0 పోస్టేజి 10 అ.
పి. సి. పి. డి. కం. పెని. పెరిడేషి-నెల్లూరు జిల్లా
క్రాంతి - 7 సీనుమొదలి పిడి, మద్రాసు.

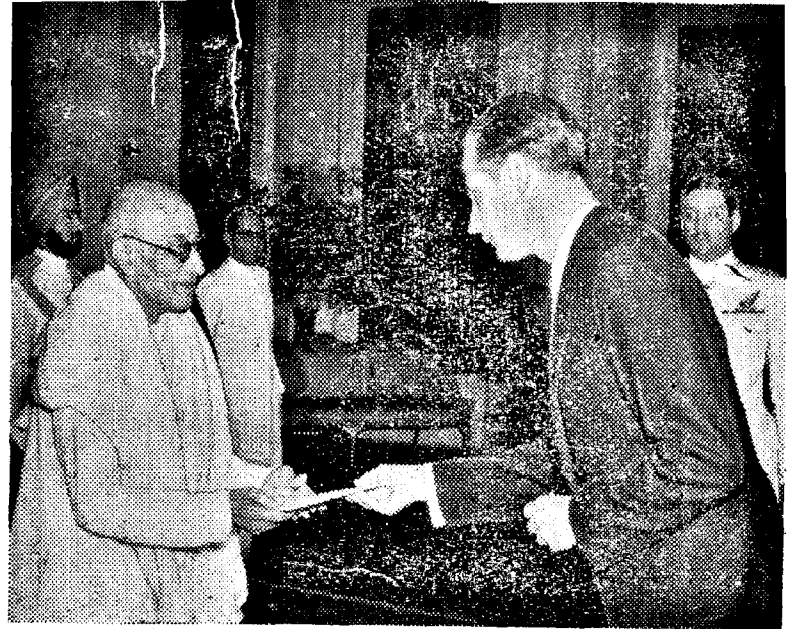
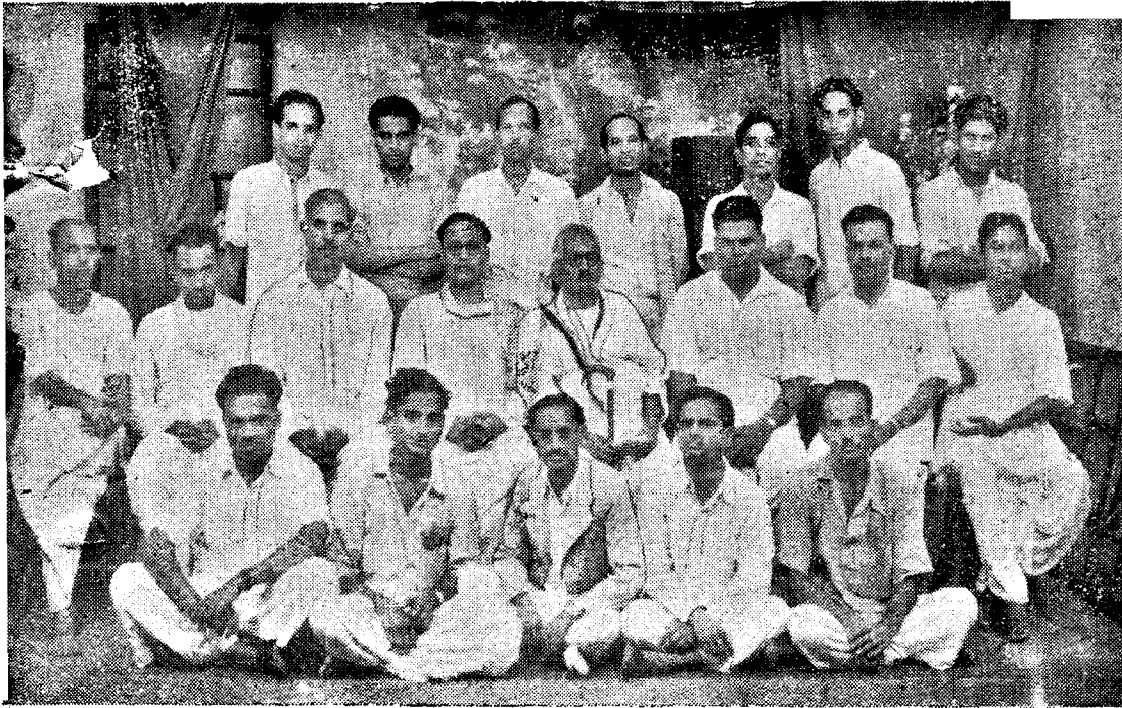
నెరసిన వెంట్రుకల ఔషధము

రంగుపూయనక్కరలేదు ఆయుర్వేదచికిత్స తెల్లని రంగును మార్చి కాళకముగా వెంట్రుకలకు నలుపు నిచ్చును. గుణం కానిచో, రమ్మ వాపనుచేయబడును. తెలుపు కొంచెమై యుండిన రు 3-0-0 మధ్యరకమై యుండిన రు 3-3-0 పూర్ణయుండిన రు 5-0-0.

గమనింపు:— ఇది మెదడుకు కంటికి మంః పోషణ నిచ్చు ఔషధము

Kesh Ranjan Aushadhalaya,
M. 63. P. O. Raniganj (Burdwan)

చిత్రలేఖనాలు

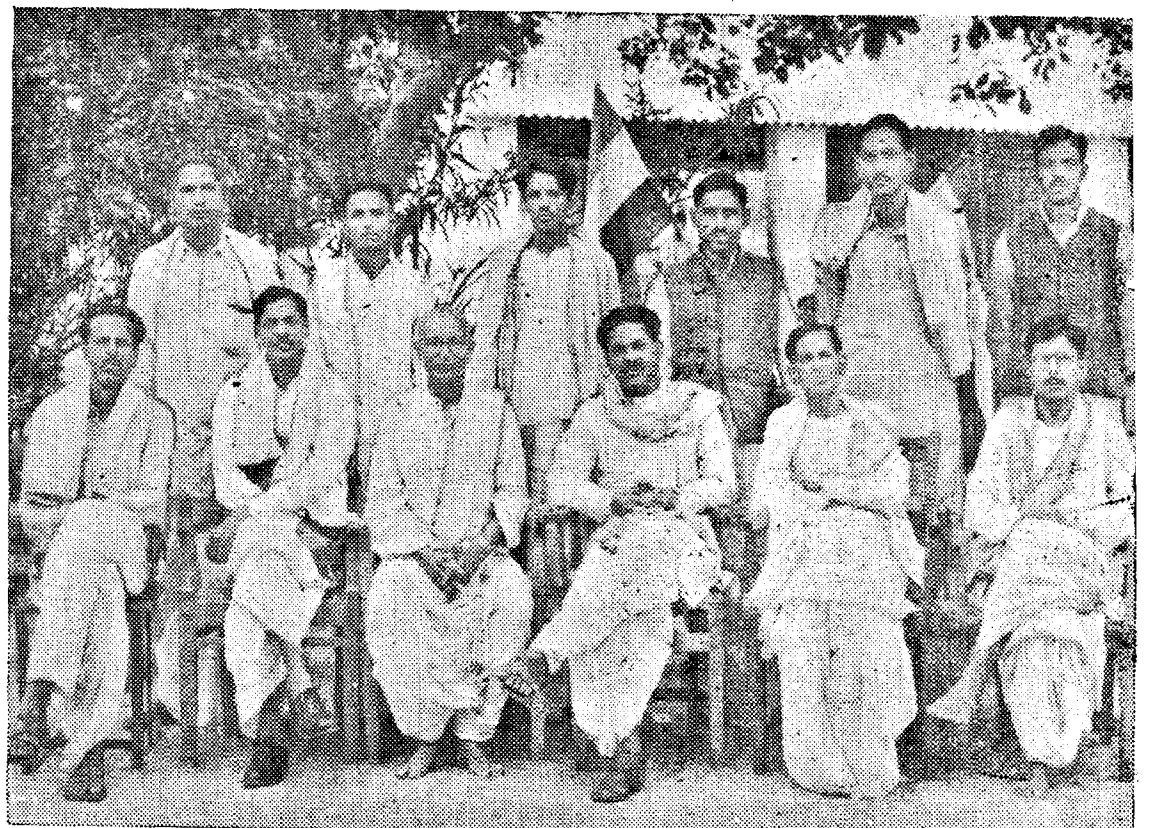
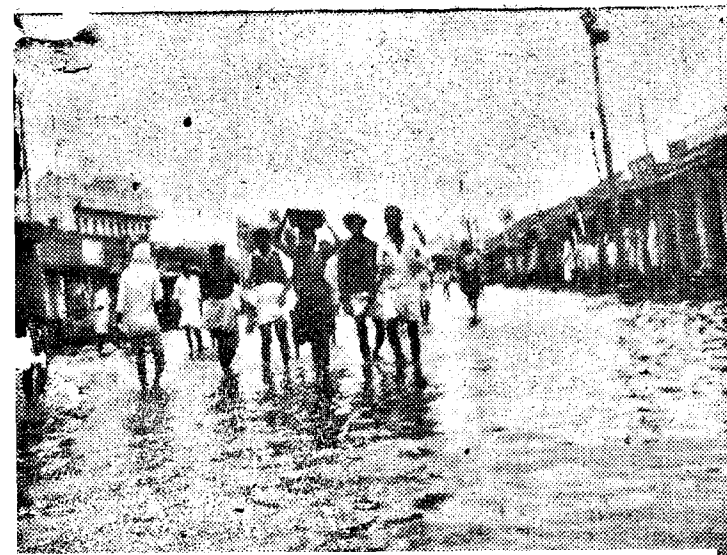
వాయుసేనాచార్య ద్వారం వెంకటస్వామినాయుడుగారికి విజయవాడ హిందూస్థాన్ సంగీతమండలివారు తమ జ్ఞాపక వాచి కోర్సెవములో సన్మానపత్రం సమర్పించినపుటి చిత్రము

అధికారపత్ర సమర్పణ
ఇండియాలో స్వీడిష్ రాయబారిగా నియమింపబడిన గవర్నర్ ఫ్రీడ్ జూరింగ్ తన యోగ్యతాపత్రములను గవర్నర్ జనరల్ రాజాజీకి సమర్పించుచున్న దృశ్యం

బందరు బజారుల్లో అతివృష్టి ఆగడం

బొంబాయి పత్రికారచయితల సంఘంవారు శర్డార్ వల్లభాయి పటేల్ ను సత్కరించుటకు క్రిందటి నెల 29 తేదీన వింధు చేసిరి. వింధు అనంతరం ఉపప్రధాని ఇమ్మిగోష్టిగా మాట్లాడుతూ ఉన్నారు.

గతవారం అనంతపురంలో సమావేశమైన రాయలసీమ మహాజనసభ కార్యవర్గము కూర్పున్నవారు ఎడమనుండి (1) శ్రీ డి. రామన్నగారు, కార్యదర్శి, ఆహ్వానసంఘం (2) శ్రీ కందుల ఓబులరెడ్డిగారు, ఆం. రా. కాం. కార్యదర్శి, (3) శ్రీ పల్లవుల రామచంద్రయ్యగారు, ప్రారంభకులు, (4) శ్రీ యం. కె. వి. రెడ్డిగారు, సభాధ్యక్షులు, (5) శ్రీ కె. వి. శేషారెడ్డిగారు, ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు, (6) శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డిగారు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు ఉపాధ్యక్షులు.

గతవారము 8, 9 తేదీలలో బందరులో కురిసిన కుంభవృష్టికి ఉల్లోని రోడ్లన్నీ జలమయమైపోయినవి. ఒక్క రెండు రోజుల్లో 16 దుక్కులవర్షం కురిసింది.

శ్రీమద్భగవద్గీత

వ్యాఖ్యాత : శ్రీ కాశీ నాథుని నాగేశ్వరరావు గారు

ఐదవ ముద్రణము

సంస్కృతమూలము, తెలుగున టీకాతాత్పర్య విశేషార్థ

వివరణములు గల 400 పుటల గ్రంథము గీతాభ్యయన

కరులకు మిక్కిలి ఉపయుక్తమైనది

ఖద్దరు బైండు

వెల రూ 4-0-0 లు.

తపాలాఖర్చు రూ. 0-9-0

పోస్టుబాక్సు 212,

ఆంధ్రగ్రంథమాల

మదరాసు 1.

తెలుగు మెఱుగులు

గ్రంథకర్త. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు

తెలుగుదనము, తెలుగుసంప్రదాయాలు, తెలుగుభాష అవతరించిన విధము, తెలుగు తేటదనము, తెలుగు కవితా పారమ్యము, ప్రాచీన గ్రంథాల పలుకుబడికి మనపై చెల్లుబడి, విలక్షణమైన మన అరసున్న చరిత్ర, వింత వింత నిఘంటువులు, మన గ్రంథాలలోని గ్రంథాలు, అవీ ఇవీ, ఇంకా తెలుగులో ఉన్న ఎన్నో మెఱుగులను చూపెట్టుచున్న వ్యాసముల సంపుటి. శాస్త్రీగారి పాతిక ముప్పయి సంవత్సరాల సాహిత్య కృషి ఇందులో మూర్తీభవించియున్నది. ఆంధ్రాభిమానముగల వారందరు అవశ్యము చదువవలసిన గ్రంథము. ప్రతులకు త్వరపడవలెను.

వెల ౨ రూ.

తపాలాఖర్చులు ౭ అణాలు.

ఆంధ్రగ్రంథమాల, పో. బా. 212, మద్రాసు

ఆంధ్రవిజ్ఞాన సర్వస్వము

ప్రథమ ద్వి తీయ సంపుటములు

ప్రథమ సంపుటమునందు డిమిట్రి ౪-వ ఆక్టోబరును ౬౦౦ పుటలు గలవు. ఇందు 'ఆ' నుండి 'అధ్వర్య' వరకును గల విషయము గలను త్రివర్ణ పటములు ౨, ఇతిరపటములు ౧౨౫, వివిధ విషయములు ౪౦౦ కలవు.

రెండవ సంపుటమునందు డిమిట్రి ౪-వ ఆక్టోబరును ౬౦౦ లకు మించిన పుటలు కలవు 'అక్ష' మొదలుకొని 'అశ్వశి' వరకు గల విషయము గలను త్రివర్ణ పటములు ౧౦ వానిలో ౨ అమరావతీ స్థూపము నమకు ౨ అనాహతస్థూపమును చంది నవియు, ౬ దేశచిత్రపటములును గలవు ఇవిగాక మరి ౫ సాదా దేశపటములు కలవు ప్రాచీనాంధ్రాల కళాసంపదను వ్యక్తముచేయు అమరావతీస్థూపమును గురించిన గొప్ప వ్యాసమునందు అమరావతీ శిల్పమునకు సంబంధించిన హోస్కోన్ బొమ్మలు రహారమి ౧౦౦ ను, వేమధూషాడల వెల్లడించు బొమ్మలు ౫౦ వలకును గలవు మరియు అభి నయమును వ్యాసమున భరతశాస్త్రమునందలి వేణు వేణు హస్తములను సూచించు బొమ్మలు ౫౭ ను 'అనాహతము' నందు పట్టుకొందుల చిత్రములును గలవు ఇట్లు ఆయా వ్యాసములకు చెందిన చిత్రములు మొత్తముమీద ౨౫౦ కి పైగా నున్నవి వివిధ విషయముల సంఖ్య ౪౦౦ వరకు నందును. సంపుటము చక్కని స్వదేశీ చక్కముతోడను బంగారు కేళితోడను సంపుష్కృతము. ప్రతి సంపుటమున ౬౦౦ పుటలుండును.

ప్రతి సంపుటము వెల రూ. ౧౦.

పోస్టుఖర్చులు : రూ. ౧-౪-౦.

రైలు ద్వారా దగ్గర చోట్ల ఖర్చులు అ. ౧౨.

మేనేజరు,

ఆంధ్రవిజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము,

నెం. 7, తంబుచెట్టివీధి, మదరాసు.

గాంధీ మహాత్మని

ఆత్మకథ

రెండు సంపుటములు

[చతుర్థ ముద్రణము]

శతావధాని వేటూరి శివరామ శాస్త్రీగారి అనువాదము

ఖద్దరు బైండు

ప్రతిసంపుటము పోస్టేజితో సహా వెల రూ. 5-9-0

ఒకేసారి 2 సంపుటములు పోస్టేజితో రూ. 10-12-0

